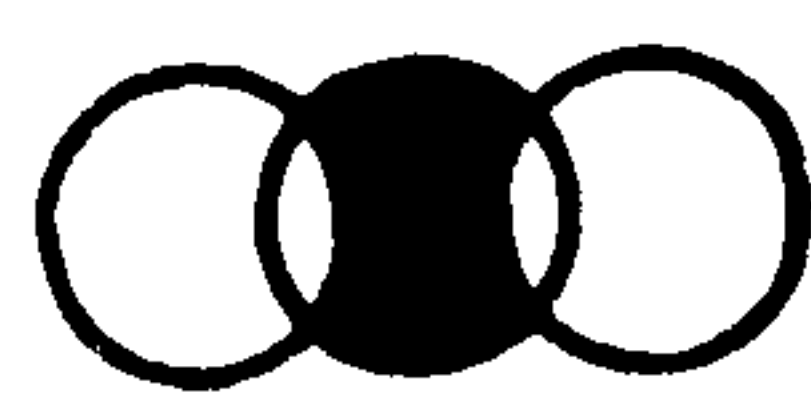

Ketabton.com

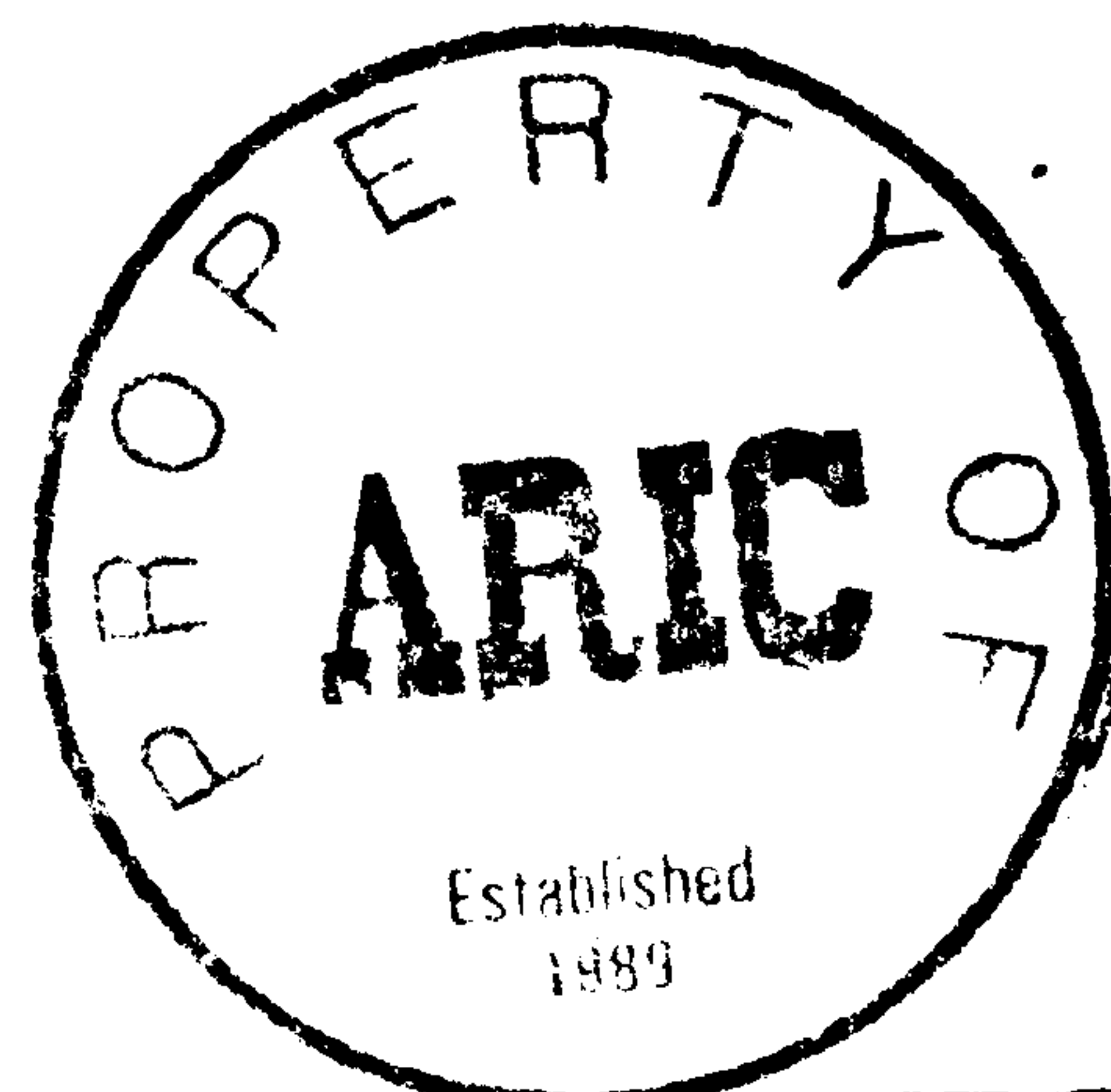
ورانگه

يوه ورانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم وراندي
بيا پېر په خای ولاړوي
او تيرې وي لاندي باندې

کوه رحمن کوهر

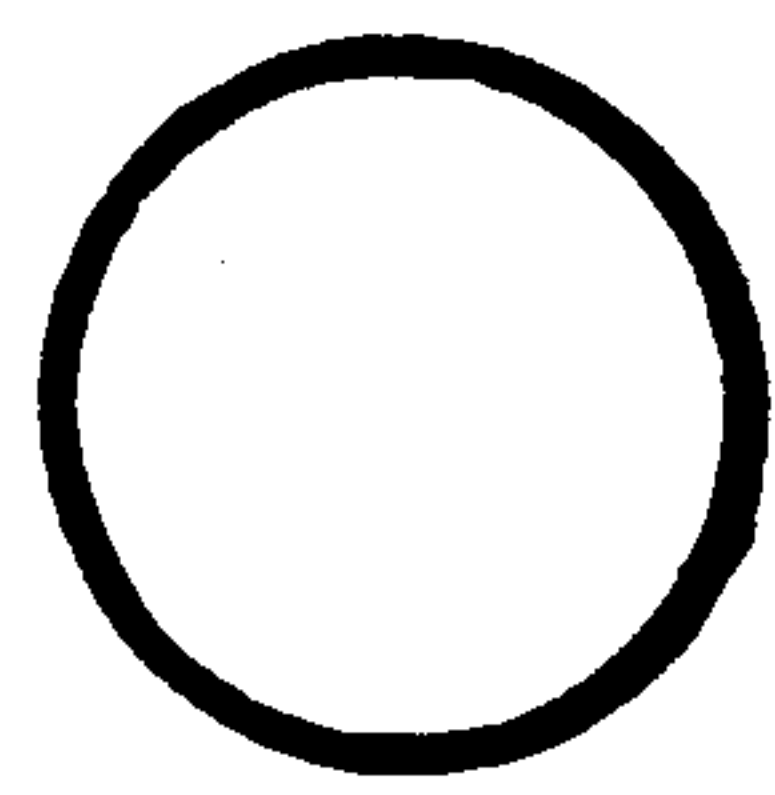
مجموعہ

دکتاب نوم : ورننگہ
ویناوال : کوہرچمن کوہر
دچاپ کال : ۱۹۸۹
خطاط : نورالدین هنریاں

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
د هغه ټولنمریالو
چې د بنیاد مود ختو نوځنی
تېځندی د پښو ځولانی او د -
لاسو نوولچکونه پرې کوی او دا
سرنګ آدمزاد خپل قجیر قامت
ته ورچکوی او ژوند نور
غرځانګن کوی.

څوگ يې ولې خپل قسمت کړي

کومه ورځ چې نورېدې شي

ځان په پنځه ولې لیکه کړي^(۲)

چې په شتو کې اودرېدې شي

څه په سر آسمانوي يې

که آسمان ځمکه کېدې شي

په مټ څه لړ سر په ده

چې په مټ نر غونډې شي

په خرڅک دې ولې سود شي^(۴)

چې په خېز نېستريدې شي

د پړوتل ته ولې پلې^(۷)

له بريالو چې ملېدې شي^(۸)

د باز اړه نر دې نه نر ده

که نه يې چټي بازېدې شي

ليت او لارچې د مېړه وي

فطرت ټول ولجه کېدې شي

۱-نورېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خرڅک = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن

۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- ټل = ډله- جمعیت، ۷- پلټل = یوځای کېدل، ۸- ملټل = مل کېدل

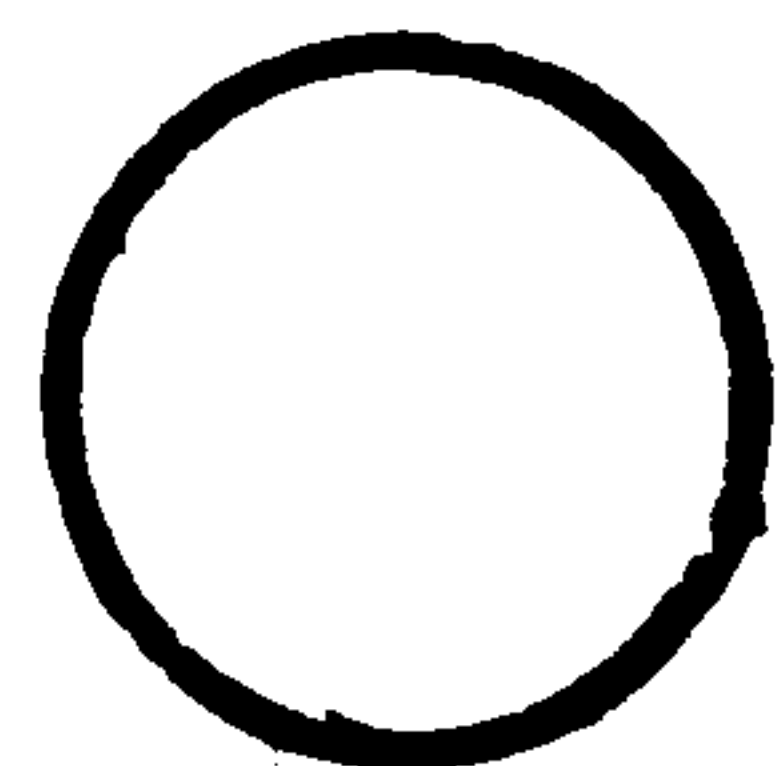
که سواره لوی فرعونان دي
که کلیم شي کونریدی شي
دبری لاری بند نه دي
که له سرخوک تېریدی شي

لوی کتاب دمیر بنکاسرانو
گدپه وینه کې دخسان کا
بیادختوگوگوشتان ټول
الوتونکی باتوران کا

دکلیم دودونه خپل کا
راښکوره زورجهان کا
پرپاسلی او نټلی
دوران قهرمانان کا

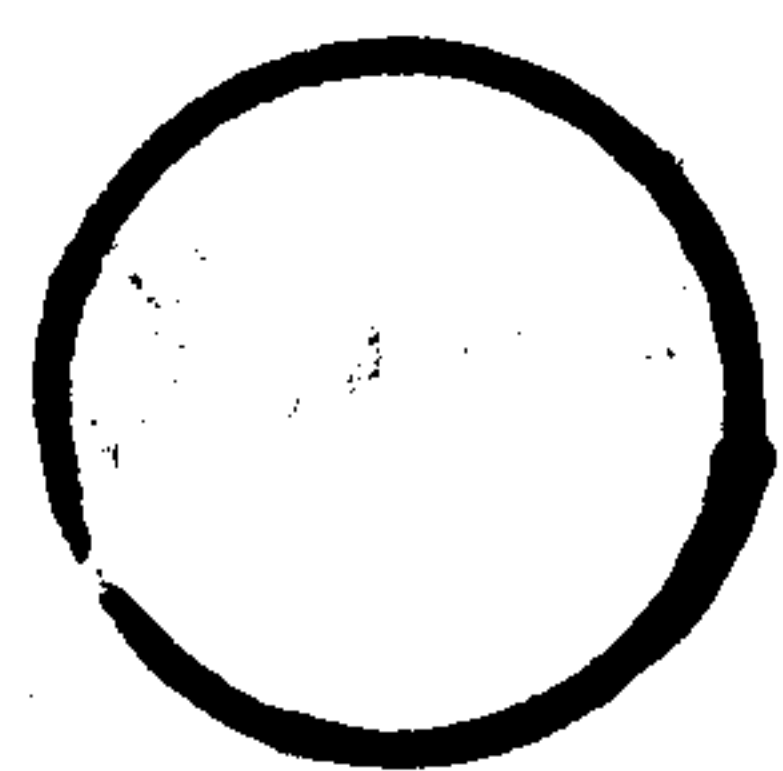
هغه شوک چي مېړه خپل دی
تینگ په ننگ اوپه خپل خپل دي
دزمو مارې پې ژوند دی
چې دشنوزمرو دسپل دی

۱-نټلی = ناتارشوی، ۲-خپل = هوډ، ۳-مارې = ښکار.

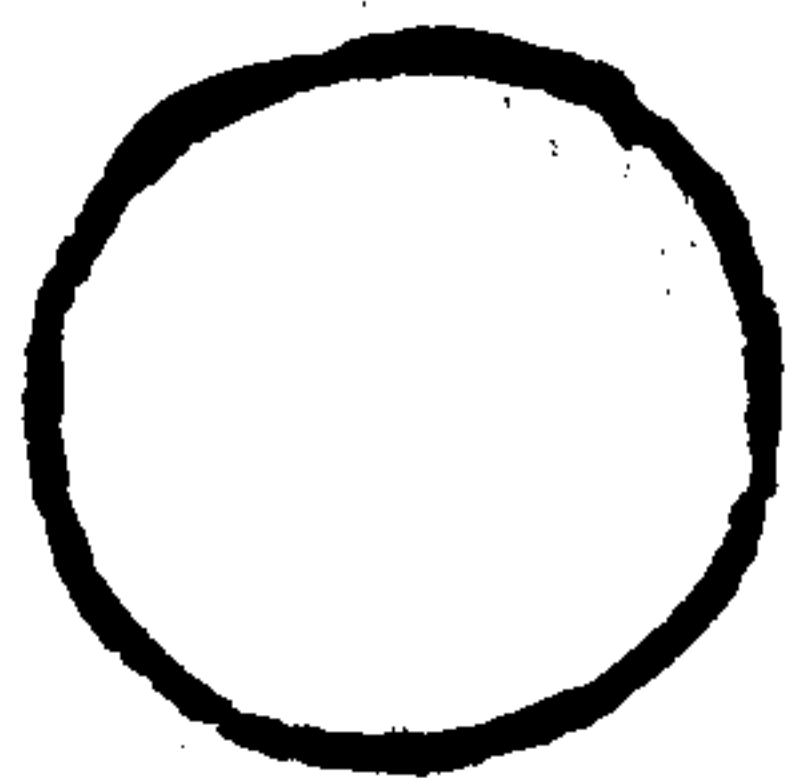
ترهې وينې دى سگروېټې
 ترهې وينې هم رامبېل دى^(۱)
 دخپل تگ دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دي^(۲)
 رشي څنگه بې کوندمي^(۳) شي
 چې څانگې همدشپېل دي^(۴)
 داطبيب به دې څنگ روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دي^(۵)
 چې د دروزي پي تنې وي^(۶)
 په وينو پراته غلبېل دى
 چې جامه يې کاسيروي^(۷)
 څه په چپل، څه که بې چپل دي^(۸)
 د باتور انگې وروستى ده^(۹)
 مشري که په چارخويل دي^(۱۰)

-
- ۱- رامبېل = يوکل ، ۲- کولند = کتخه چې دغويې ، څاروي څت ته يې اچوي چې دآزاد
 گرځېدونه يې منع وساتي ، ۳- کوندمي = کانهي گټې - خپل ، ۴- څانگې = درې غاښې
 ۵- دشپېل = چې دغلې رشي پرې بادوي ، ۶- شاه خپل = چې شاه خليل کوي يعنې څرمنه
 ۷- څخه تسمه تسمه کوي ، ۸- دروزه = دغنودنډر - تيلي ، ۹- کاسيروي = بدلمني
 ۱۰- چپل = پروښي ، ۱۱- انگې = يوه لويه چې وايي انگې - مل دى شوک دى ،
 ۱۲- چارخويل = قرقره

نه د دين، نه د سا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

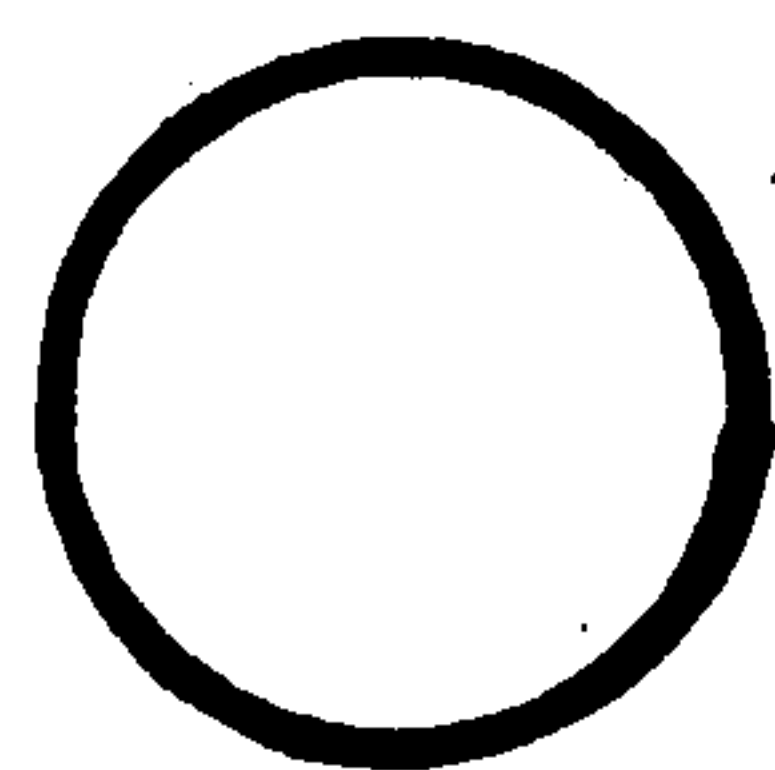
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
ثروند په هراړيكي وي چي
كليمني ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۳) پېستي
وري تندي باندې مېړونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سره
غوروي خپل منبرونه
په پاڅون چي "زه يم" نه كړي
خوشې پوچ هغه مونځونه

۱- سادين = ارولى خلكه، ۲- سوئيل = درېمه نړۍ، ۳- سما = بندوسين - تونيز

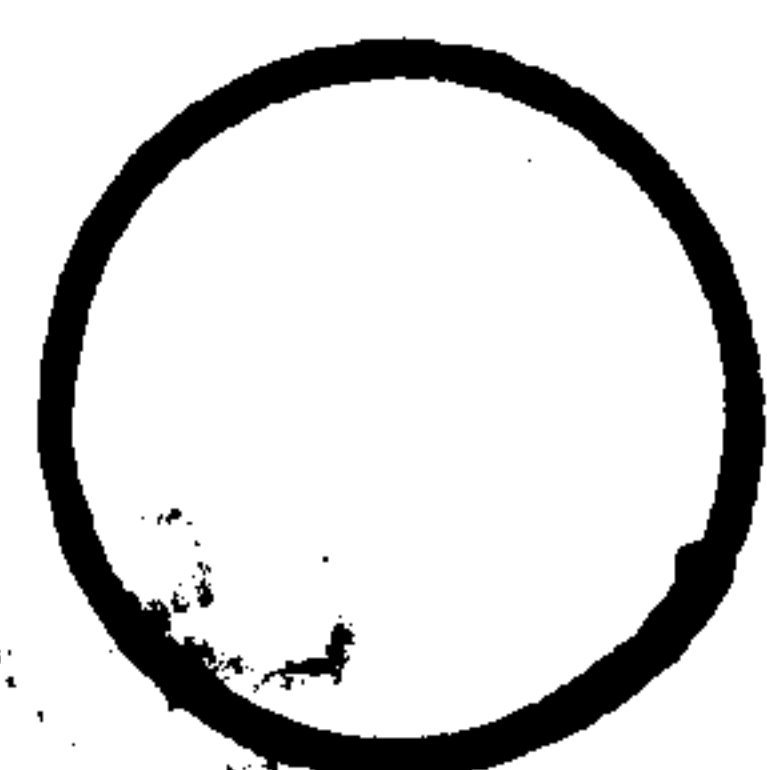
په جرقار چي لرو برکري
بلاي هغه بانگ^(۱)ونه
چي دا حُصکه دخدای کورې
دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
لکه حق پي کړ وږه وي
دننگيال په مټ، په توره
دلته اړدڅښتن کړه وي
خولې ماتي په فرعون کړي
دننگيال دمزي زړه وي
تورڅنگلونه خوندی وي
حق ننګي پي غرين کړه^(۳) وي
ساه پي واچوي جوښو^(۴) کي
له پېړو پېړو چي مړه وي
دناحق وږه^(۵) ټول پړه کړي
وږه هغه کړي، چي تل پړه وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنګر

۴- جوښه = تنه، ۵- وږه = بريالي.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزمرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نېزو شي

په منښتو نه بودېږي

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه څنگ له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله څوک بې هوډ يالو شي؟

د راسمنو چارې کله

د نارامو په لينگو شي

د ژوندون د ميدان گټې

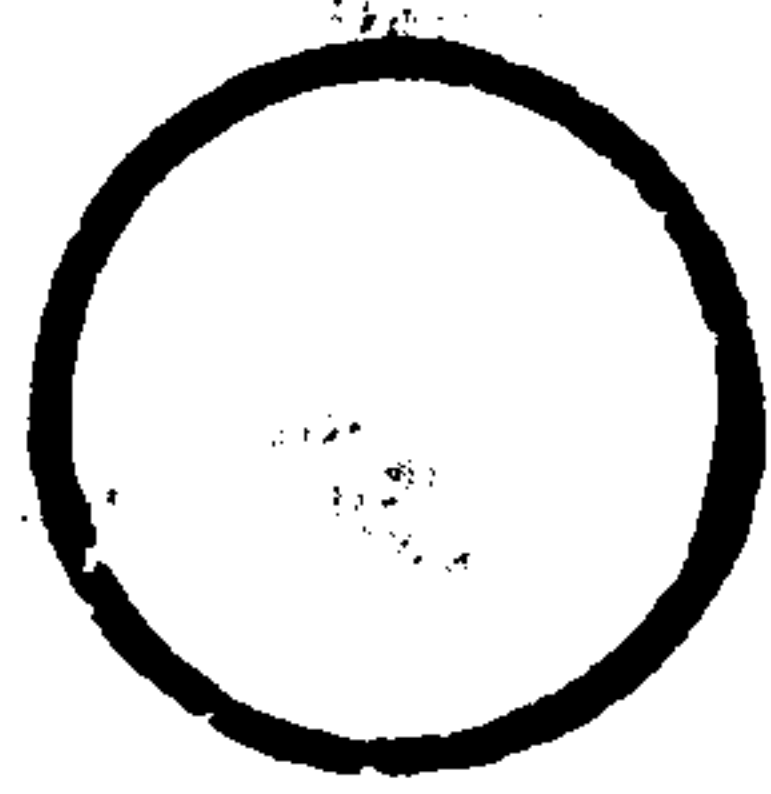
په ډال غاړو تور يالو شي

د څيرک مېړانه کله

له درست کلی درېندو شي

۱- منښته = نريار تونو ته دورو دپاره په ځان څه منل، ۲- نارام = ناغېږ- ناراست.

چي رنخورد باويڙي وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله يي سود په کورکوشي
 د خانکو د کوچني نمځري
 پوره خرنګ په حلوشی
 چي د نمرود روناوي وي
 روڼ په خنک په اورکوشي
 عقل خه خوني آتي دی
 راستوري په خپلوملوشي
 د خيرک سر پوره والي
 د حق په سپاروشي

چي له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چي په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باويڙي = بابېږي = د نلروغۍ بيا تاندېدل، ۲- نمری = جاي، ۳- اورکي = اورېلکي
 ۴- راستوري کېدل = راگرځېدل - راخلاصېدل - راختل.

لوټې نه تلي صبا خورک

هم يو زويم» به تاله شي

بنکلی هغه چې بنېوه^۱ يې

يود» زويم» په پساله شي

زويم هرکله خلې دی

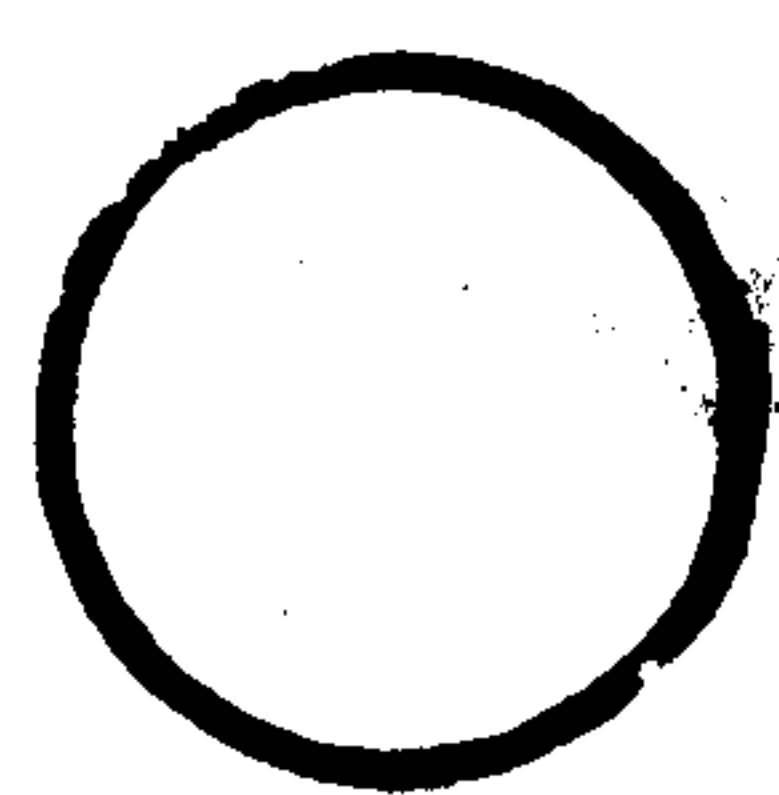
دې وجود چې زورچاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چې دا ځمکه يو کاله شي

په يولوی سين کې غړی

چرې، چرې، لښتی، وياله شي

د کتاب حد ماتې مه شي

هره لاره چې ترې

چې د ژوند د خپره نه وي

ورانوه لارې زړې

حق به هله مېشته وکا

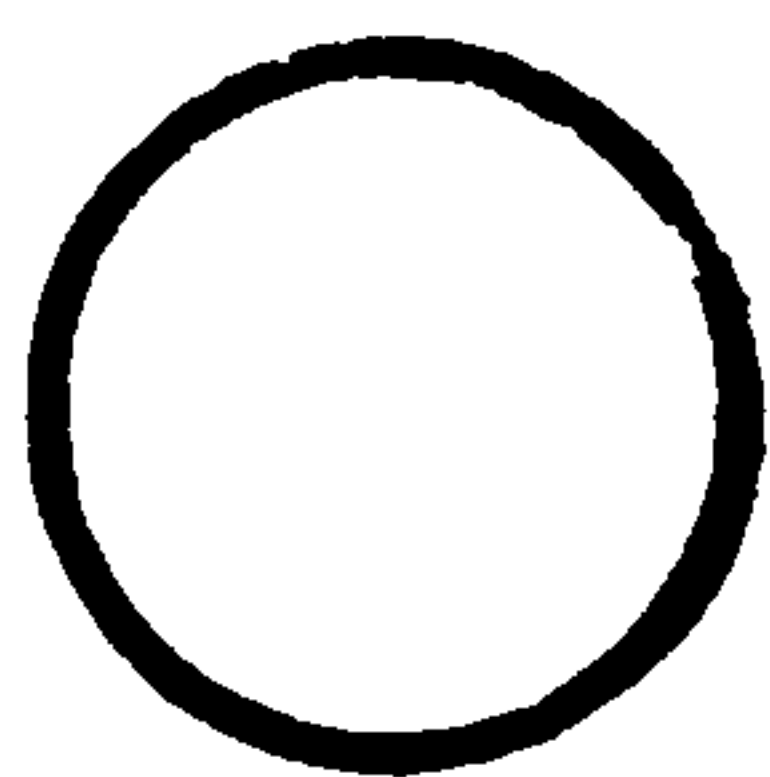
لومړې غیر چې وشرې

یا سړی یاد خړی شه

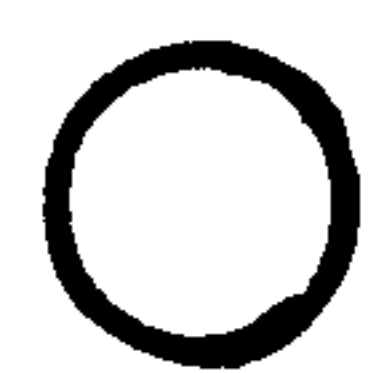
حق ناحق ولې ولسرې

۱- بنېوه = ډول - بڼایسته والی، ۲- کاله = کور

زېښتاکيان چې له مينځ ورک شي
پرکني به شي مېرې
لوی آتيان لکه اوگر کړي
د جگ غرتيږې ورې

ستر څارکو د واره کسي
په څارلو کړل تنه کي
نری وټ يې چرته بيا موند
بر دستورو په دنيا کي

له کارونو او له شگو
سره زړه ښکل کيږي کړو
الوول حق و ناحق دی
څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق
د آذرود کندي دي
که هر څومخ په کعبه دي
له بتانو پيوندی دي

۱- اوکو د څاروود خوړلوته وروسته پاتې کېدونکي کياه يا تانتي، ۲- کيږي کيږي کوونکي

چېرې د ښښو مېښې

خیرکان خوشیبه گسروي

د وختونو په ناتار کې

چېرې وگورې دېر وي

د وجود نېستی بلاده

پرې له خست مارکسان ژاري

سر نېستی ده د نیش "زه یم"

دوه نېستی کلیمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسې دورېرې

ولې "زه یم" یو توکیز دی

یو توکیزی نه نرېرې

حیوانی وجود څه دی؟

د حجره^(۵) الولتیا ده

او حجرې د خاورین توکو

خپل تر مینځه اړولتیا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېر، سنگسار، ۳- نیش، ناشته، نیشته، ۴- یو توکیز،
د یو توکی نه جوړ، چې گډونیزه نه وي، ۵- حجره، Cells- ژوندینکی.

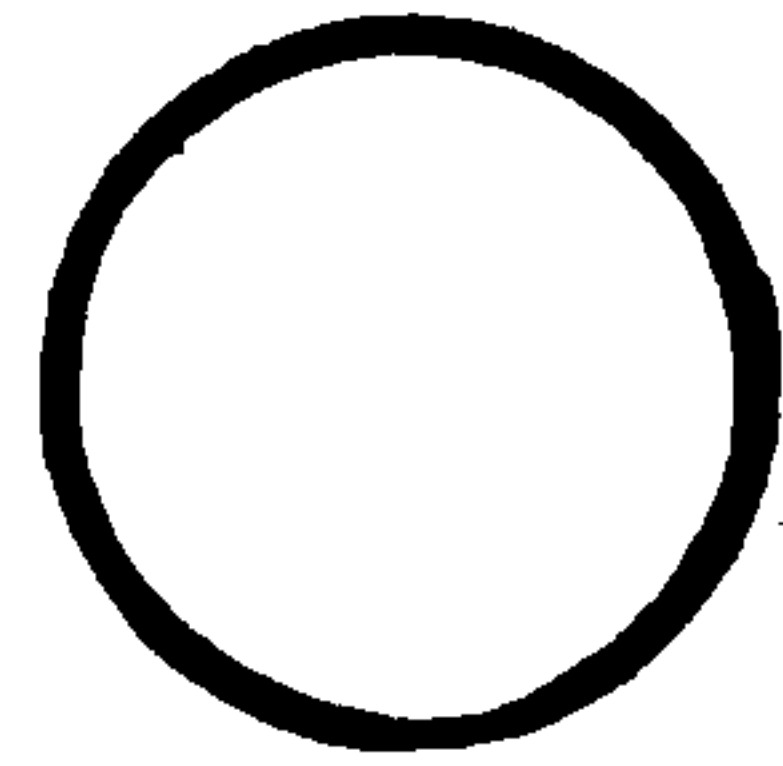
دا خاورينہ وارہ تہو کي
دہر ٻينڪور غونہي دي
او بر ٻينڪو تہ چي خير شي
تشي تر قندہ شي دي
○

دين همہ وارہ سرہ زردی
مذہبونہ ٻول زندہ بخ
دين ژوندون کاندی غور خانگہ
مذہبونہ ٻي چارمبخ
○

کر لاسی کندوان ٻي دک شول
چي جب جوب شول ٻي خولو کي
خارلہ هغو تور يالو
چي ٻي خيز دي سرخيز وکي
غور ٻولہ دي ٻي خان بده
تش لمن کہ ٻي پسرلو کي
سادہ کوري ملفلري
خسا دندو کو، خرخوڙو کي

۱۔ سرخيزي = سرپو ۲۰۔ غورہ = تومت۔ گرم والی۔ ملامتہ

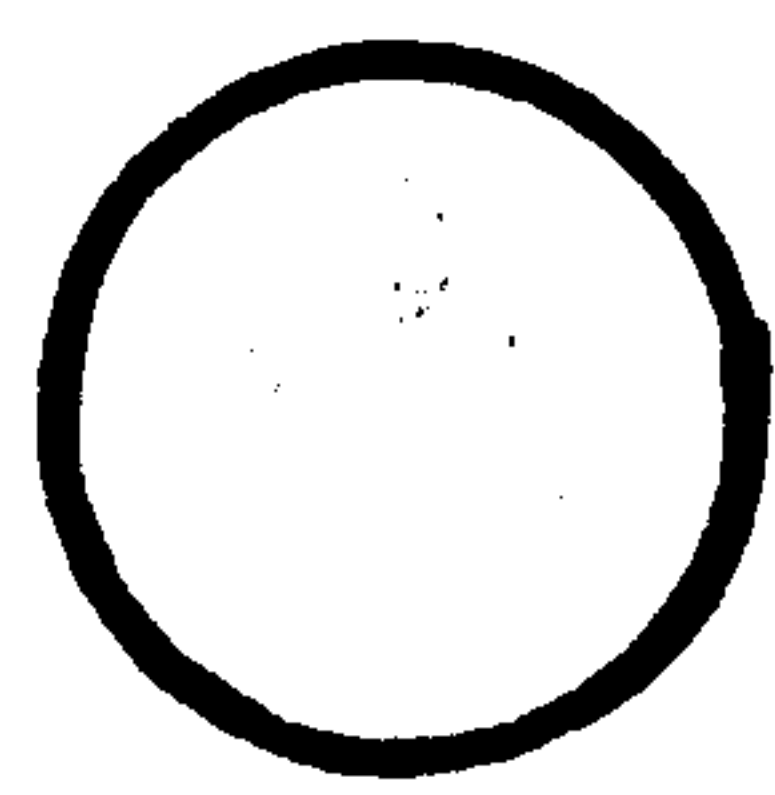
دا چي گوانښ په ستورو کيږي
ته هم لورډ څه نېزو کی
څه ناو یا ته چاره وکړه
مېړنیه! په تلو تلو کی

کور پیما چپ د بمبل وو
هغه سر په موندلو دی
کرولی چپي د باز وی
پدلولکو په شوغو دی
چپ د برید او د غدی و
د تسپو د موسلو دی
چپ جرگی پرې ښایسته وی
هغه شرم د جرگو دی
چپ خښتن د لوی انځور و
اوس د پوچو کښېدو دی
د تیرو تورو بڼو کی و
د بې سترگو د کڼدو دی

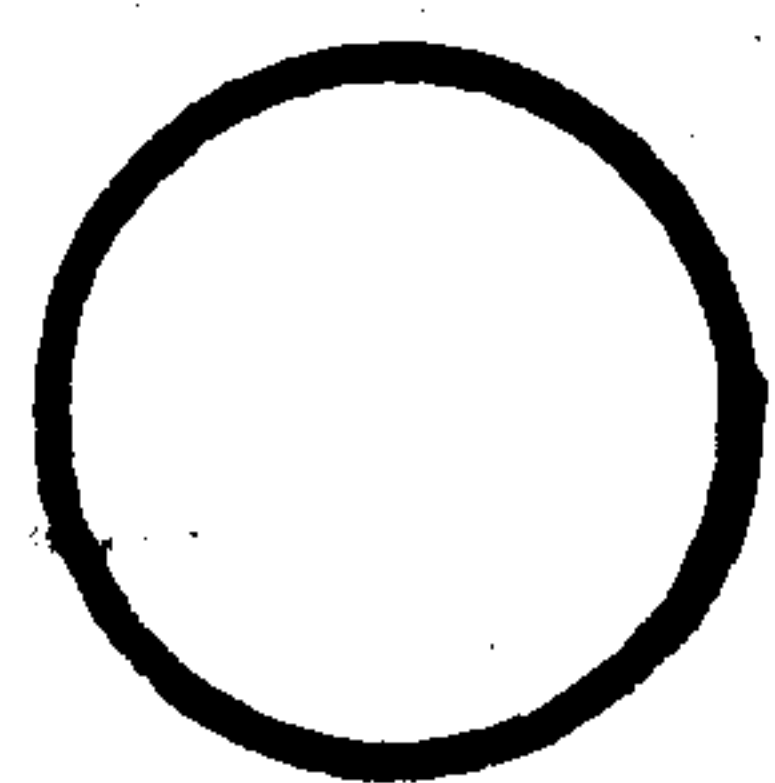
۱- کورپیا: د اتان د مخې په لوبه کې په بمبل (په سر کې) د کورپي (حلقې) د نښتګي ویشتونګي
۲- موندلو: د مخې په لوبه کې په بټ د تپلي خټې نه ښکته وچې کټې لوتی، ۳- کرولی: د ښکار
خیرکولی، څارلو د پاره د باز تاوېدل راتاوېدل، ۴- بور: زمری، ۵- کندی: چم، محلت.

د قرآن حُني ناميـنده
خه د خوشو عقيدو دی

بازداری یو لوی هنر دی
ته په یو بیله بازداري^(۱)
چتی نه لرې جرې^(۲)
په نامه باندې میښکاري^(۳)
تش غرې بازو و ته ناستي پی
خه که خوږې د لوی یلاري
ته میر ښکاره کړی غواري
په بڼه بڼه مرداري
په تومنه له ویاړلو
خوپه چارو کې د ویاړي^(۴)
له قرآن نه غیر هـذا
بې صلوٰة موخـ گذاري
کله سگرې پوان ته کوز کړه
چې داوې دومره خواري؟

۱- بېله د شرمې لاسه چې د باز کېښنولو د پاره یې لاس ته اچوي، ۲- میښکاره
یا زوان، ۳- ویاړ، شرم.

چې پټولنه ترآني وي

داسري به شهسري^(۱) وي

داتنزي تاروگي به

بيا بازونه وهندي وي

داپربوتي^(۲)، دانست^(۳) به

بيا نيتري آسماني وي

چې نومري په قام قام دي

بيا به ټول يو آدمخي^(۴) وي

دنن شخولي او کاتي^(۵) به

صبا توري او توبري وي

په وندي^(۶) خټکي دنن به

نه حکوال، نه شېخ ملي وي

نه به پولې، نه بېلتون وي

نه زما، نه زماني وي

يو آدم، يو آدمي^(۷) له

په گڼ رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستړسري، ۲- پرېوتي انست = بوټي دي، ۳- آدمخي = د آدم زامن،

۴- شخولي = درسته، ۵- کاتي = ټيکي، ۶- وندي = داسي حلال کړي، خلروي چې پکې خلقو

برخي (وندي)، ملستي وي، ۷- آدمي = ټولنه چې پکې د خټکي ټول استوگن (خټکزي) يا

آدمزي، د ټولوي يا سر راټاله وي

آدمخونی به یو کوروی
 وران به کورک کورکي وي
 درناوی به وي په جسو
 سپکاوي به پي جسي^(۲) وي
 نه مري نه به خستن وي
 نه به غټ، نه به نري وي
 نه کاواک، نه به بې واک وي
 چي لله به ټولواکي وي
 ټولنوال به ټولنوال له
 رب، رحيم وي، اوولي وي
 هم به يې کسب خالقي وي
 هم توره^(۳) به يې رانقي وي
 وي پاخون لکه يوتن به
 يوتاله به مختيگي^(۴) وي
 له ختيخه تر لويديځه
 به يوستره ودرولي وي
 په حدونود کتاب کي
 به د عقل خپل منځي^(۵) وي

۱- آدمخونی = ځمکه ، ۲- جسي = وړتيا ، اهلېت ، ۳- توره = قانون -
 تړ - ترې لاره - لاره ، ۴- مختيگي = مخکې تگ ، ۵- خپل منځي = خپلواکي - آزادي .

سین، د غار و په درنښت به

تل تر تله غر حنکې وي

يو حار پري به له تولو

ټول له يوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

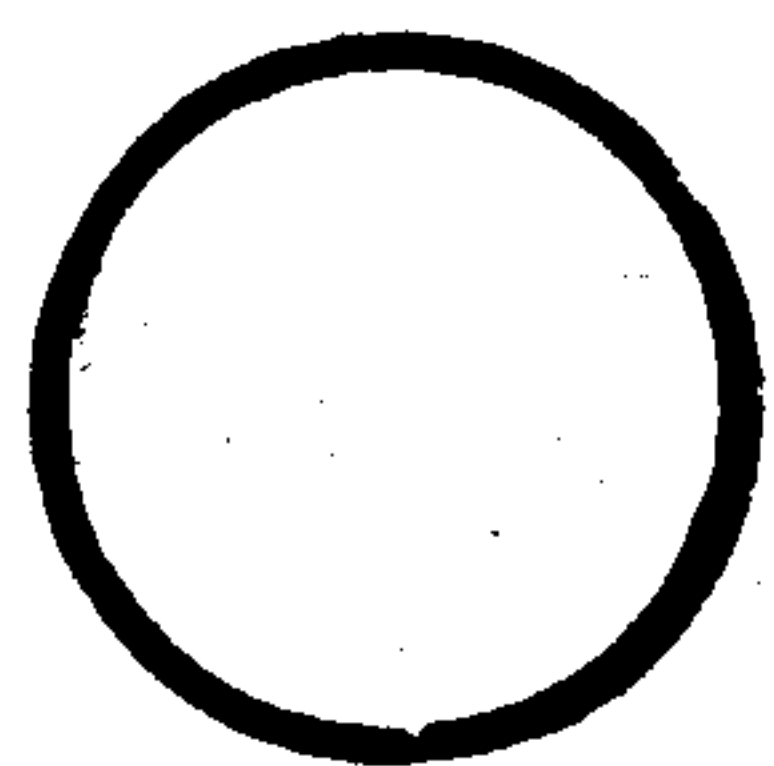
به يوه كعبه موندلې وي

له زرها اور اوركو به

د حري يو رنځايي وي

سړي ټول به سره سيال وي

په فطرت به يې سترواكي وي

ستاخيږي درست كائنات دى

ته لاكو ز په خرخشويپ^(۳)

پوپ پوپ ده لا حمله

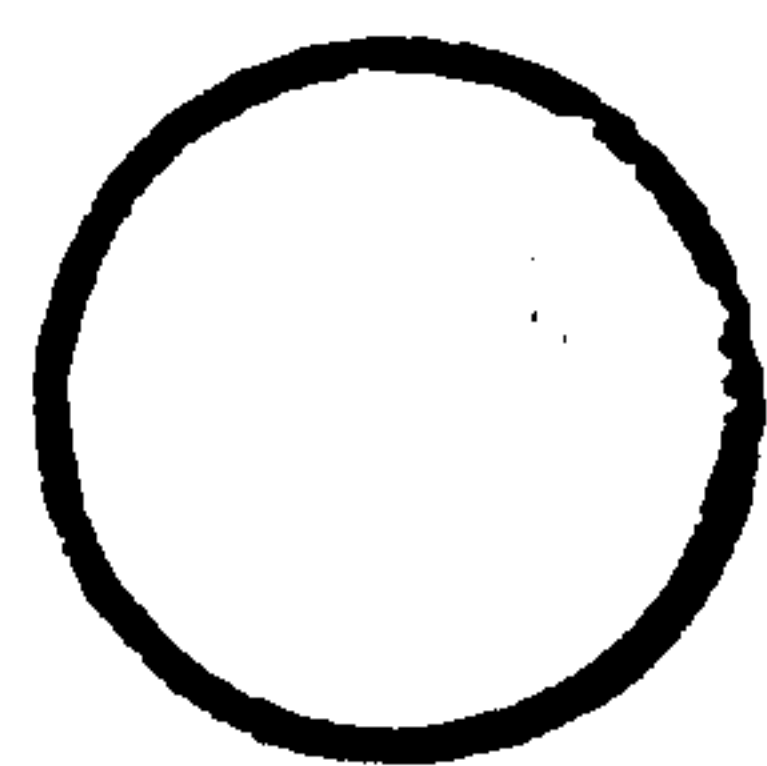
خپل تر مينځه په دښمنويپ^(۴)

ژوند له تنه گډو ونيږدى^(۵)

ته حان حاني به ترخويپ

۱- موندلې = راكسل - ناوې - د غوبل د مينځ غويي، ۲- فطرت = پېچر - د بنياد موندلې ته
نور ټول كائنات له خرخشي = جگړه، ۳- دښمنه = دښمن، ۴- گډو ونيږد په گډه هستيو كې.

حُکمِکَ یو کور حُکَ نہ شہ
تہ ترنن د کورکویپ
یو کور پمہ وارہ آدم دی
تن پہ قام، پہ قبیلویپ
دیویپ حجرپ نہ ریونده
د حجر و پہ بیل کلویپ

کَہ بنا یو آدم تالہ
وران کا پولپ سرحدونہ
د خیل تن حجرپ کا تہولپ
دا خوارہ وارہ قامونہ
ستامرام یو ووروی دہ
نہ ملگری ملتسونہ
یو بیرغ پہ حُکمِکَ جگ کا
کوز کا وارہ بیرغونہ
داوسلی دمرک لاهوکا
سُرد امن کا تارونہ
پدی حُکمِکی - آد محسونی
بیا برسپر کا جنتسونہ

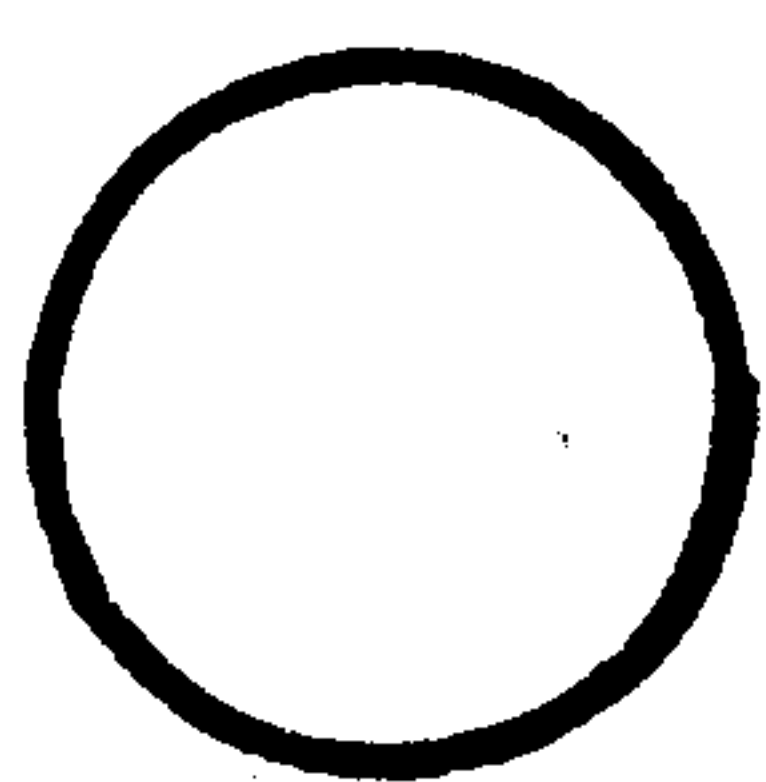
۱۔ کورپہ = کورنی۔

يو ڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاڻ ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزاد ڪا

پارچاوشوى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوخى

له دې چوقند نا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشروند حله يې مړ شي

چې يې ساه د لينگو وځي

راخوړ شي پرې دلورو

اور په خوله خوځي ماځوځي

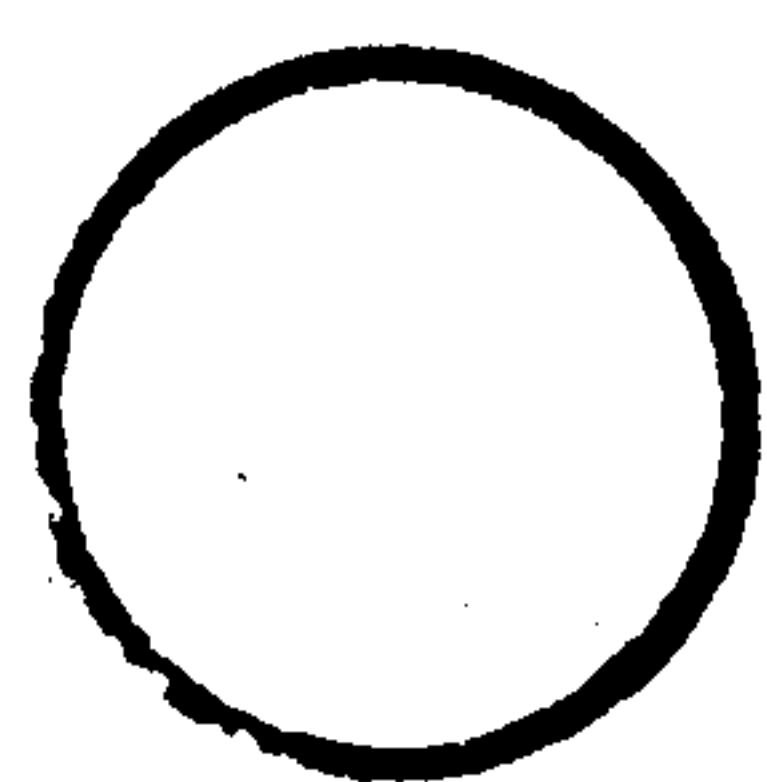
د قرآن دعوه خوداده

چې مؤمن په هرچا بردى

دعوه کيږد ڪتاب ګوره

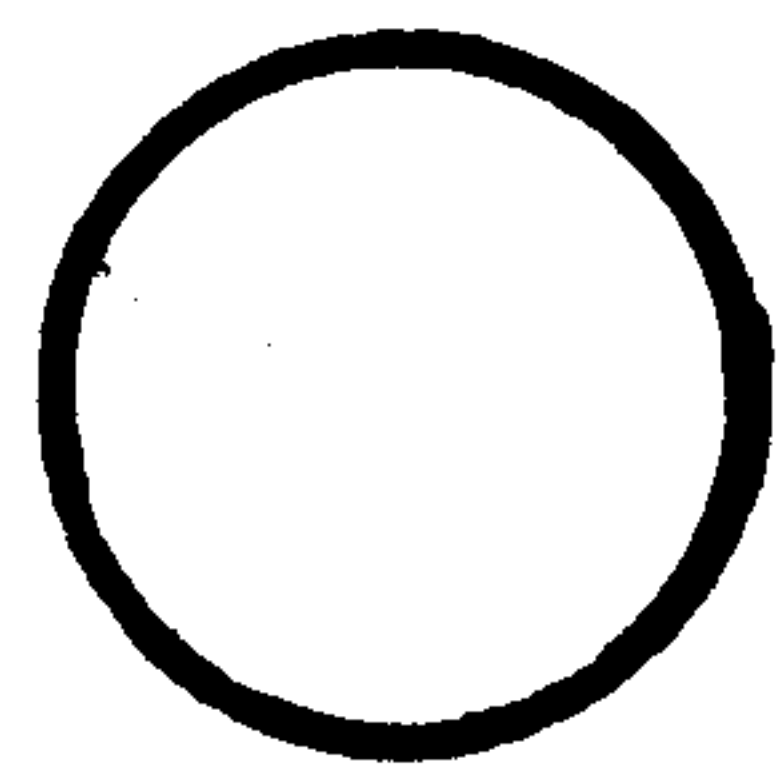
دهمه قامونولردى

۱- سرتوره = دسر قانون - اساسي قانون - بنسټين قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تـرلني
 دي کتونکي په بايلـني
 د شته منوشته مني ده
 د نيسـتمنوله نه بـپـني
 د مارو کونـي جوړيـي
 د تش بانـوله خـرمـني
 د زردار مـانـي ولاړي
 د کارگر په تـني پـلـني
 د پک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريـمـني
 بده ورځ د لولـنگـرو
 دازل نه دى ليکـني
 د باطل تـولـنه پايـي
 د مذهب په سروينـخـني

۱- کونـي = پـزار، ۲- تش بـانـي = نـيـسـتمـن، ۳- پک لاس = چي لاس يي پک وي
 ۴- ريـمـنـه = خـيـرنـه - خـيـچـنـه، ۵- لولـنگـر = بي حـمـکې - چي حـمـکـه يا دوتـر
 نه لري، ۶- سروينـخـل = ملاـترکـل - پلوي کول.

وگري ټول که آذري غواړي

خښتن له تانه خلیلي غواړي

د فرعونی سپاره کوزولولر

واړه وختونه کلیسي غواړي

په تشو تیکو که کتې کپړي

دننگ ډکړا شه حليسي غواړي

وگري ټول سرېقوي او پایي

حق د مېړه غوندې شرونه غواړي

ښکېلاکي عمر د خارو وډې گوري^(۱)

شروندي آدم به مخ کښي غواړي

د اباسين خونړي نيزا وچلي^(۲)

د جاليوانو سره هنګي غواړي

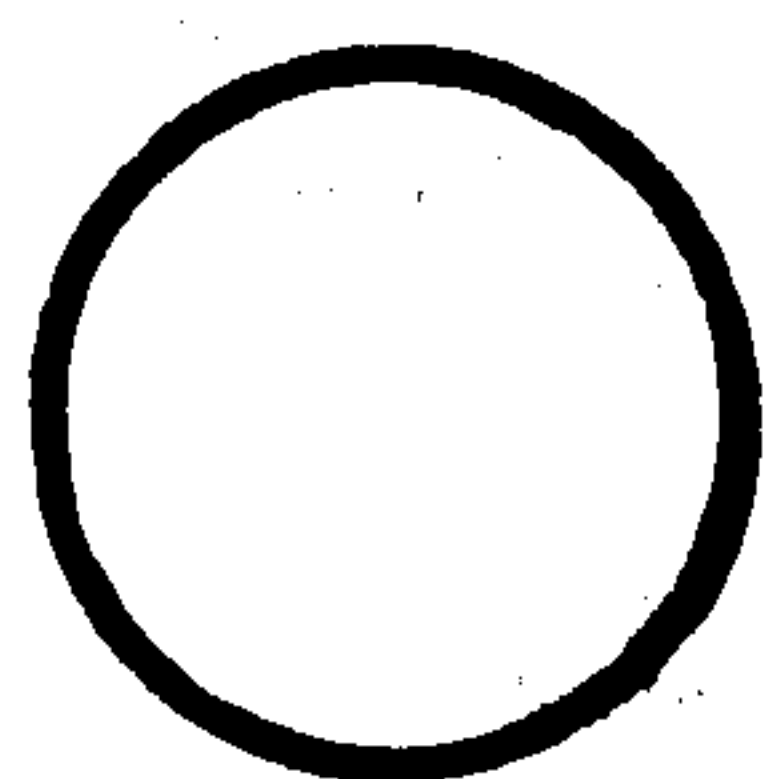
په هسک او تل د حقيقت لټول

تل سر بېري لېونې غواړي

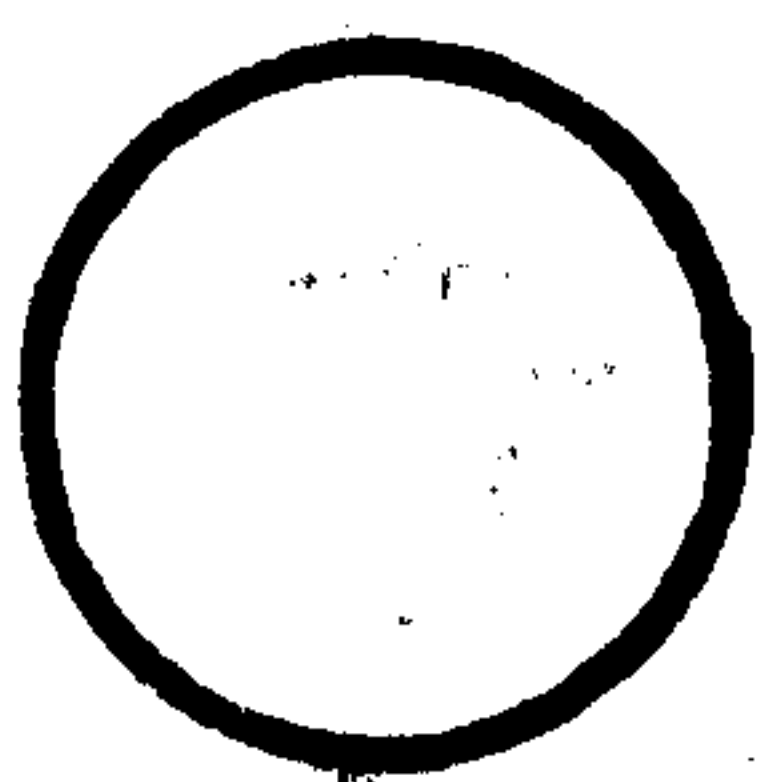
چې د خښتن لاره ډېر کولی شي هم

شرونه داسې زين او هګ سرې غواړي

۱- وگورئ = خبردار ، ۲- نيزا وچلي = سېلاب اوچپې .

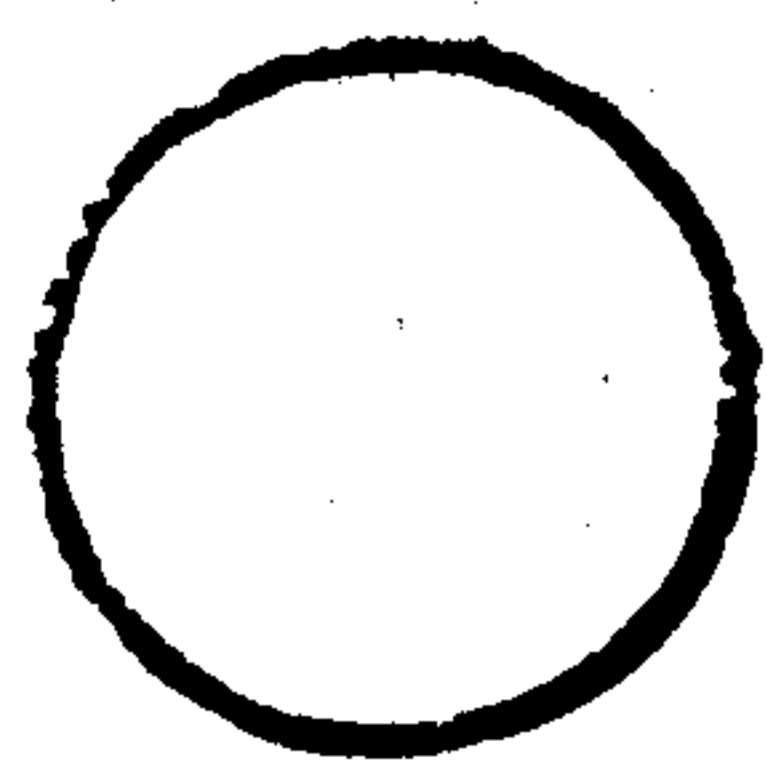
دهگ قامونو په خرخشو کپ
 واره قامونه بې هيڅه دل شي
 دمکياولي د شهزادگانو
 په ژمنو خپلو کله عمل شي
 خپل کنډ کونډه پرې ناتار کړي
 کډې که توب زمري ته تل شي
 غښتلي مېتي د خان کلا ده
 کمزوري مېتي د خان اجل شي
 که سربېري هوډ يال پاتخي
 په ريز کوبه داهگ بدل شي

چې د حق سره په لار دی
 لکه حق هسې بې خار دی
 چې د حق دلارې بېل دی
 په دنيا په آخر خوار دی
 يو وياړلی د حق رنګ دی
 بل هر رنګ آخر دوښار دی

۱- رېښکي - کوچني - وړوکي - ناشي، ۲- وياړ - شرم - پېغور.

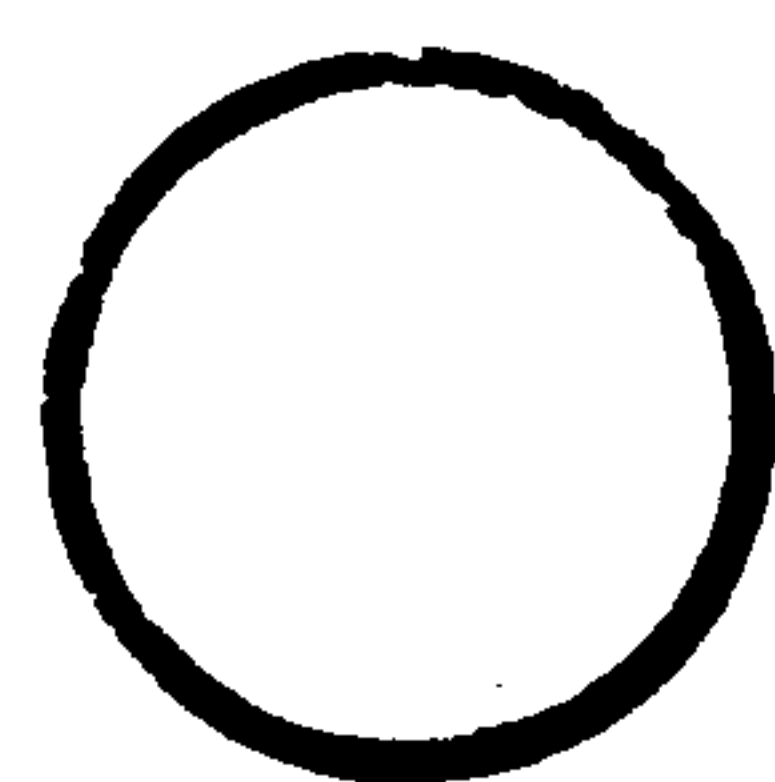
چي ٽيغه کي حق ته و ڪاردي
 د خدای هغه شوڪ پڪاردي
 د خيل "زيم" نارو زونکي
 خيل خاني په خان ناتاردي
 دمپرو نو مت که گوري
 گل ورين هم تندر چاردي
 په توله چپ د ٽول ژوند دي
 حق، اوشکلي هغه ڪاردي
 چي دخير د آدمزاد دي
 نو په خدای هغه مخدار دي

چي ناسورپه مخ د ٽمکي
 شيخ ملي وي دا دوستري
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لږي بري پانوري لري
 د ٽولنو دلږمون به
 نريزي لوبزي اونهرې

۱- تيغه = برش - کڙو وڙه - نقش -
 ۲- مخدار = رويدار - دروند.

شى خورلى خلقتى به
 بې دليټى، يوه خورى^(۱)
 درپه در خاورې په سر به
 پرگني وي لولنگري
 دتولنولوړ شور دا -
 خپلو بدوله اشري
 عقوبت په غرغندوشي
 چې دگيا وي اور دسري^(۳)
 تاله تگ دادم ار دى
 په يو ورځې برابرې
 چې پرې درومي کائنات ټول
 ستاهم هغه لارم خبرې^(۴)

دا چې خان خانتور بولي^(۵)
 دا چې هرچرته شمله دى
 نيسمنان په گمنده نيسي^(۶)
 وايي سپک دى ارگجه دى

۱- بې دليټ - چې دله ندرې، ۲- يوه خورۍ - چې يولزې وي، ۳- دگيا - چې لوگي کوي،
 ۴- خبرې - په بزم، ۵- خانتور - خان چې ترل پرانستل کوي چې دتورې خان وي،
 ۶- گمنده - گم ذات - گم اصل - کم سيال

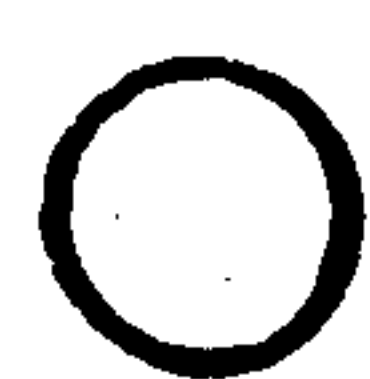
له ازل، وايې بريال يو
 نور په برخه شاگند دي
 دوى له مخ دخدايه رڼ دى
 نور له پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنو كوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پو، پرېوتى اور وړه دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدم زى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښاكه
 شته په نيشو آلوده دي^(۴)
 دې وېس دې وېس نه
 وېسنى رازرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- وړه = تپاه.

۴- شته او نيش = شتمن او نېستن، ۵- الوده = نېتى - اخته

له شته منو غلچکوبيا
مذهبنه بدرکه دي

د فرعون دکور د ننه
په پاشونو آخر موسی شي
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار یې له امسا شي

عقل لیت دی دیوگی ده
پرې قدم قدم رونه پري
کلیمه هغه شهلیت دی
چی بول شرونه پري جوت پري

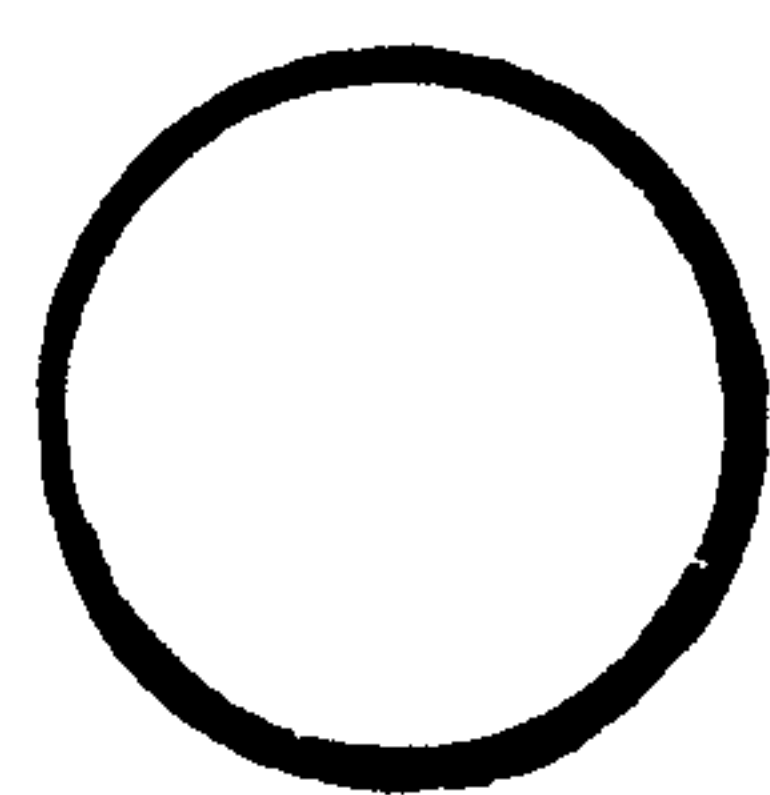

د آدم د شاه خامنو
توری هرکله شروندی دی
د وختونو په آسمان یې
په خلا ستوری سپوږم دی

د زړه وپېرېو کارونه	نه مېړونه به بیا بیا کړي
شاه مېړه کړي هغه چارې	چی پېرې پس یې دنیا کړي

۱- شهلیت، شه، لیت، لوی لیت

چي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان راتنگ کړي
 له کونړه چپ دمه شي
 هغه توري نېزي رنگ کړي
 هود يالی نېزه باز کوره
 چپ په ماته نېزه جنګ کړي
 له يوې بلې پېرې ته
 د رڼې زمري غوڅنګ کړي
 چي د مرګ په طلب نه شي
 ژوندانه ورځني څنګ کړي
 ننګ په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چپ ننګ کړي
 رنگ له حقه ځنې واخلي
 بيا وړيا څي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لار
 حيرکان يې په لټون کې
 مړې دسترګو کې په ډک کړي
 تر عمرو نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رڼي = پر هارثلی.

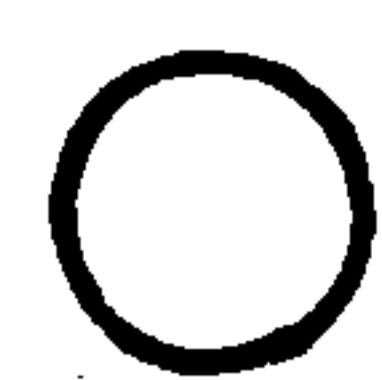
○
 دی پکار خه رنگ اریسکی
 د آدم له بیل آدمه؟
 دغه لویه کشاله ده
 اود ژوند لویه کرپه

○
 آدم دغه قدر نه دی
 انجری بنجر^(۱) شروندینسکی
 یوموندی زهیم^(۲) اوده دی
 د بدلون پدی خاندیره^(۳) کې

○
 که آدم بې پوښه زړی
 خه پیرمخی^(۴) مرغانه وی
 په ناتارد مرگ صبابه
 میراث مری هدایره وی

○
 د بدلون پدی ناتارکې هم یو زهیم^(۲) دې خوندي دی
 که صورت دی یوارپتیا ده نودا زهیم^(۲) دی موندی دی

۱- انجری بنجر = الوول ۲- موندی = راکس، ناوی ۳- خاندیره = همتر - فریم
 سکلیت ۴- پیرمخی = پیرخورونکی - بدلېدونکی

پیرخواره یب له پښو یوسي

چې مسوندی یې وي او مری

د کچې «زهیم» آدم وی

خیلو نغوته باد وری

د آدم له «زهیم» پرته

نور هرڅه چې دي نور پری

له هر زبڼې د حجرې نه

لکه حُان هسې ساز پری

هم برحق هغه ژوندون دی

چې د «زهیم» په غبرگون دی

که وجود دی که ټولنه

کار د «زهیم» یې پاڅون دی

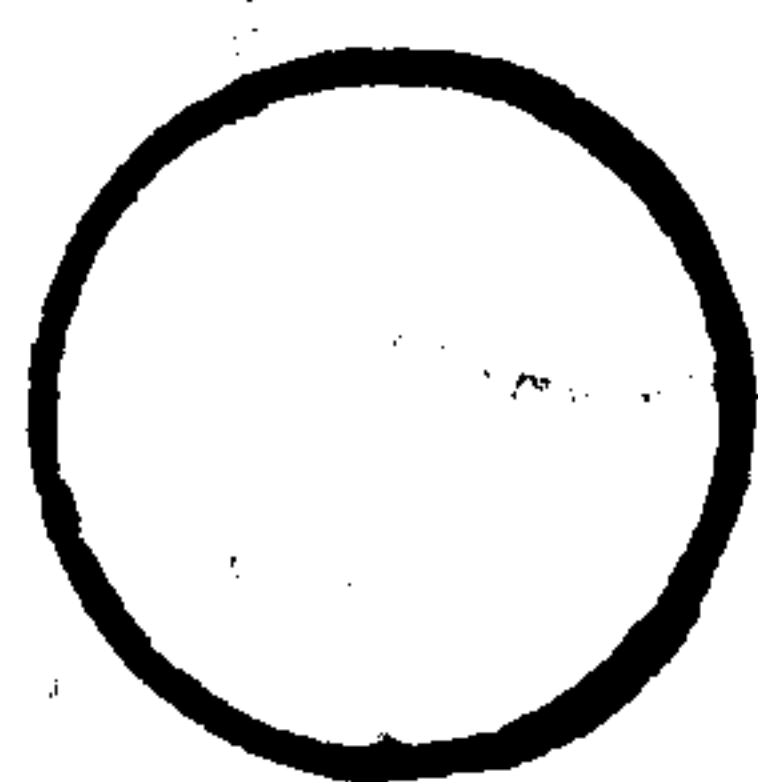

چې د «زهیم» په شرکانه دی روزنګری د بدلون دی

د مجرو په کچ کې اوسي اود سترګو تشالون دی

۱- پیرخواره = پیوځوونکی، ۲- اومری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غوږیزې.

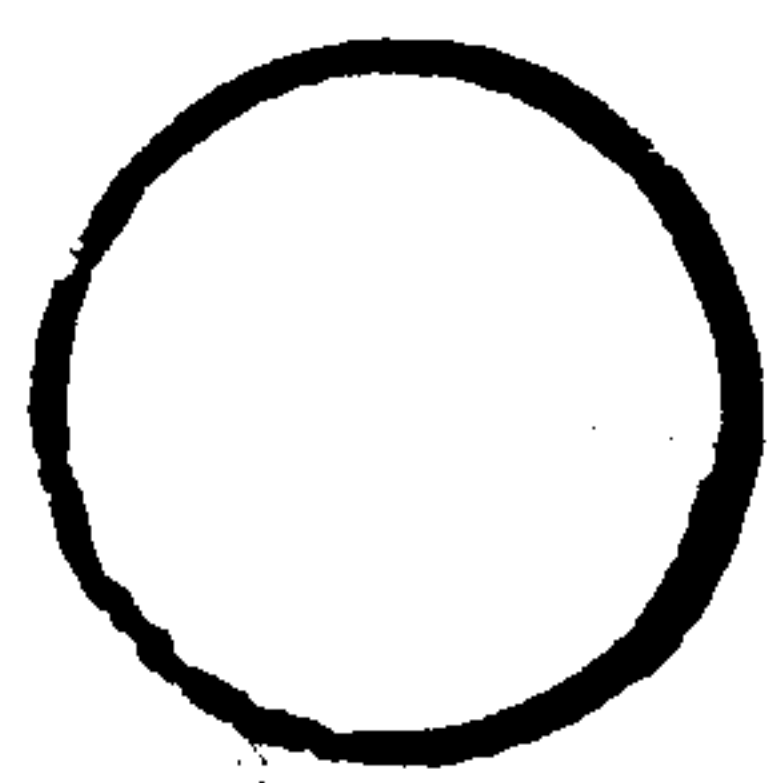
۴- زبڼې = هغه څه چې زیږول کوي، ۵- روزنګری = روزنه کوونکی - لویونکی.

ټول فطرت يې خوري تاليزه^(۱)
آدم نهی جدا جدا وړي
د حُاني سود غم خوړونکي
له حق لارې پښې پشا، وړي
چې په نورو خپله ویش کړي
خپلې برخې نه سږيا وړي
چې مشال نورو ته جگ کړي
خپلې مخې ته رها وړي
شرونه او مرگ يې دواړه ښکلي
د خوړلو چپ دعا وړي
چې له خپل ميره آگاه وي
د بشر درنې په شا وړي
اوسنتون^(۲) د شرونه جامه ده
چې شي لت، په هغو واوړي

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار كې

مشالونه بسول دي

د تيرو په تور تپي سونه

لښكرونه خپږول دي

كتايبونه د پ رد جوړل

سوزول او ب ډول دي

د آدم نه د پرياد كړي

د عمرو نو هېرول دي

كه مذهب يې هم سروينځي

چې باطل دى نيش كول دي

كه خوندي دي په كعبه كې

چې بتان دى لړول دي

په هر پل د پرمختيا كې

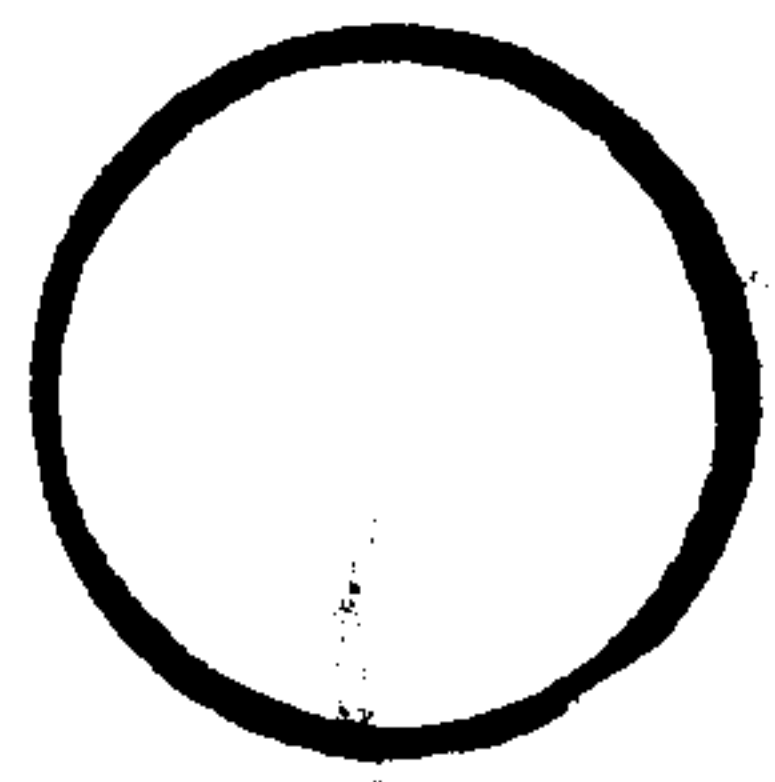
برابرا شوي غورځول دي

چې ښكېل شوي په غورځنګ شي

ښكېلكونه يې غورځول دي

۱- نيش كول = وركول - په نيش لگول .

۲- برابرا = په پلنو ولاړ .

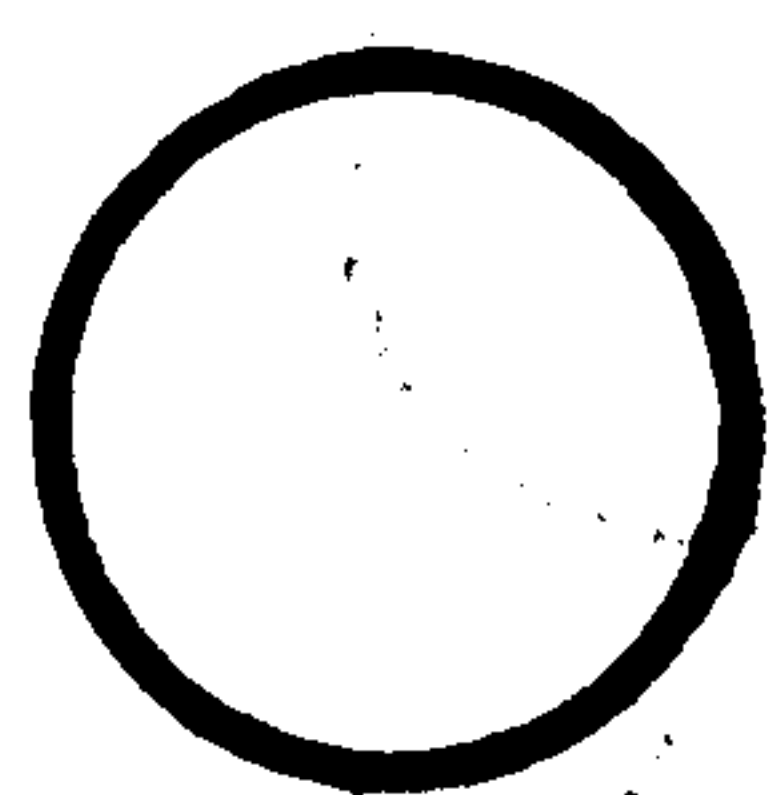
د سندان تندی به چرې کروښی شي
 د درندو پلکونو جوړه پرې ناتاروي
 د مېړه نېستي یو خوړنجا نېستي وي
 نه مېړه شاعمری نېسمن او خواروي
 درندو عقیدو خلقو کې هېش له
 خښتنان د غریډلو به په داروي
 چې بازو نه یې په لاس کې چټی کېږي
 خان به وپوښتی چې دا څرنگ بازداروي
 چې تور^(۲) د حق^(۳) لارو خپلوي شوک
 یو قدم یې په چاپه، بل په انگاروي
 خپلې سترګې غرولی وړله بویه
 که رڼا یې لار لیدلوله پکاروي
 د رباب خواږه دې نشته آدم خانه!
 ښایي خلق چې له میلسه^(۴) دې ویناروي

۱- چټی = وړکوټی مرغی

۲- تور = قانون - لار - منډ

۳- حق مل = د حق ملګری

۴- میلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غور ځنگه

چې ترخود ظالمانو نوغی شته دی

حقملان راپستنه شي څنگ له جنګه

پوهګری د بې پوهو نه قلنګ خوري

او ټول لاندې دکليو تر قلعنګه

چې يې مټ د غليمانو وي کتلي

نه ويرېږي يې تشه ډنگه ډنگه

د مردۍ توره ميدان کې لاسنه کېږي

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زېږي کې زرغون شه او مسور شه

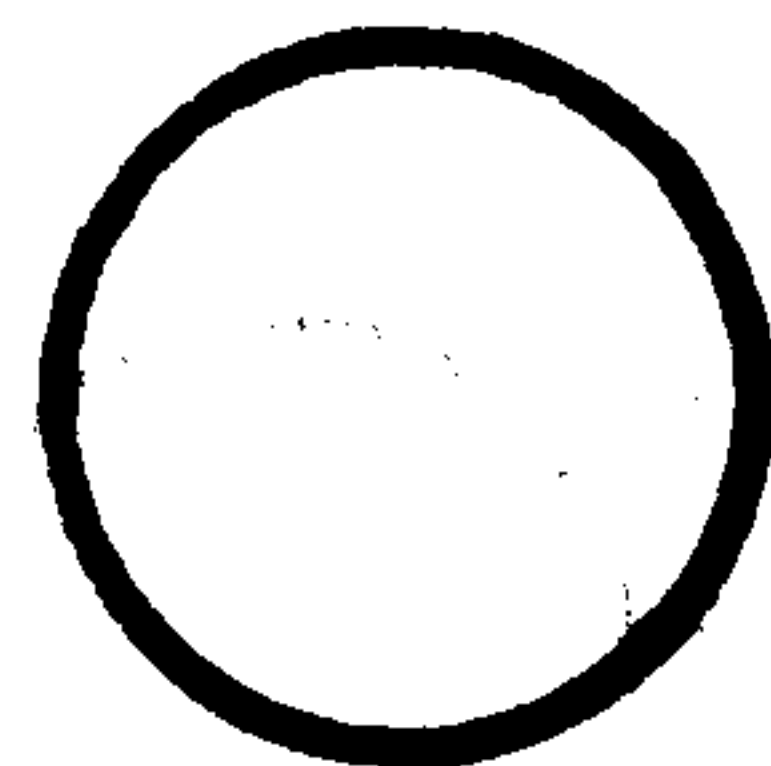
خودې نه ده لاکوتې خواړينه ډنگه

چې يې جس دتن په مورکوپه پروا وړي

خود هغه ته وي کړنې د جهان تنګه

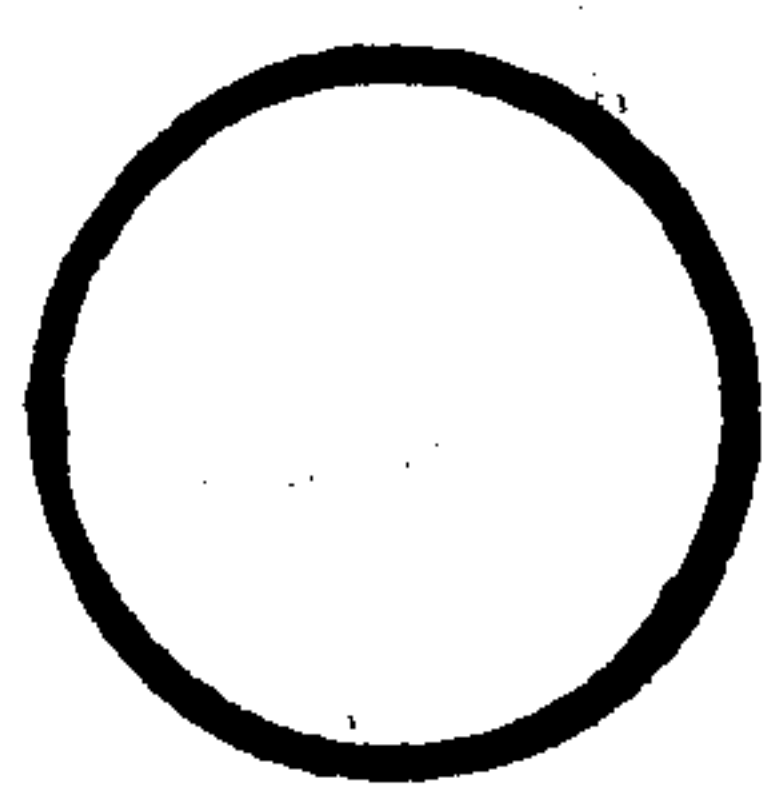
۱- کاتې = ټيکۍ - چرپتون

۲- کوتې = د داني کڅوړه

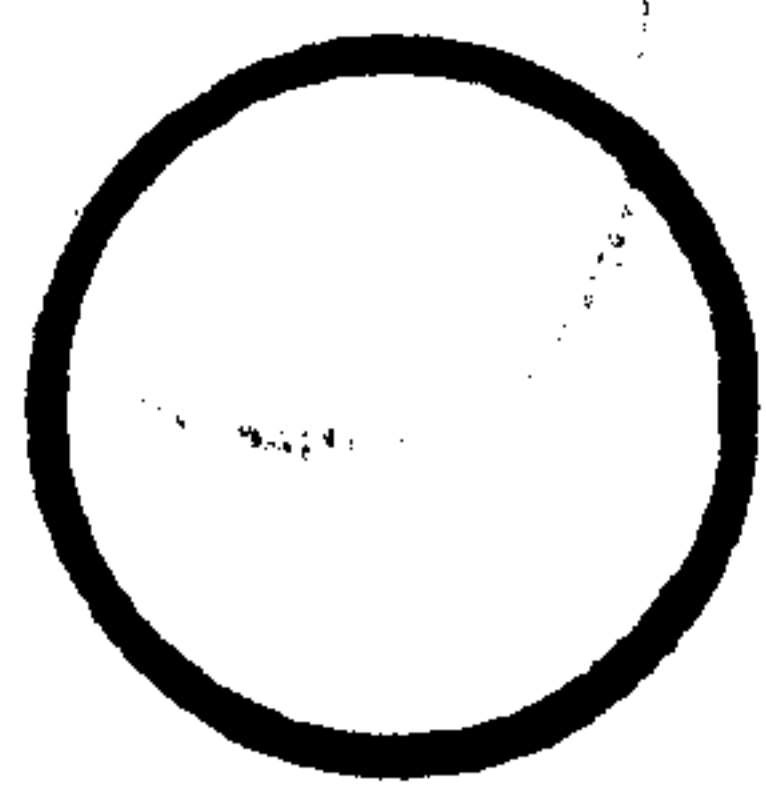
يوبري ديو جنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برېښنا اوتالندي که
چې دلوی خښتن د لاسو سره ښايي
شاخلميا! خان په داسې کارېندي که
په حجرو په جماتونو کې تورتم دی
د ديوې غونډې لښه دې په تندي که
د مېړه د خوی آواز له خلقو بېل وي
څوک به يې څنگه په ټولنه کې کوندي که
چې دخپل عمل لاره ستړې ستړې کړل
څوک به څنگ هغه وکړي راژوندي که
له غوجلي د څارو به څنگه وځي
چې په مينه مينه څټ ته غوړوندي که
چې يې وين د زور يې له چانه وي
هنی پاڅي بې وسان په ډاک کوندي که

۱- لاره = لور

خپلې غوټې ته د غاړې
 له خپل تنه پلواښه شه
 د خپانده ابا سين خپل
 لکه غاړې په ساه شه
 د کړيز سختي په خان کړ
 پسته باز په الواته شه
 په خپل خان قيد ونه کېږده
 زرغونه شه او بيا شته شه
 پولې راښکته، پانگې کېږده
 بيا په زغابنت لکه مېړ شه
 د خښتن د لارې مل شه
 له خښتن خښي لارغه شه
 په ريلوچي ورک نه شي
 په لوښه لکه واښه شه
 د ختيځ له الا الله -
 لا اله د پرېواته شه

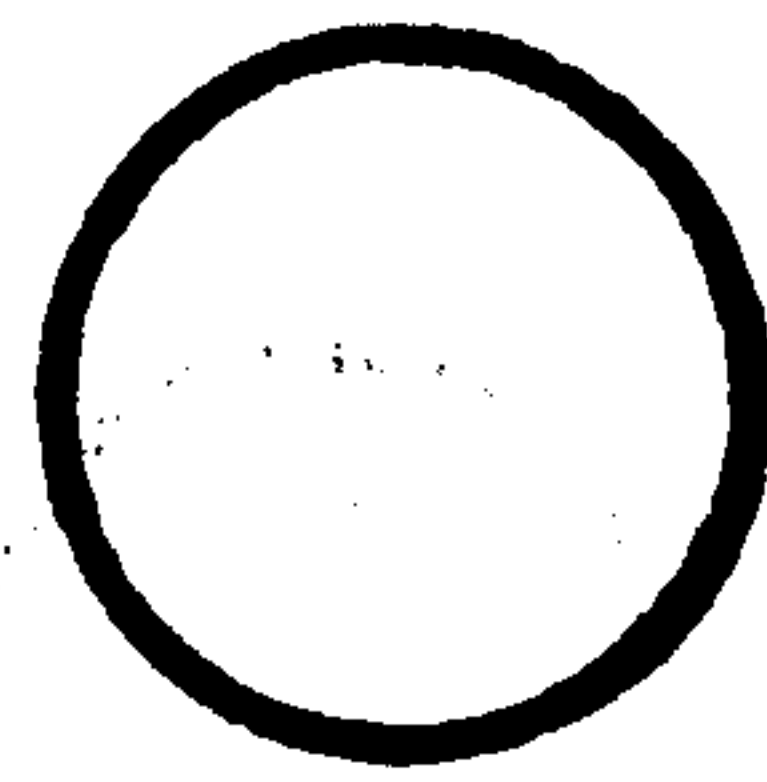
۱- پلواښه = مروړې - پلکواښه، ۲- پانگې = مير- ډک - مرام
 ۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

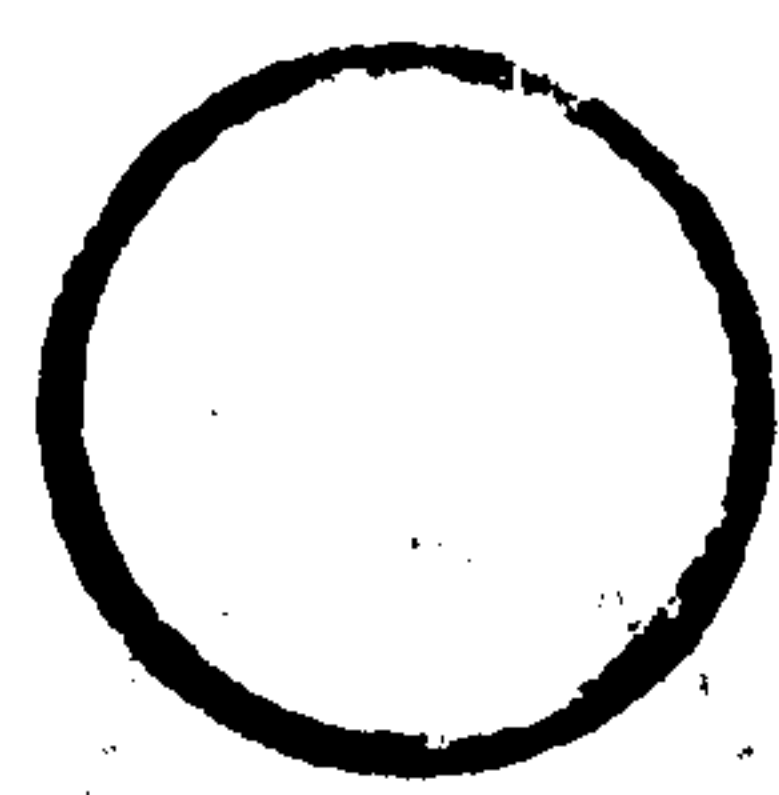
په ټولنو ليوکان گډ دي
هروگري لوی اوکر^۱ دی
لولنکر حکه په نیش دي
درناوی چچا په دوستر دی
ټول په تومنه آدم زاد دي
خوک^۲ تاله، خوک^۳ تالانگر دی
چې درنه ده^۴ یې مله^۵ ده
دهغوسوی په سر دی
داکندی دی د بې ننکو
خوک^۶ یې مور، خوک^۷ یې نهر دی
هرتولنه پانگه واله
دخان بدوله اشر دی
عقوبت به غرغنده شي
داچې نن دکیا^۸ سوسر^۹ دی

۱- اوکر= اولال، ۲- ده= گوند، ۳- مله= ملگری، ۴- دکیا= لوگی.

کوونکی، ۵- سوسر= د دېوسپیاکو او د چچا نری نری لوگی کوي.

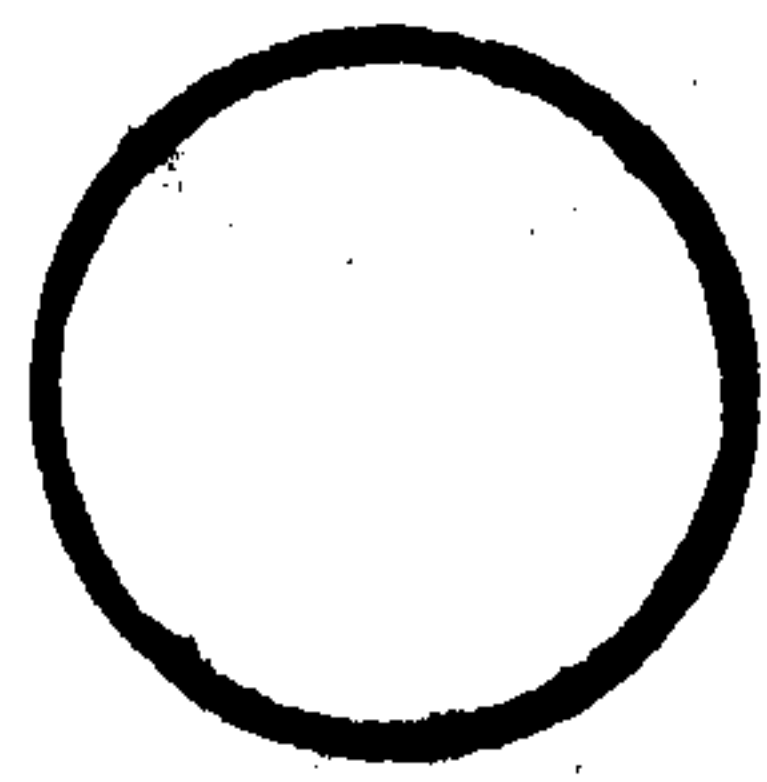
چې ښانه ښکې بلې مې
وابه نه خلی تورې خستې
په کڅونوې پسړل شي
چې څوک ونغړي سکروټې
خپله گټه ځاننځه ده ؟
چې ستايي د نیکه گټې
دیو ماته ، باقی سوی
د تور گټ سوی دیوت یې
نه نښتر او نه چنار شوې
څه د تورو خاوروخت یې !
دامیدان د تېرو تورو
ستا مصرې تورې دی سمې
چونک ایه یې پاتې شوی
وې انکار د درنې ستې
حق ننګانوته وریتېږي
دې ننگ هرکله بښې
لات منات چې گزاری څوک
شي پخپله یخې گټې

خرې، حُک شوي، خيالي نه شوي
د «لا» شي خني شي نه شوي
د جس ترغي نه نامينده
نل نچه شوي گني نه شوي
تسه شخوله - خالي تيکي
ببل توره، توپري نه شوي
له حجرې تر سري راغلي
لاپه «زيم» سري نه شوي
له مذهب چې ملستل دي
لدي مړيني شروندی نه شوي
انخاره کې چې دي پروت دي
هنه ستر آدم زي نه شوي
مينگيري درته آسمان دي
حُکه باز، باتورزي نه شوي
هر آدم چې دي فرعون کر
پي بلواک، خانوکی نه شوي

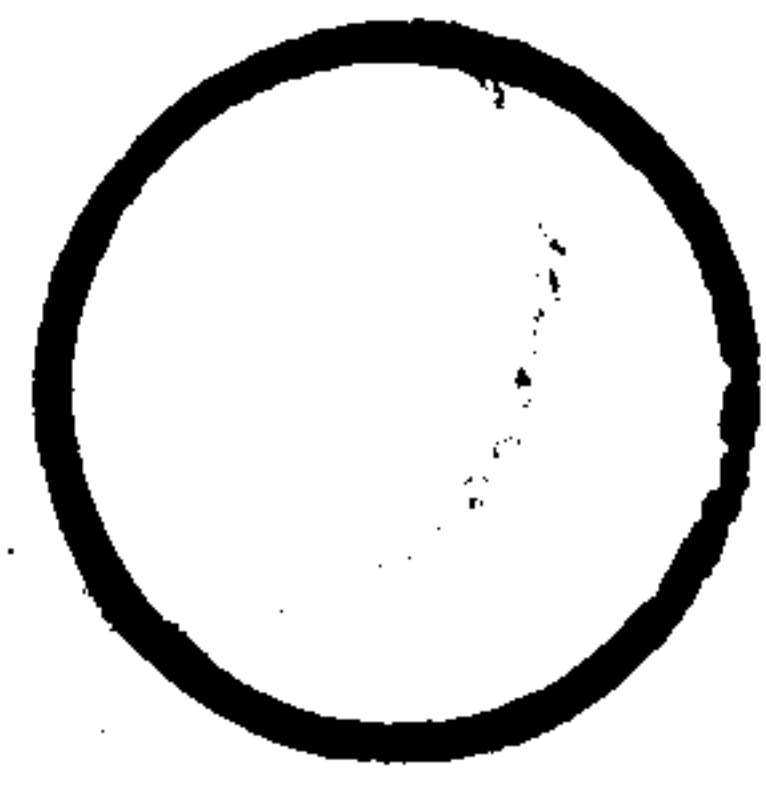
۱- انخاره، انخور، زري - نقش

۲- خانوکی، خانواکی

د وگړو سالار پردي
خړسواره چې شا هسواران کړي
د کوڅو لارو کسودري
ځلن ستوري د آسمان کړي
گوکوشتان داو موختو
سندان سري اتلان کړي
لوړ او کوز سره يوسيال کړي
اروپيچ واره يوځان کړي
چې سړي پي نه سړي کړل
راغوزار هغه بستان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازار وران کړي
چې جس من پکې قدر پري
رادرهغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تپول
پريښتيا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدې - په غوښتو پرتو

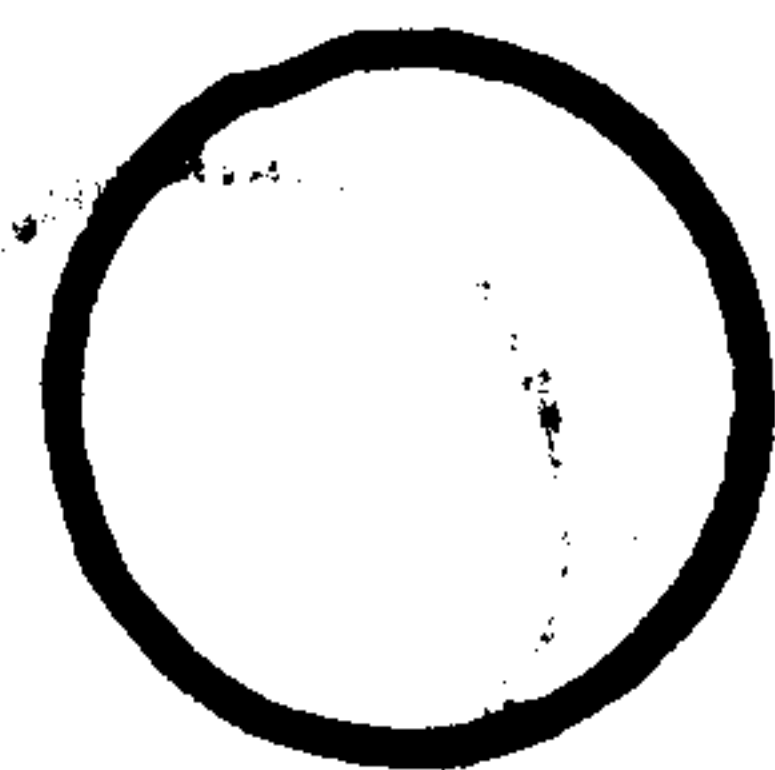

په میړو کې د هر کسونه راټوکېږي
 سره پوینو د لاله پکې جوړ ده
 ننګیالي دي چې د لوی خښتن په تاري
 پورته کړي د نړۍ ټوله باره ده
 ته تنزري پي، د نیاده د بازو نو
 دېرې حکه د ژوندون دی اډاره ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونایي^(۳) په تپور وند دی، ښکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزی غشي دې هروختي په سردی
 په دیدوان باندې دې اړه پرې وړې ده
 صبار ښکه د شولان کتوته مېتي
 که دې نن کتلي قام لرو اوکړه ده

۱- باره = مسؤلیت - ذمه واری - پړه، ۲- اډاره = وړانده - کتې - لوتې،

۳- هونایي = ښکاري، ۴- دگزی غشي = دورې پرې کوزار،

۵- دیدوان = شیش - خیرکونه.

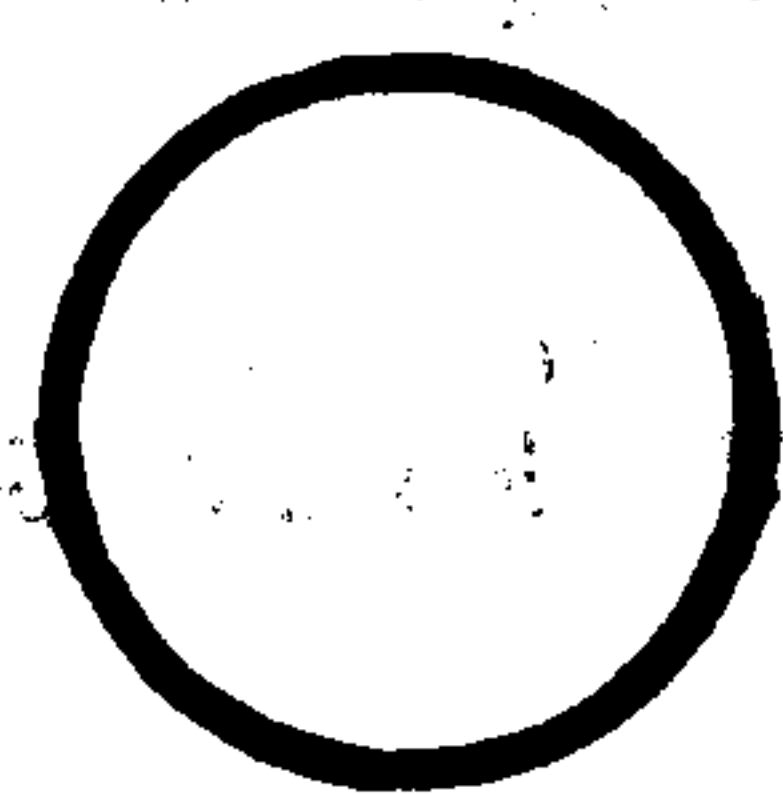
لکه خلق هسې ټولنه
لکه کورن هسې پي غار
لکه اوښ هسې پي سوري
لکه پښه هسې پيزار
لکه باز هسې پي ماري
هسې باز لکه ميشکار
لکه بزيره لاوڼ هسې
لکه سر هسې دستار
لکه توره هومره کټه
رښه هومره خومره کار
داوچت الوتوپانکي
دشپروپه مقدار
دديروي رڼا ترکوره
نمړپه ټول جهان اوڅار
دبي ننگه په زنگ دپروي
ننگيالي نه لري سار
چې دلاري اوښکونه وي
په هغو جوړه پي لار

لاڀي ڊبروگري گاندي
يو منصور خپري په دار

د بي مټو وار خند پيري
دمت دارو وي بي وار
د زړونه اخستلي

سورلندي شي کله بنکار^(۱)
د آتيا نوسر باري وي
په ملخانو کرمار^(۲)

کليمان نه شو ټول عمر
له خدايي چارو و نه کار

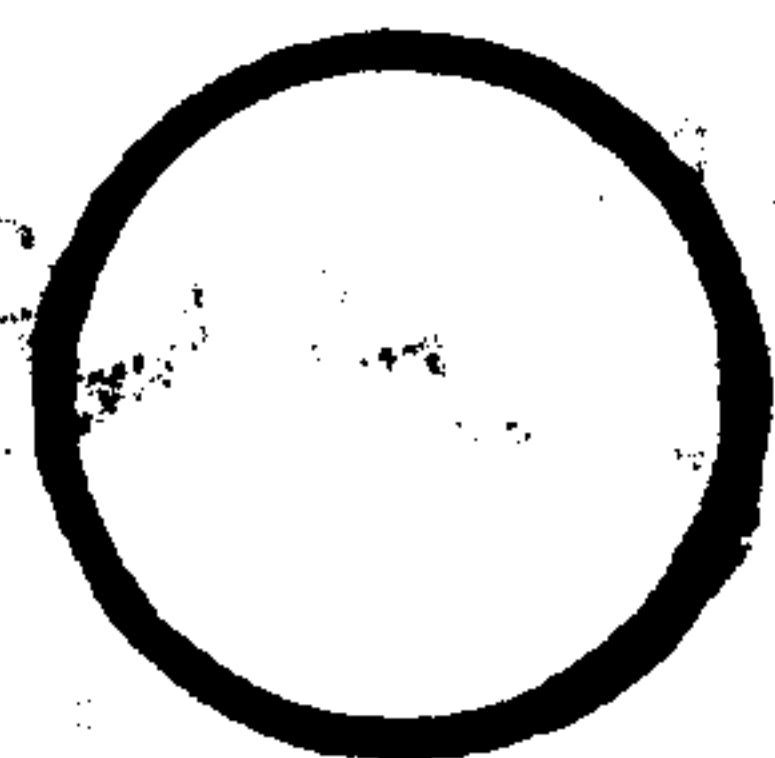

مذهبونه دي پوچ شوي غر^(۳) بينونه
مذهبيان دخپلي ماڼي بيرغونه
دهغود^(۴) راتاندون طمع عبث ده
چې مذهب يې رواسته کړيدي هډونه
په هغه سالوچې خان لر دود پيري
دي عبث د انځورونو کړاوونه.

۱- سورلندي = گيدړ، ۲- کرمار = يو غردی، ۳- غريبن = يوتوپک،

۴- راتاندون = بياراغبر کېدل، ۵- رواسته = وړاسته.

له مذهب پي چي تودي وينې کتکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنگرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لگولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډلانو تنستو کې
 کل ډيوکي دي د علم د پيوستونو
 له مذهب هک خلې ټول ريزکي شي
 ريزکونه کله کېږي لوی کارونه
 ټکي ټکي د کتاب نن هم هغه دي
 خومذهب ترې نه وینکلی دی ساهونه
 چې ترخودغه مذهب او داملای دی
 وي تالابه د تالاقامونو خونو

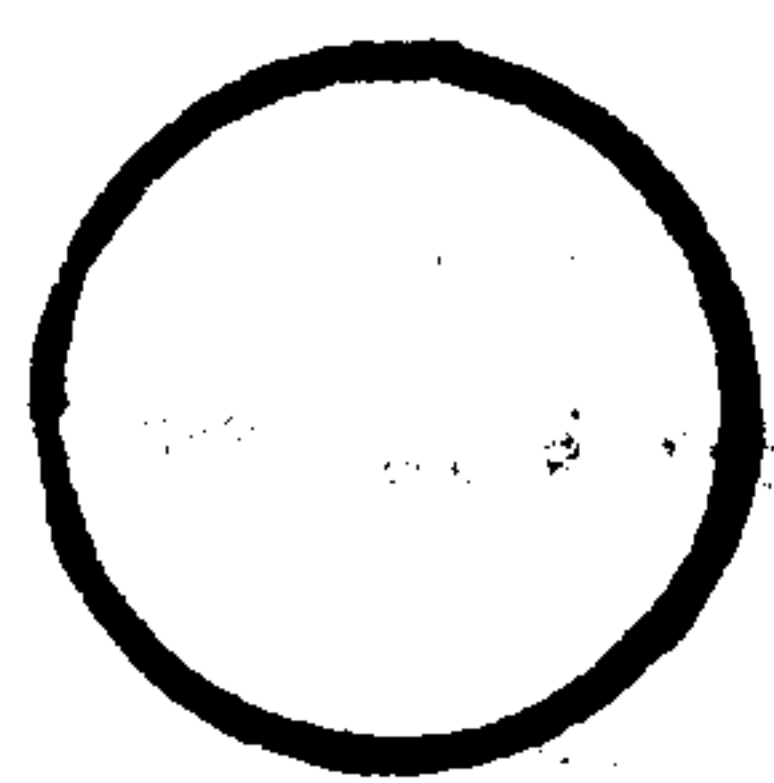
پوخ سنگردی شاه مردی ده
 توربازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان رغورنې
 یوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی

۲- کل ډيوکي = دکل ډيوکي

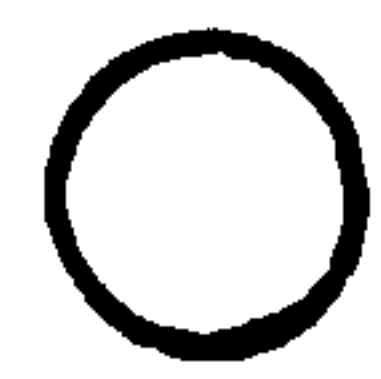
له فطرت دې پرده ده
له فطرت دې سرزوري ده
کليمه دې سره يتوب دی

سره يتوب دې سره سکی ده
د بل غم هم د خان غم دی
دا پښتو، مسلمانې ده

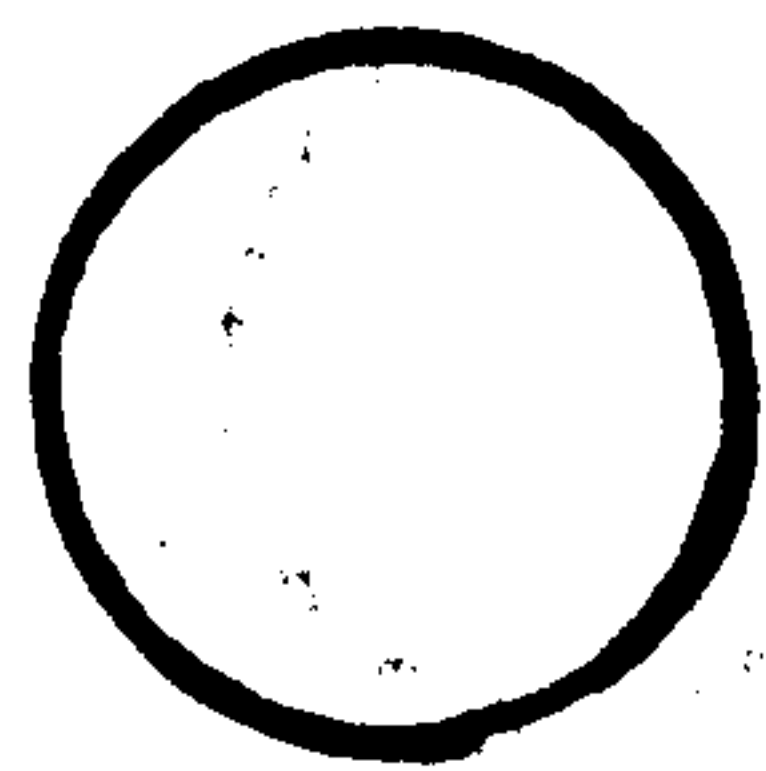
په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که
داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که
دا چې خاوري پي له مخه نه چانه پري
د سپوږمۍ په دود غونه پي پرقتدي که
وړونه وړونه سر غوښي په چاره کړي
له ټولینو شروندونه وړ که گوند گوندي که
شاه مېړونه له زرگونو ستورو تېر شول
بډې رابڼکه خپل ملگري گرېندي که
دهغې بي ښکه خلقو مرگ وادی
چې گزران د بل په سوي گرېندي که
د پسرلي درنه وړېځه شه په خوی کې
خان وړښت، کله برېښنا او تالندي که

شاه حلمي چي د آدم په تنک اوچت شي
«شاه پلکونه» بيا ز غمل په مال تندي که

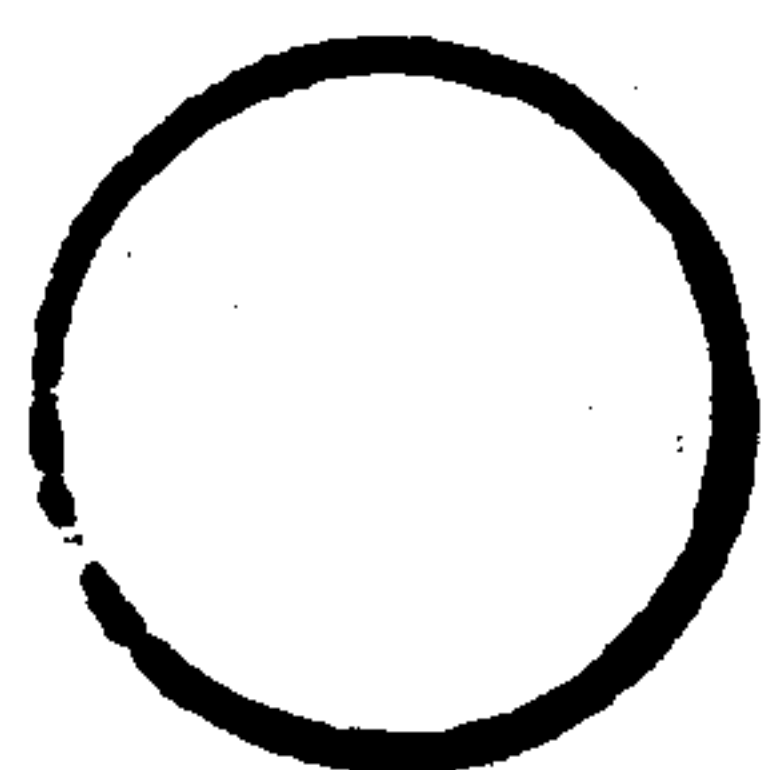

درهند و خلکولاس تپول نرده
دسترگور و کاگیره تلل نرده
د ايلتيا نوکلي وړانول نرده
د اسمنانو پيسول نرده
که اوندي جوندي د دوپړک وي
ديکرنگانو غوڅی کول زده
مذهب له خايه راغور زول کړي
کتاب يي خای ته برخېږول زده
چورگورگان هم کړولي کړي
لکه باز کله اوچت وهل زده
چي فرعونان يي موزي کران کړي
نوکليمان يي تونړ نول زده
د آذرانو بتکورکي بتول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيان = پساتيان - وړاني پيدا کونکي، ۲- اوندي جوندي = مرغړونځي
چي غوڅي رهنې نه وي، ۳- دوپړک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هېڅ بڼې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

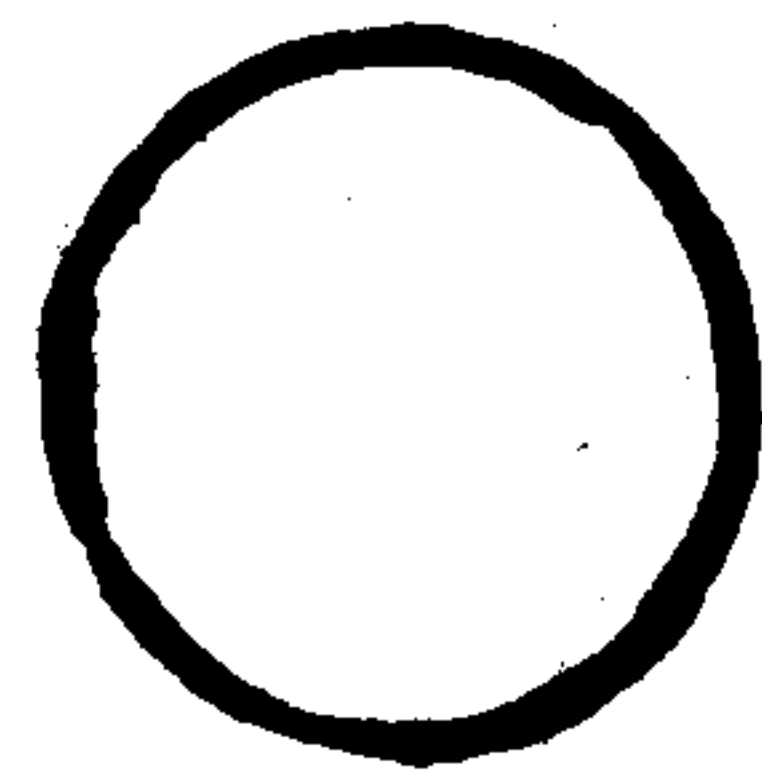

د باتور په خوشه پړو خپلولو
منځگړک او غلیوازنه باتور پري
دیوټ په لرېدلو ټغلیو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بدایي
له کیکړه د نستر پیوند خوړوکی
نستر هیڅکله نستر نه پاتې کېږي
چې په پړو کوډي وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پري
چې د زهر وړک لښتی پري را سوزوي
دغه سوي چارونه نه تاند پري
د قرآن وړه رتلی عقیدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هېږي
د تیرو سړه ملستی بڼا پېرک نن
درنا په تکی مرگ ته بیرېږي

شاه حامي دی نوی حُمله آسمان غوارې
د زوړ پشوي په حای نوی جهان غوارې
د خپل «زه یم» سره نكي پي سلامت يه
مرئیتوب نه - ملکيري د یزدان غوارې
ننگيالوکره غار ماته اطاعت ته
په لټون که دهغه دي خو حان غوارې
په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
یو غیږی حیکروړه حوانات غوارې
کشالي غوښتني نورې د آدم دی
شرونده نه نوی تفسیر د قرآن غوارې
په لښکر د لښتینکو کټي نه شي
د شروند ستونځې مېرني قهرمان غوارې
په یو ماره که کاوړ شي، سوديې نه شي
چې ژوندي وي یا نوی ماري زمريان غوارې

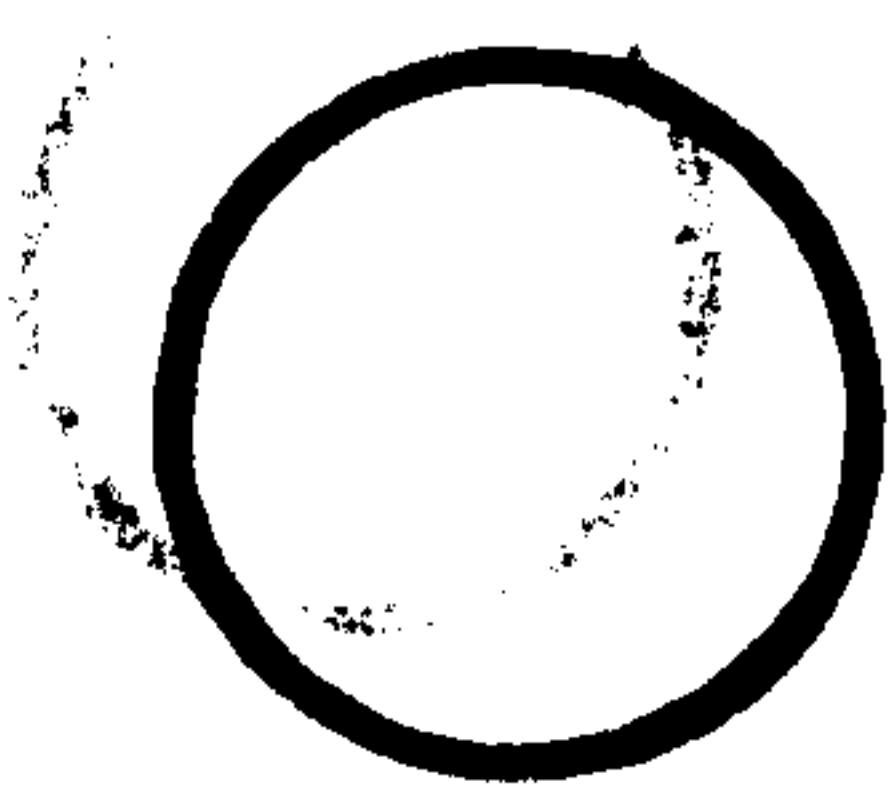
۱- یو مخیزى = چې مخه یې یوه وي - د یوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
 چې نه پر اوچت اوچت ښکاره کوي
 ښکته له ځمکې نه تر نمر ستور تليز^(۱)
 کړاوي کړي، يرغلونه کوي
 لوگيز^(۲)، اوريزه^(۳) که يې لاره نيسي
 له الوت کله پر هېرونه کوي
 سر پر، کړاو دي ټول د عقل چې نن
 بريښي د ژوندی تومن څخه کوي
 د آدم کار دی کائنات پر نړول
 برهغه قام، چې دا کارونه کوي
 چې په فطرت يې ده لټۍ اړولې
 د هسکو سترگو معاشونه کوي
 عقل بهير کړ غور ځنگلي د شعور
 وپړوي راني ټول مذهبنه کوي
 پياده له عقل کوم وکړي چې دي
 د بل مټازه دي سوالونه کوي

۱- ستور تليز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوگيز = دکازو ريځ يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنګې، فطرت په ترڅې

تشي ځاندرې وي، زور يې اوبه وي
عقل يې شل وي، هڅې يې ګټه

په غټو کورې، ولې سرانده
نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

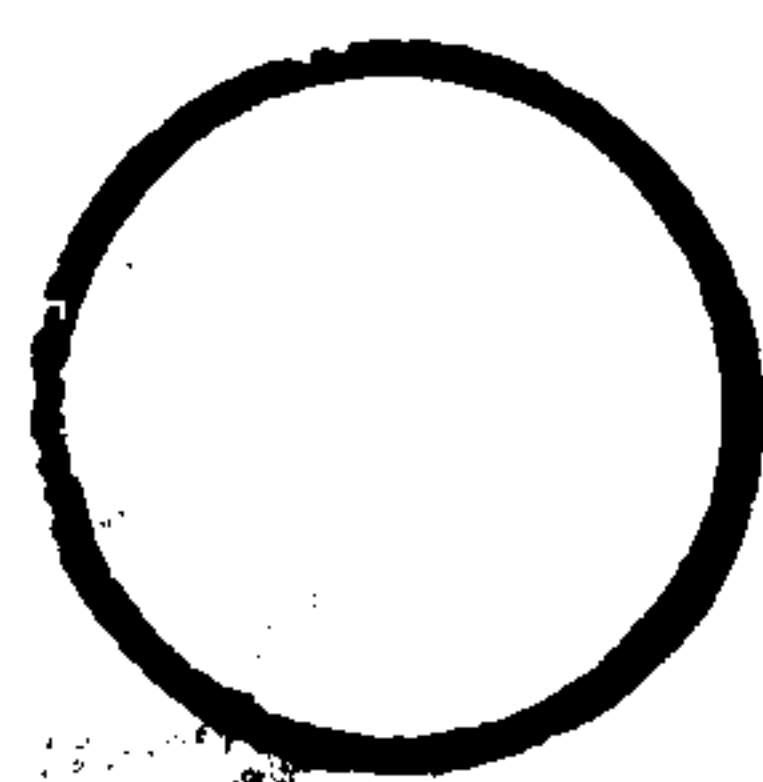
اونه پرې وړانه که چرې نه وي
د ځوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا برې وي، نه يې تراخه وي
په تن په زړه يم» د وارو نيستم شي

ځوراک پخساک پخواړه او خښه وي
په زړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خودمېره وي

چې يې راغونډ کړې واره کړي
د يو ګنجګی د ازرښت نه وي

دل و گین و دل و لیمون نه

اورین ستوری را غونجی پری

ستور تلیزی سروهي لا

کائنات لا پراخ پری

که یو ستوری ورژ پری

نوی سل را و تھوک پری

د شروندون زر غونبدوله

نوی حمکی سادین پری

چرته شروند دی په بخسینچه

چرته کچ ، چرته حوان پری

د زرها ستور و میروکی

د شروندون غری غری پری

یوه ستا دا حمکه نه ده

چی ساه دار پکی هست پری

شخړې حمکی بنکته پورته

ستور تلیز وکی خرخ پری

هغه حمکه ستا دوتردی

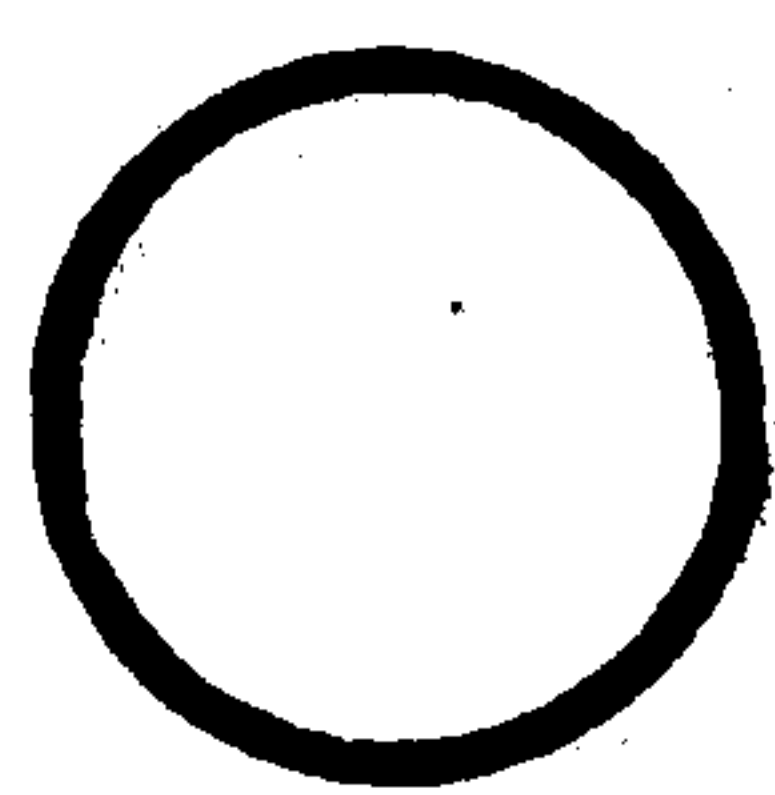
چی دې لاس ورو سپری

عقوبت به له دې ځمکې
درته کېدې په سر کېږي

د مېړونو ستور بېړۍ دي
له سپوږمۍ ستور وټاوېږي
د یونوي کور لټون کې

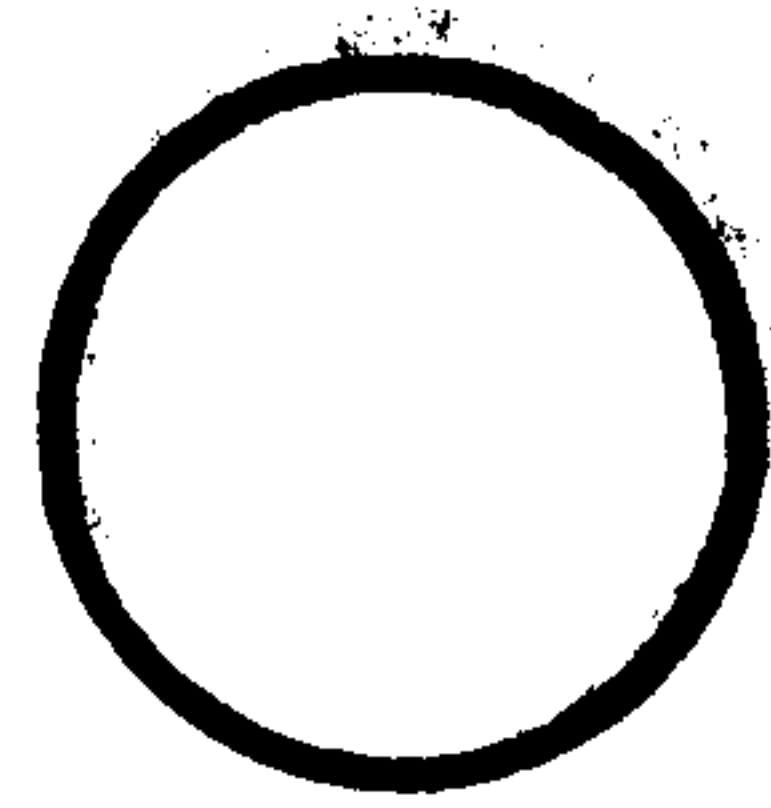
د آسمان لارې چارې بېږي
عقوبت دا ځمکنۍ به

ستورک زو ته ورسېږي
د شړوندون خومره رازونه
به په ډاگه وغوسه بېږي

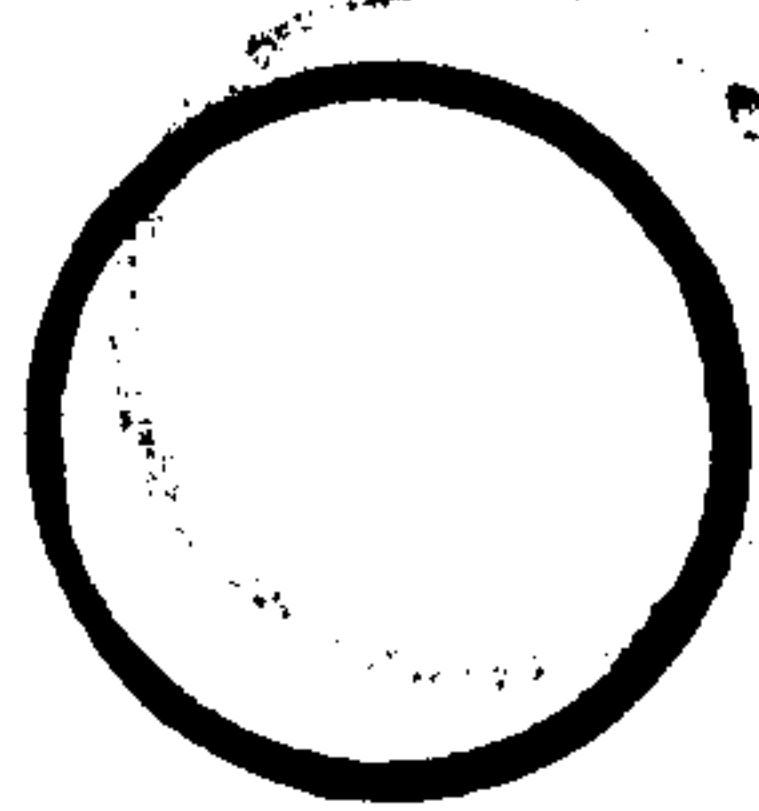

قیامتی پابنده هغه اوښتون شي
 لاالا سره چي کله يې برغون شي
 عبرت مري يې گرځي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور بښون شي
 داولس ويني نه بښونکي هله ورک شي
 دربريا^(۲) اولس چي کله په پاڅون شي
 داو يارلې خلي هسې ولاړنه دي
 دمردی کارونه مير په شواخون شي
 چي په سين داوړاو وينوشي وږي
 قافله يو قدم غکې دشروندون شي
 که هرڅومره سنگرونه له خلن تاوکړي
 عقوبت دحمکې تبي هرقارون شي
 چنېشنې^(۳) عقيدې چي غاړه باسي
 دهغو خلقوتولنه مريستون^(۴) شي

- ۱- قیامتی پابنده = تل پائیدونکی، ۲- دربریا = خور- ننی- خپلی،
 ۳- چنېشنې = چي چناسکې پکې شوی وي، ۴- مريستون = هديره.

د دوران په نرزلو غرونه وارغري
په شکني ډيروکي خه له وياړه پري
تلناوونه يي رواسته، موبی خورلی
چان کېږدی کې به ترخوپورې اوسېږي
د پرلنډ تر په چورلندو ځمکې له تللي
کچه ډيلي! په خپل خبرخه غلطېږي
د سورسین چپې دمه وښکله يادو
ای فرعونه! چې کلیم پسې پاڅېږي
د ملخ خانګ سر دې ملا شوله دوه غبرګي
ته لاجي د آتي بارتۀ لاندې کېږي
لااله بتګورګو ته ښکړي ډول دی
که موټن يي تر وړوټي بت به جنګېږي

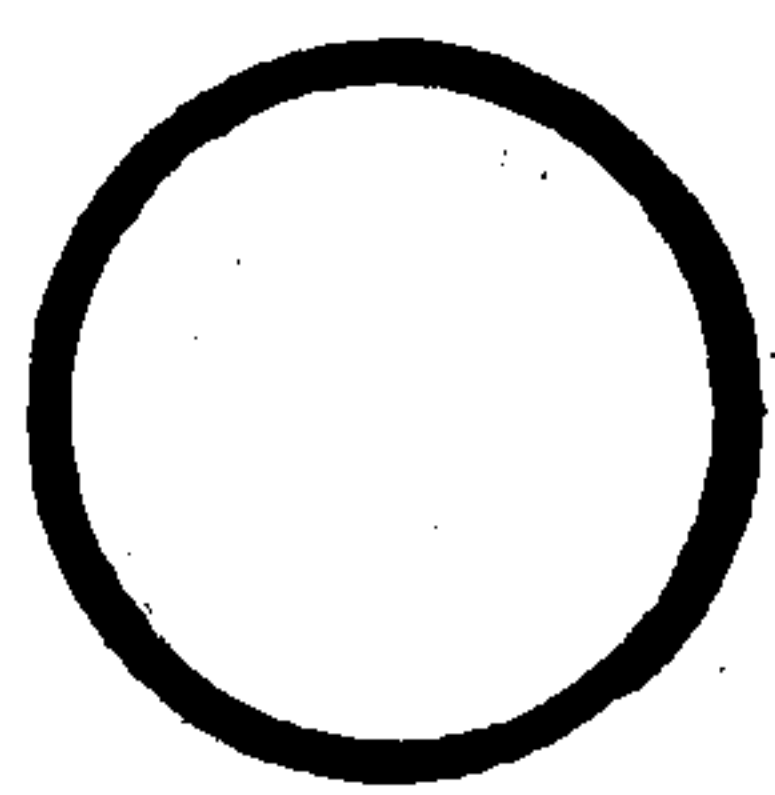

کلیمه یی چپه زړه باندې سنگرشي
 هغه قام هغه وگړي اوسپن غرشي
 کلیمه دسړي برش دشین زمري کړي
 لږو بروته دگه ونخپور لښکرشي
 کلیمه لکه بوته چې دا کسیر وي
 مس حوانان چې ترې نه وځي نوهر زړشي
 ننګیالی په جهان پتی راتلی نه شي
 دوی دهرې سرخېړی وتلی سرشي
 دهرکورانغری تود، تیاره شي وراکه
 مېړني خلبي په هر لوري چې وراشي
 له تونګه دعیسی چې مړې و خوري
 که دخټو کوکوستان وي په وزرشي
 د مذهب د مدرسې نه هیله نشته
 چې یو چینی هم دبدر لېچورشي

۱- لر = کوز

۲- سرخېړی = د جنګ غالی سړی

۳- تونګ = شکور

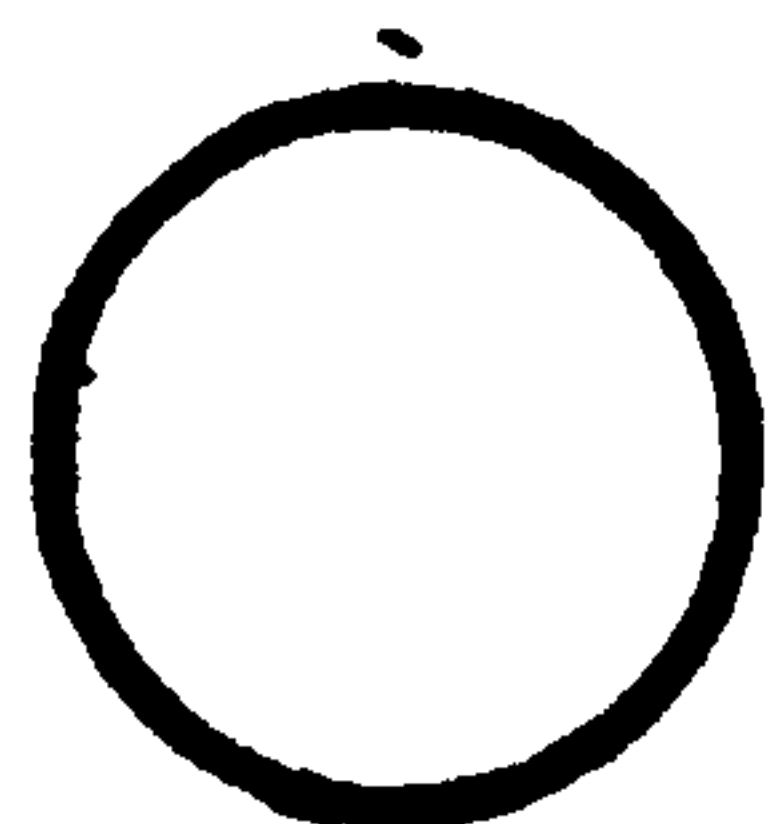

دغليم دبريد اوچيڻغي حاجت نشته
 لاس ترگريو وچي پخيله سنکروال شي
 دکور قام بدخور منځي په خان ناتاري
 په تبغه که باتولان وي تش پيڄال شي^(۳)
 تانک دکتي، ديرغل يې دلاس وځي
 چي د چار اتلونکي توري نه اتال شي^(۴)
 حلمي وار په خپل اصل دي لالونه
 درونرلو چي شوک نه وي کوټي لال شي
 جماتونه، مدرسي اوچيني د پرشول
 خوله چاهغه بانگونه د بلال شي

چي دخاوروله کالبوته
 اوده «زه يم» برسپرون شي
 په اجل ياندي جل راشي
 بنيادم ولاړ شي تلن شي

۱- چغه = اږه ، ۲- بدخور منځي = بې اتفاقي - اروپيچ ، ۳- پيڄال = د
 باتورغل - غريبازه ، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار .

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پرانستی ده هرچاته
بودد هرچاهم په قدردخیل توان دی
دا په تاده جوړې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کړمې تهوې اړ په مت دي
مت کول د بنیاد موپور په خان دی
چې پ زده د سور کووینو کښې دي
دهوهنې ګڼڅه کمې پدې جهان دی
د باتور لمخې دنیا ده بېله بېله
یو د خوړې، بل د لوړې وېښی خان^(۱) دی
چې سرمزی د نوښت^۲ یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وېښی خان - وېښی انوونکی، ۲- نوښت - پیلات - ابتکار

چې د "زيم" ټول رنگونه

يکمانه شي يک رنگ شي

لکه غونډې چې چېرې شي

ابا سين شي په غورځنگ شي

سل مخونه يې چې يومخ شي

"زيم" هله خان دوران شي

کائنات کړي د پنبو لاندې

سلاکاره ديزدان شي

○

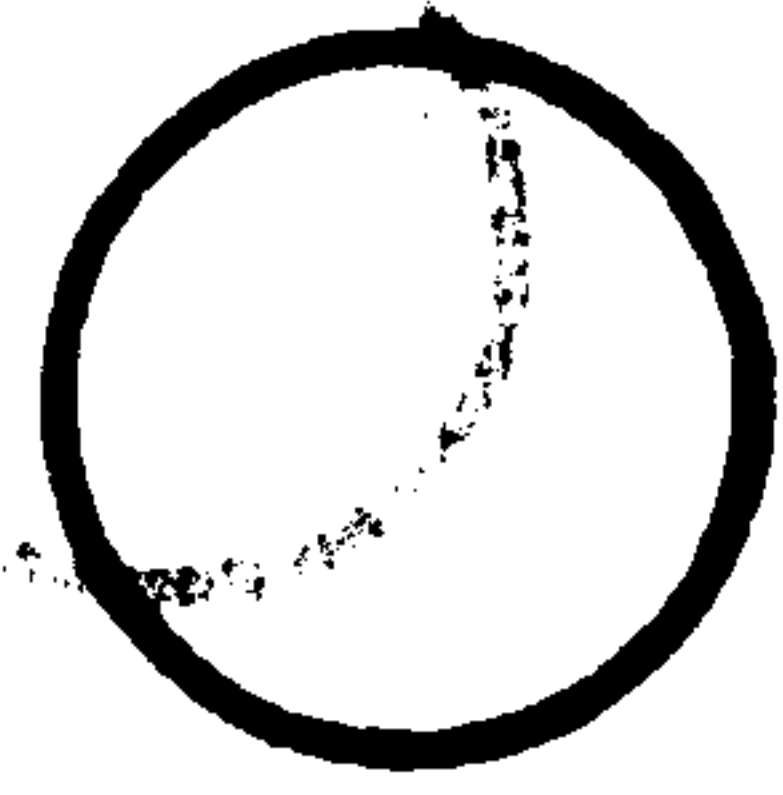
چې يې "زيم" په تنه کې

لکه بُت سلگون سرې وي

آدم زى شي سل لاريزى

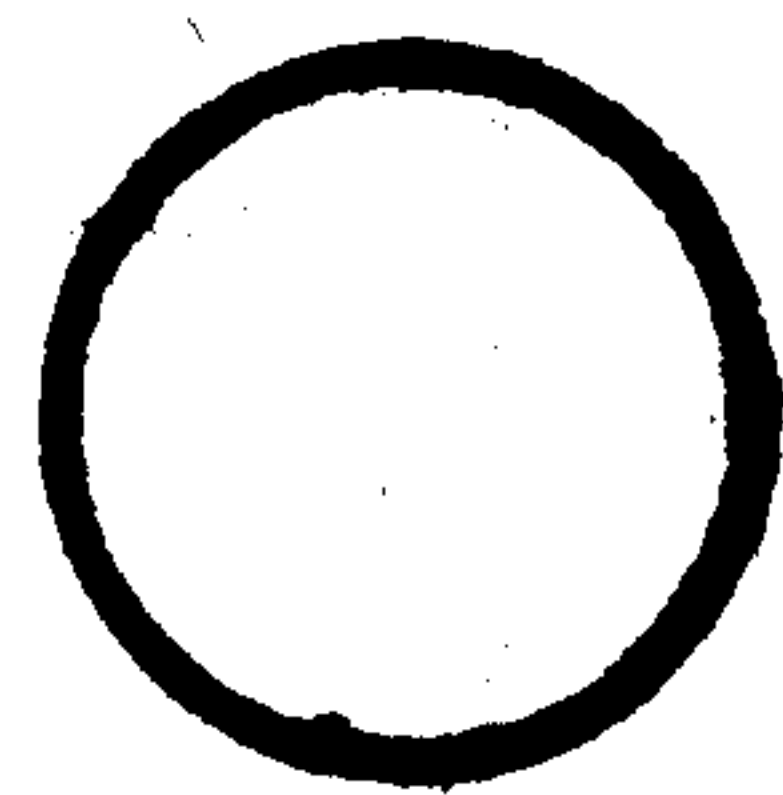
له يودره سل درې وي

○

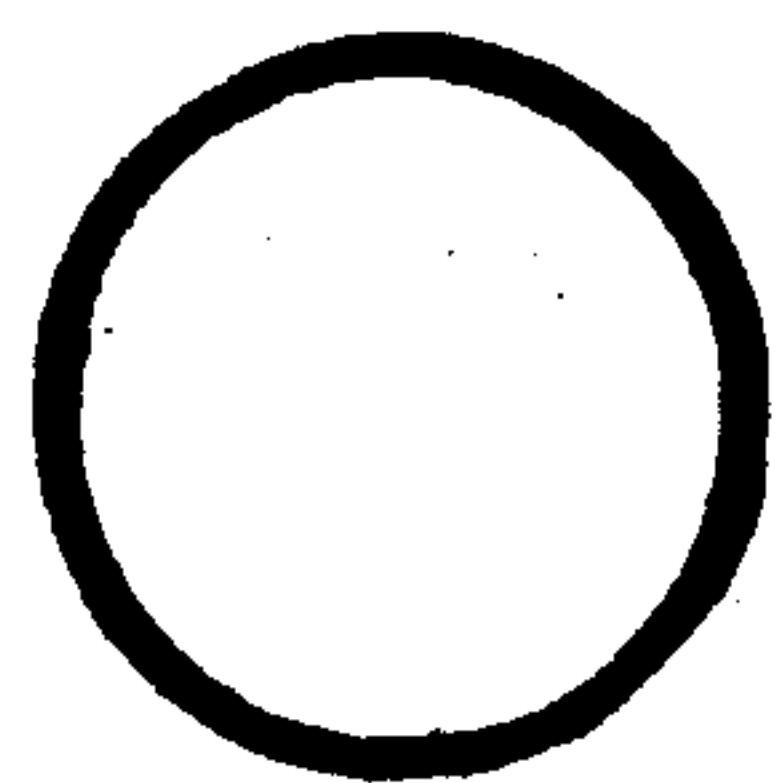

دتوريال زړې راخېژي په سوسر کې
 دهورې هڅې و باسي لارې غر کې
 تور برينونه يې پخپله غمازگرشي
 مېړه کله پټېدې شي په لښکر کې
 "ستورونۍ" کرښې دځمکې کرله ماته
 ښخوي بيرغ د ستورو خپل دوتر کې
 مرجونا د نهنگانوله کاله نه
 ملغلري راپند کړيدی څادر کې
 زهرې خويه په يوماري ورپرېوځي
 بله ماره يې نيولی وي نظر کې
 مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
 دغه توکي دمېړونووي سنگر کې
 هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
 چامونډلی دی کړوسکی په کيکړ کې

۱- ستورونۍ = (په دې دن مرجونا) د ستورو ښکاری

زردار هغه کور کښان دي
چې شروندي بنياد مان خوري
سرخوړ په پټه يې نه خوري
ښه برسېري په ميدان خوري
د بې پرسه کلو خلک
څه ملا، څه دوتريان خوري
يوړی يې په شا پرووي
بل شني لښتي بارگيران خوري
د باطلو لار جوړه ده -
په برمت يې بې کسان خوري
روايات را پاڅېدلي
په حملو حملو قرآن خوري
د آدم په بدې ورځې
کليمان واره خپل خان خوري

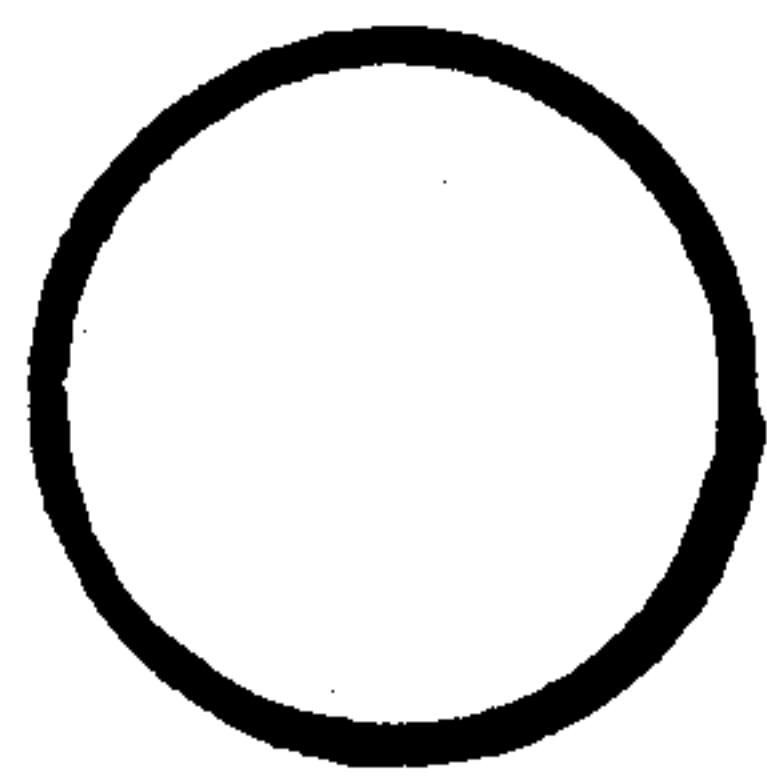

چې په منډه د هود د يالوڅي
لارې خپلې کړې کړې وي
چې په څرخ باندې سورې شي
د هغو تورو لاشې وي
چې له اور څخې ونه ځي
نو هغه پټې اوسې وي
له چپو چې انگوچه شي
پولادي هغه سيلې وي
چې جنګرې ژوندانه وي
د بوم ډکې يې شلې وي
چې د مټ جمال يې نه وي
د هغو ناندري کيلې وي
د باتورو هڼې کوره
څه که يوسو تنې بڼې وي
چې وهي د تنګسې توري
په هغو که تنګسې وي
چې ثرياني يې تاو نه شي
نو هغه ليندې پېرې وي

چې وهي د تنګسې ستوري
په هغو ګله تنګسې وي
سپوښې، ستوري، ستور تېلنې
د مېړونو برآستي وي
د سره ګو غور ګو ګو
د تاريخ زړه زرينې وي
د اخلاص د شاه سوارانو
منزل لوی، لږې توپنې وي
چې منګل يې د زموږ وي
د هغومارې سګې وې،
په لاسموباندي غرونه
د مالوچو پاغوندي وي
پروا ورې سترګه بایلي
وینې سترګې پلټي وي
دوزنګ تېنګي ګڼ پری نه
چې د بدر تر پيسې وي
د مېړونو لوی لاسونه
خپله تودې اوبلې وي
د ګيدرو په نصیب کې
د زموږ پاتې دوزنګي وي

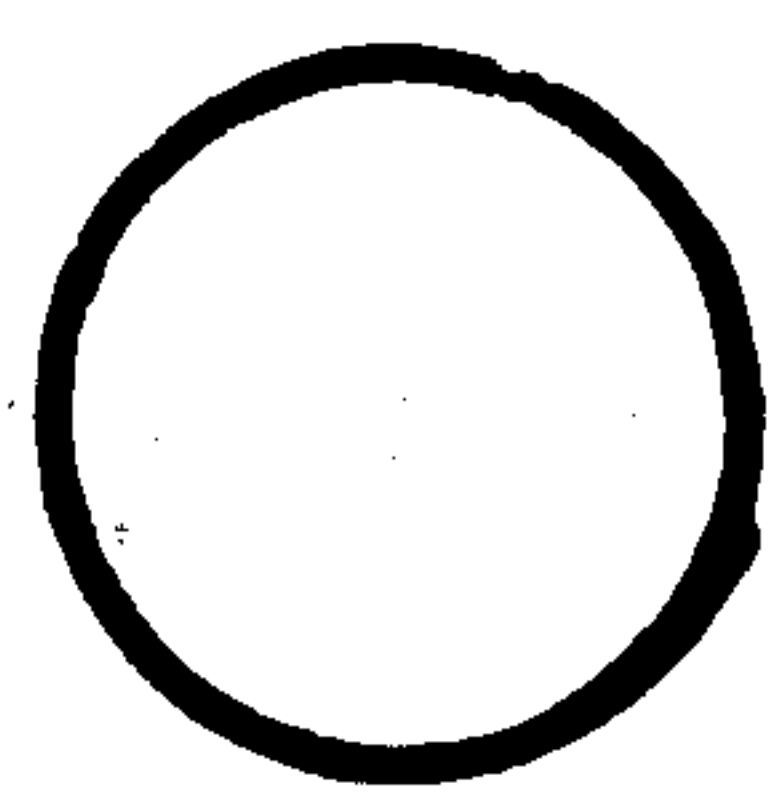
چېاې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پړوي
چې له شونده ماتې وخوري
زورې توله په موسلې وي
د مرثواکو مسئلوکې
هم د مرو مرپې کيسې وي
کونې هم خان سره کونکې
چېاې خپلې پښې کړې وي
ديوسروغ دسيالی نه وي
دړندوکه پرکني وي

قام دې دې تورو تورو برين کړي
 دغه کمال داوسواک^۱ دی
 هر دليت خپلې دلسې ته بڼه وايي
 دغه دستور د دله بازی دی
 پلويان راوړه، ناحق به حق کړي
 "قامي جرگه" کې ستول د ليرې دی
 چې "جرگه غړي" ټول شته منان وي
 واړه هېواد دی ونډی ونډی دی
 کاواکه درومي واکمنې دلسې
 څوک يې دمنځې دکاواکسي دی
 د"سلا غونډه" سپېڅلی لار ده
 ولې هله چې دحق په تارده

-
- ۱- اولسواکي = ديسوکراسي.
 - ۲- قامي جرگه = پارليمان.
 - ۳- جرگه غړي = ممبران.
 - ۴- سلا غونډه = دشوري غونډه.

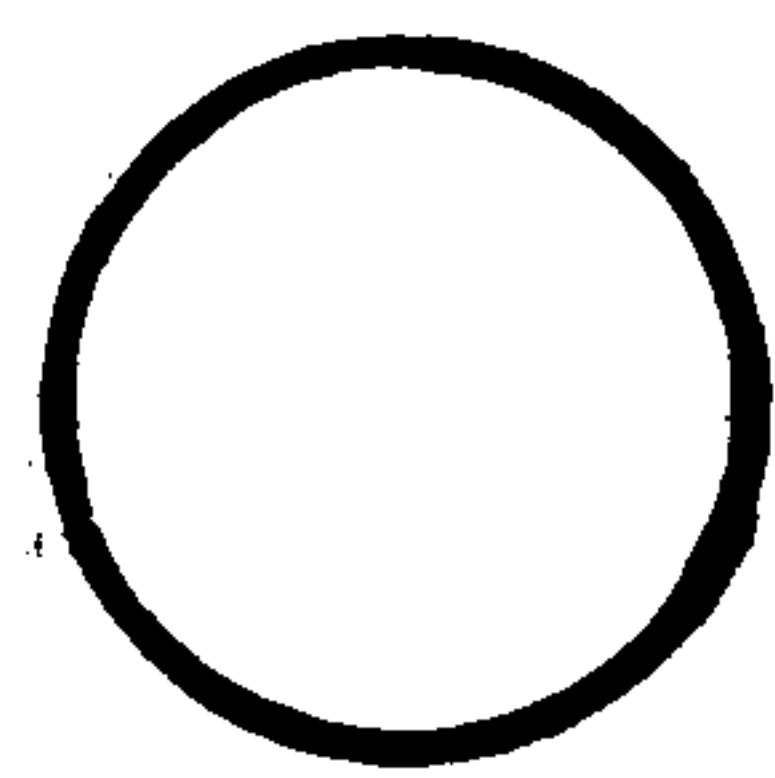

ولي هغه چي د حق په سړي ننگ دی
 واره شړوندي يې د کتاب په رنگ کې رنگ دی
 چيلی نه اوسنکی په سمخو، په لغمونو
 بېل تور د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنگ قامتو" سړاوینکلی
 سالاري يې په نړۍ پورې قلنګ دی
 هم د علم په دنيا يې بيرغ جګ دی
 هم چاپېره يې د بڼه سرپټوب دنگ دی
 هم يې کټه، هم يې منځ ملازی ورګړه
 خپل پردی يې په نماغڼه باندی رنگ دی
 د زیارت خوړدو ته ناسته يې کتابه!
 ستا کورلاری ولایت د پلي لنگ دی

منکران په دلیلونو منکران دی
 او ملا د بې دلیل مذهب امام دی
 روښان خیاله نه کافر دی، نه منونکی
 د تسپو سرګردان يې له ناکام دی

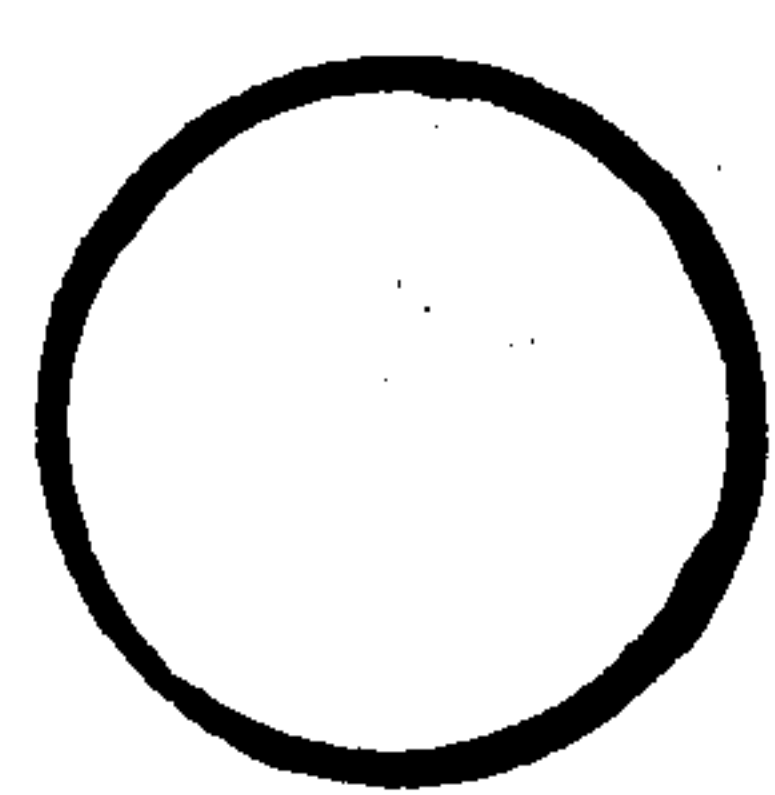
هغه خرنګ به د بل کاسه کړي ده
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهګري ترې ته پوي، خي په دده
 چې ملا وړ ښکاره کړي کوم اسلام دی
 لښتکي له لښتکي مفکورې زېري
 خان وګور په جهان دې خور سام دی
 مذهبونه په کړي د نښمنانو
 د شته منو د خوندې ګټو شام دی

خدای شروندی مال پي میرات دی
 خه بې کچه ناروا دي
 دي د ټولو چې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 داد لا د دوران سردی
 دوتريان چې په کړې با دي
 د هغو لېچې تا وېري
 له پېرونه چې په غلا دي
 له نرما، له زمای نه
 پساتونه په دنیا دي

۱- خوندی = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

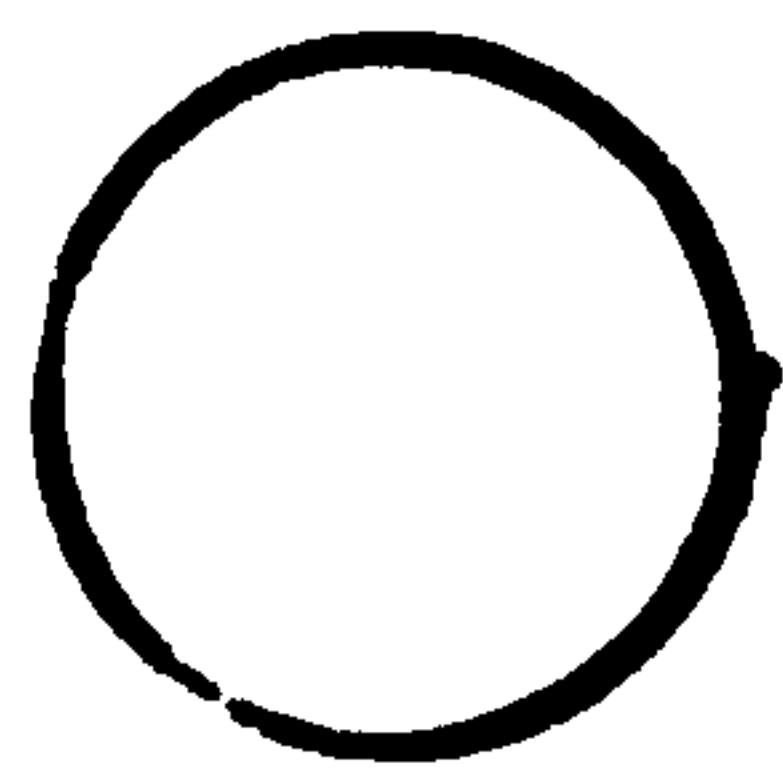
چې لـسـيـن تـرې لاس نیو کړي
شاه مېړونه د اِلا دی
امانت دا ولېا دی
چې له تاڅني سواد دی

چې د حق او د باطل د غره راشي
د بې لارې پلارنیکه په لاره مه شي
چې تور^۱ یې د بتانو لړ ولوي
خداي دې وگوماري ته هغه مېړ شي
چې یې غل غدوله ویرې بلوسنه کړي
په مورچلو د قام وینس هغه لیمه شي
چې مرثروا کي ولسونه پرې رغېږي
که یې سل خله توکي، هغه تارخه شي
څه زرغی زرغی کوي چا قهرمان ته
که ملا و تړې، هغه تور یال به ته شي
غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي
چې د نمریشان پرې سوړ په ایشېد شي
چې یو پلارگنی ومانځي اولس ټول
ته به هم دا ولسیاسو په ول^۲ شي

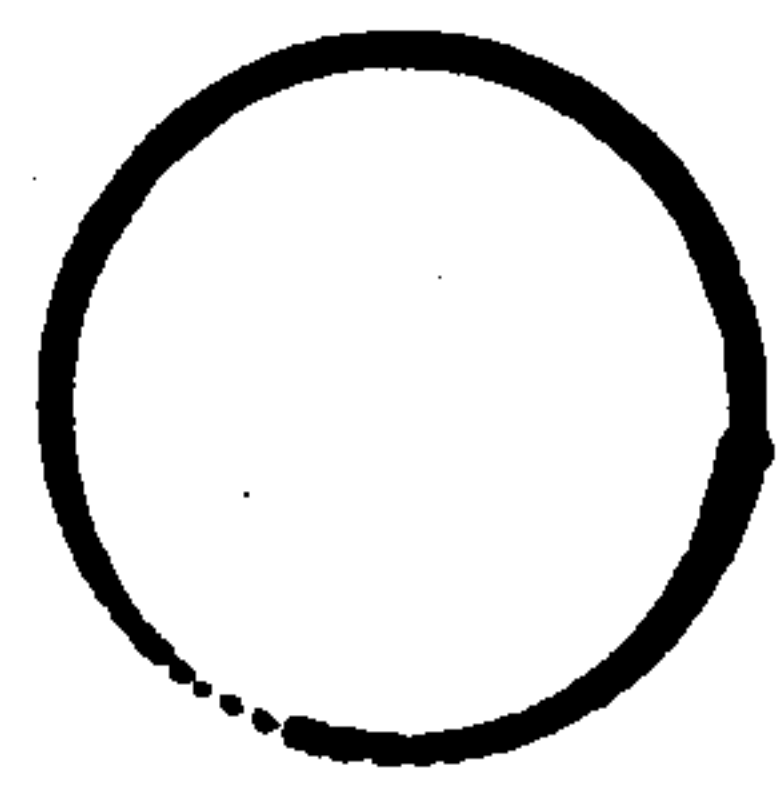
۱- تور = دستور - قانون ، ۲- په وله = په ډوډۍ - پېښه ورځ

چې راشپېل دې په راشه د آسمان ښځه
بيا به هله دسړي په نوم باله شي

چې د کړاو تندي خولې خولې شول
د قام جوشې بيا پلوشينې شوې
د سربندني کرامت وکوره
د ازغو غېږې کلوړي يې شوې
د پلار خېري دې کائنات دی واره
کاش چې دې تورې بيا پلرني شوې
بامورزي خپله به راوړي وړي
که د پروکې دې مابښينې شوې^(۱)
غراو راغه يې شيخ ملي ونيول
چې د زمري سترکې تندر يې شوې
د توراني لېونې کړيکې سره
ځانکې غرانکې سندري يې شوې
چې بيا په رحل دې کتاب وخاته
دري بې ارزه دې نمريني شوې

۱- مابني = يوغر

ڪليمي لرو شروندي زړونه پکار دی
 اور له لوتې په پند کله پيدا کسېري
 په خوبزلن کې له بخر کو تو غوړېدونکو
 تر آسمان شربه کوونکی اور تاند بسزي
 چي پانود تي وچ، حيلي تراو ستې شي
 په کړو وېزو شپېونه راتو کسېري
 د مذهب په گڼ خور لولختو لهر و
 د سره سوري د قامونو نه جوړې پېري
 هک ځلمی بويه بيرغ د محمد له
 داپه خوا رولشتکونه پورته کسېري

مړه يوکي مذهبونه
 لارېانه شي رهنسولي
 د بوذرځه انقلابونه
 آذر نه شي راوستلي

د شروندون او بزدي کيسې له
 له موجود ځني پشسا به
 کائنات به چا نول وي
 تر لويگينې پورې تلل وي

○ چي په هغو شرعوننگ کړي

چي پرېا کسړي وي وختونو

گويا خان لرو توږيښ کړي

د کورونو، کفنونو

○

د باطل سره په جنگ کې

نه نیم سول شته، نه سرشته

د خلیل مټ دې تود اوسه

د آذرچي بټ کړه شته

○

درندو عقیدو ښار کې

انقلاب رابرسېرن شي

د زېږو خدايا نومخ چي

ولسات ته کرغېړن شي

○

بتان شي د حکم تبی

بتکورونه رانسکور شي

چي د زېږونو په ورشو کې

حق زرغونه شي، سمسور شي

○

○

خيلان چي له تولىښي
د خدايانو وركول كړي
نولومري د دې خدايانو
خدايي وړپوچ كول كړي

○

كليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار كړي
چې بي لارې ولسات ټول
د دليل په زور په لار كړي

○

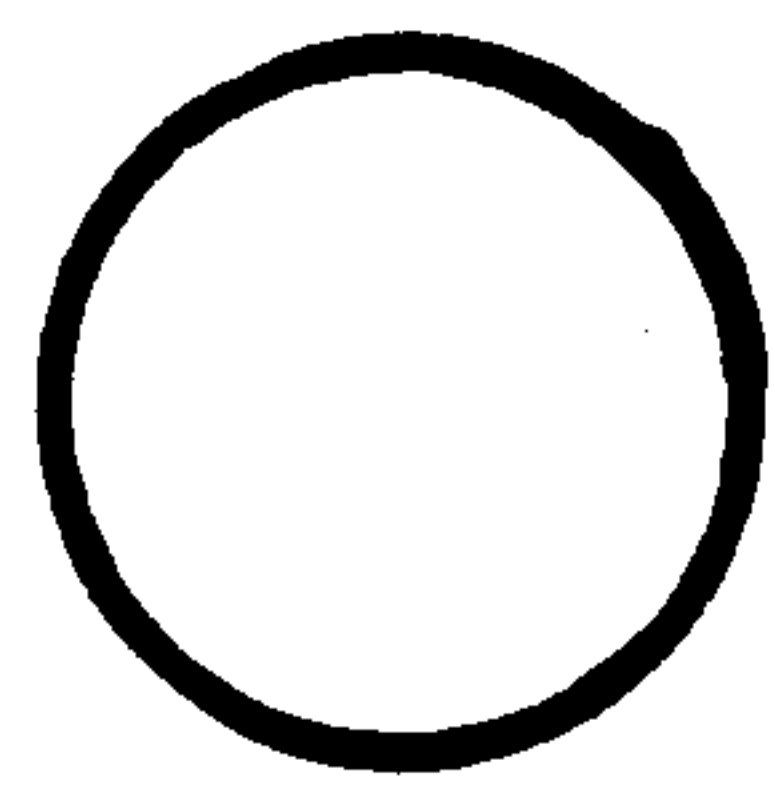
د كلیم د درنې پرگني
خلفي ويا واره زبركي
هم بي كته ، هم بخښنه
هم بي مټ ويا هم بي ستركي

○

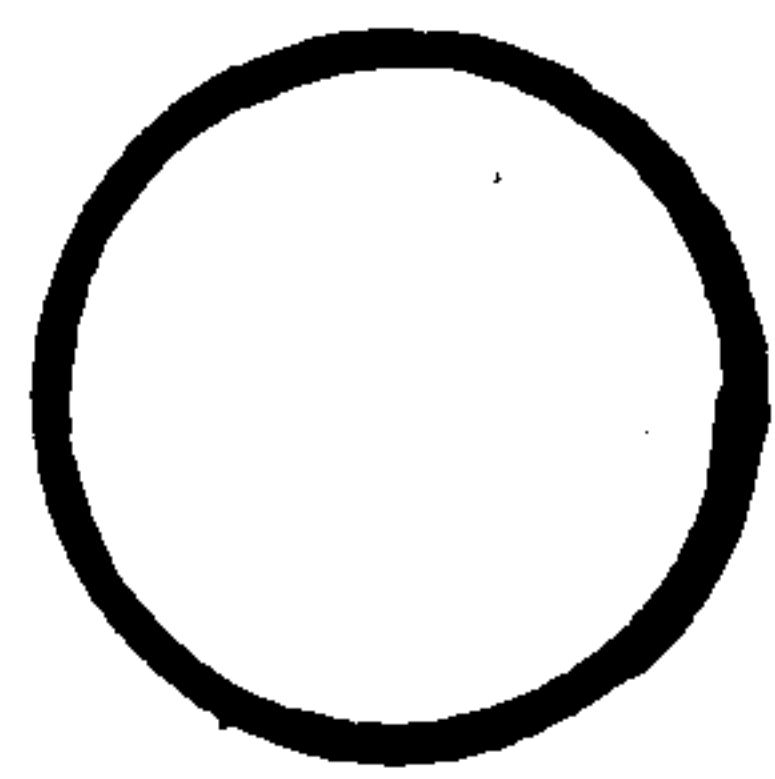
چې دوخت اړي كړي كې
چاي تينگ لكه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مټه
د هه پرگنوسر و

○

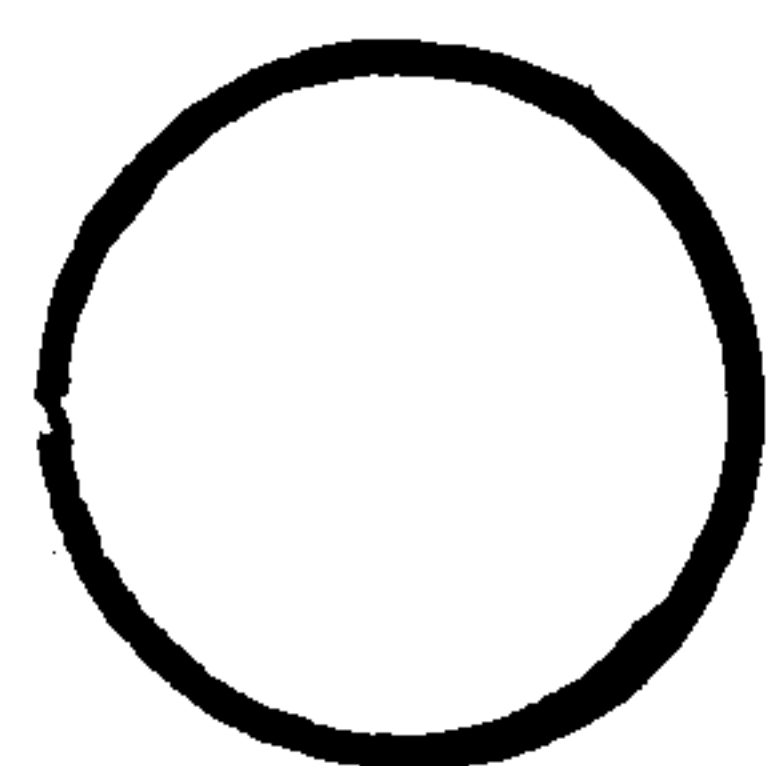
۱- پرگي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار اور اورا کوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشا لوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړيستل
دل يې چې سپونږی ستوری کرل پښتو
لا تراوسه لرې له خپل د که يې
لارې کله مارکس، کله روسوسره
کله په يوې کله په بله خې
درومي دي نیلې د بريو کوسره
وينې اوسنکې و چې شي لنډې کښېني
عقل چې بلد شي الله هوسره
راشه دکعبې درشله ونيسه
مل شه ای خیر که کلیم زوسره

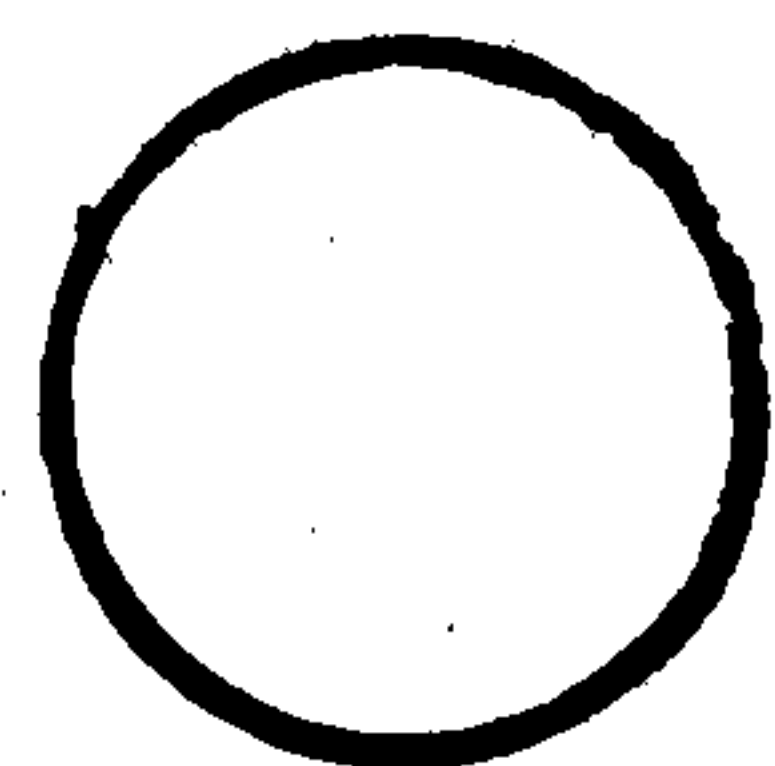
آدم ږي له مرئيتوب ځني آزاد کا
 د "مَا كَانَ لِبَشَرٍ" سبق ورياد کا
 چې د بل د خولو وږم تي راځي
 د هغو ماڼيو کړکيو خور بنياد کا
 د آذر د بت خاني لږولو ورسو
 شري وړ! ورځه کور د خدای آباد کا
 چې صبا په غرقېدوشي کليمه وايي
 د دوران فرعون نه! نن د ځای راياد کا
 په لوڅرو کلي پټ، په وينو ډوډي
 د کوچني فکر سالار دې څه فساد کا
 د مري په ځای څښتن چې زور نيسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

له کړېوانه د فطرت يې چې لاس وښکته
 هغه قام به زړه غاړه کښد کچلول کا
 لا لا چې يې توره شي د تېولسني
 هغی ډب به يرغلونه د منگول کا

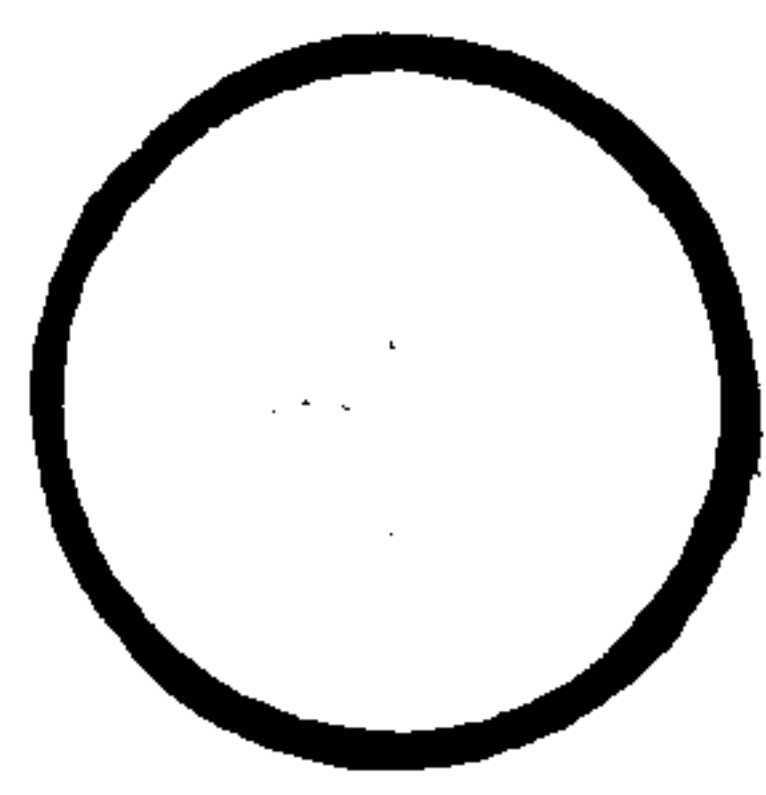
«(مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُوتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ... ثُمَّ يَقُولُوا لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي...)»

حق باطل تورېا تورېا پېښ دی تل راغلي
 حق به نه وي چې باطل سره نیم سول کا
 دېر قامونونه دې غوندې اوبو وړې
 په سین غاړه له بار کېر خوشی پر زول کا
 هر سپدلی په خپل «زیم» شاه مېړونه
 باچا هی زرغون د خاورو له کنډول کا
 دا کافي یوازې تېرو خلقونه کړې
 خلق اوس هم په ژوندونو لونه بخول کا
 د دې کلی خلق ټول سرېځو اړه دي
 په پوډو فصلونو بلوسې خپل ته شپول کا

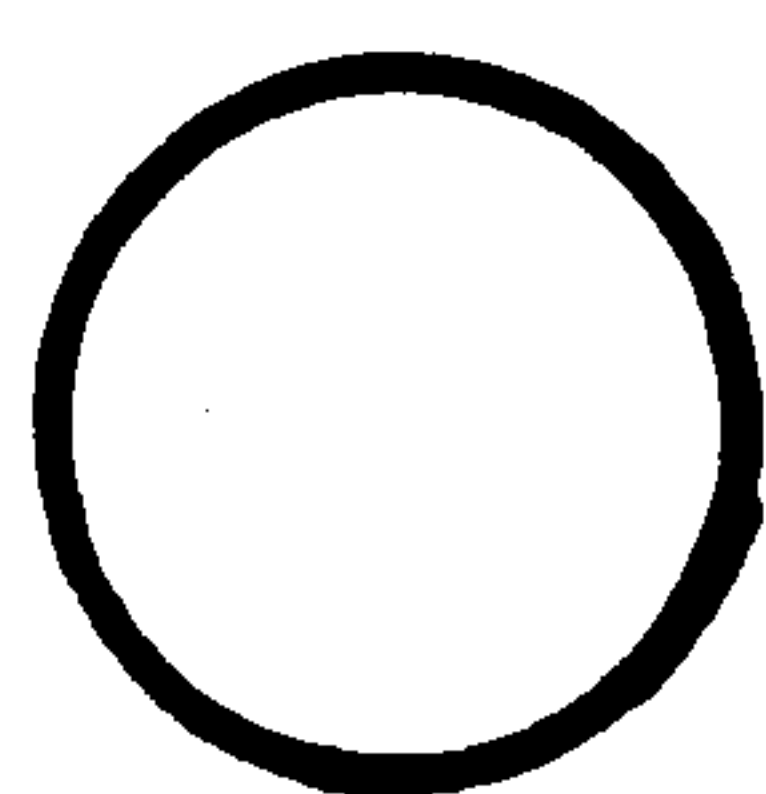

چې ځانکړې سود پسې پې شي وکړي
 په ټولنه کې سوراوړ په غرغنده وشي
 د شته منو شته مني چې څار وکړي
 انقلاب د نیسمنا په راتلو وشي
 چې بې وس دې دوسدارو د سیالۍ شي
 د زرداره تپې دا کله پیر نه وشي
 دوتریان د لولنګر غمونه نه خوري
 له لېوه کله زړه سوی د شپنګوشي

زرداري د پردو وینولوی اغیردی
اغیرلی عقوبت په چاودېدو شني
الا هي داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چې ورو ورو په کمېدو شي
هغه کار چې کلیمانو ته ایتال دی
هغه کله له مارکس اوله روسوشي

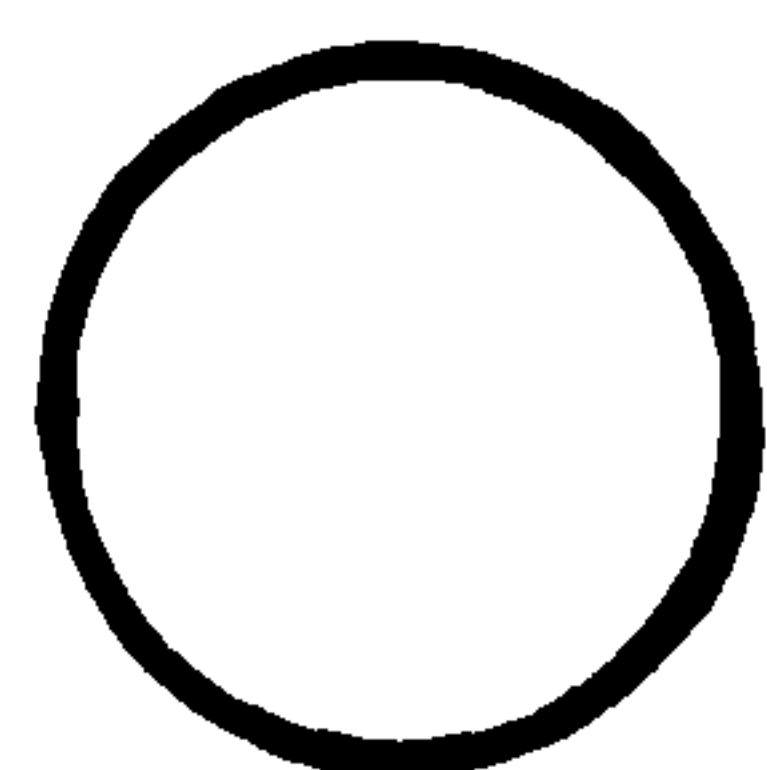

له دستور د باتورانو چې بې دک دي
خود په جاله کې پیدا يې مېنګيرک دي
چې يې شړوند د خدائی لارې په لاروي
هغی سیال دی، هم خبرن، هم خپل وک دي
دمېرونو لار د آکي آسماني لاره
من غرو ته لارې تل د دوپرک دي
له ساده ایمانه خارې فلسفي شه
خېستنان چې دلرو کی دبتک دي
شپنکی کوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت اړم په غوښود کېدک دي
دننگيال وارې کارونه، هلې خېلي
دنېمنو، بې اسر و په کومک دي

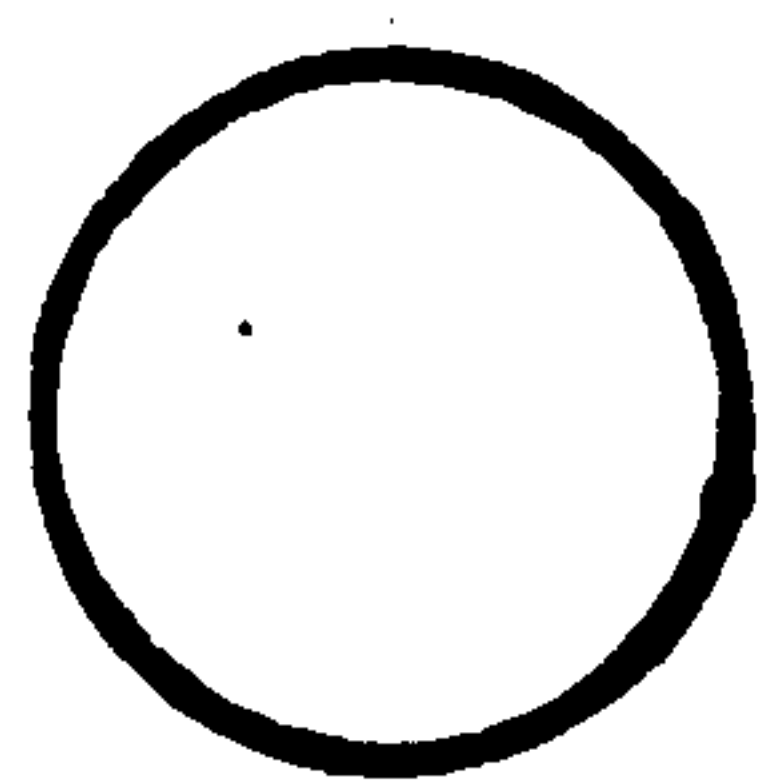

تورخنکلي پرې بری راوړلی نه شي
 چې د بدن د حنين توري تر ملا دي
 الاجي غوندي دانه راوړي يوځای له
 شاه حلمي له شاه حلموکه شپه شا دي
 ننګيالي د سر زهرو کي د تور سـرو
 ننګيالي جگې شملې دا وليا دي
 فرعونان يې چې په مکړوټ بټکار کړي
 زړکول يې بيا کارونه د موسیٰ دي
 يو کتاب و چې امت پرې ټول راټول وو
 يو کتاب دې، اولرڼه دوه اوريا دي
 هر دليت دخپلې دې دوزي وايي
 اوامي خلق حريان، چرته رښتيا دي!

-
- ۱- تورخنکلی = چې تور خنکلی لري د باطل خوا کونه .
 - ۲- لړوه = گوندونه - دې .
 - ۳- دليت = د دې غم .
 - ۴- دوزي = ثنا - صفت .

د نراښې تنگسې کرښې کې
 شړوندانه کله ځان پېري
 شړوند غز پېري، اوچت پېري
 نرازه خوږي او سمسو پېري
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پري "زه یم" شېراز پېري
 د وجود دنیا تاغیر خوږي
 "زه یم" کله تاغیر پېري
 د خښتن په لیکه "زه یم"
 خپل قامت وټه رس پېري
 د زازې ځاندره شي رنګه
 "زه یم" هر کله پان پېري

ډله د خدای ماتي خوږې نه شي
 څوک چې ترې پرانستلی نه شي
 توره به ستاد موزیکي توره وي
 دمېره توره پخېدلی نه شي

نرازه = (لکه واپنرازه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگید پرېنځي دى هر چا و خوږى

د زوى پرېنځي شوک خوږه لى نه شي

که بت خان د پلار نيکه ده نو هم

خليلان غلي کېناستلى نه شي

چې يې بيرغ د الاهو پرېنځي

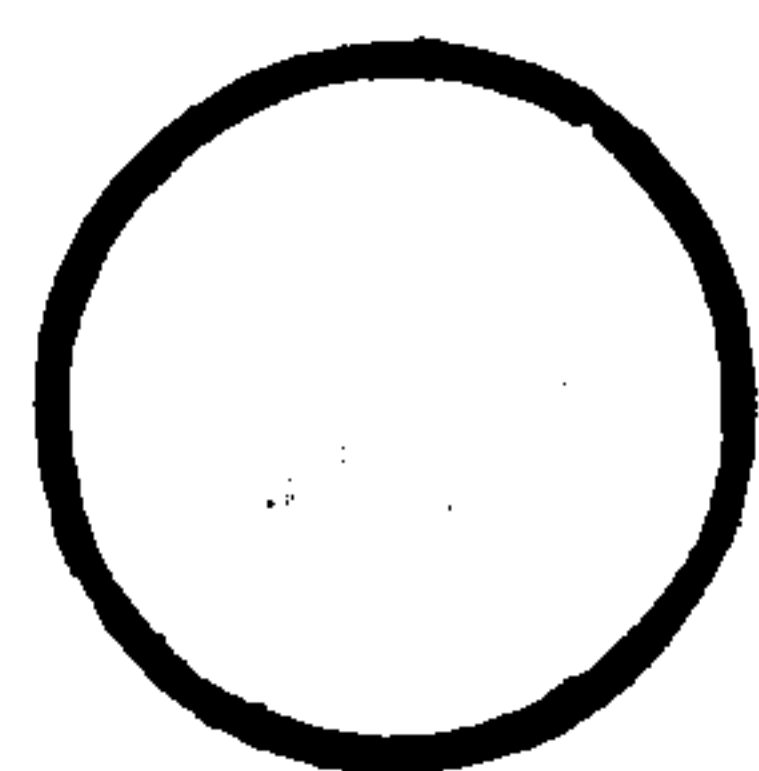
شوک په سنگري ودرختلى نه شي

زمانه هرڅومو که غکې ولاسه

له کليمانو مخکې تللى نه شي

دغیر قامونو دکت پښې ته ناسته

تا عزت داره شوک گڼلى نه شي

د خيکو نو خاوندان چې اړ وېچ شي

رسوي به شوک جاله وايه څو درته

خاني سود چې مدعا شي دوگره

بيا شوک اړوي بلرونه پردي ورته

په نرناړکې تسپې وپييلې خلقو

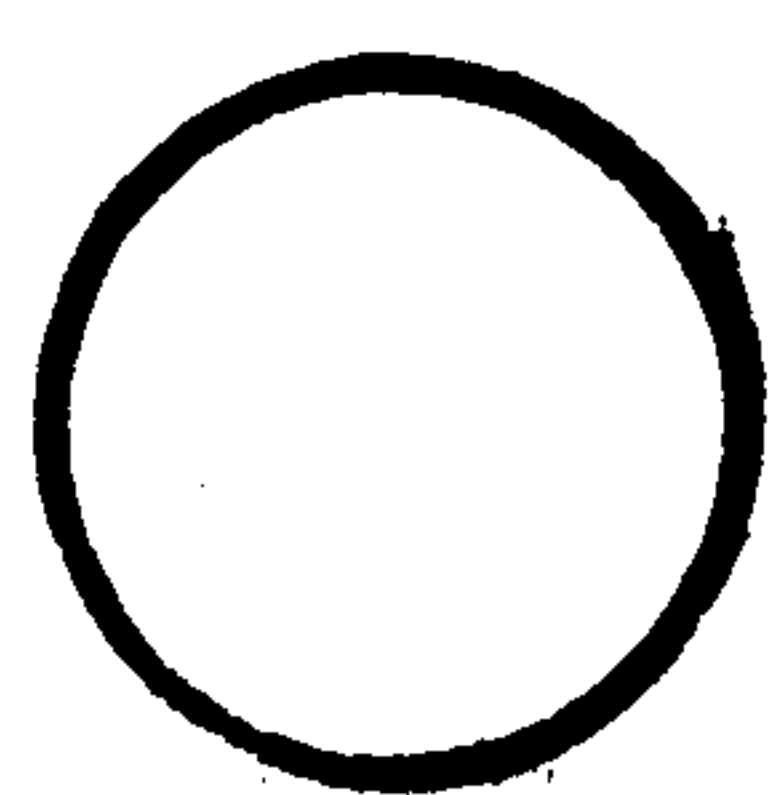
يو مخينې مسلمان چې لارې شي چرته!

د خليل نوم د ثواب دپاره اخلي

شوندانه دې ټول نارې وهى آذر ته

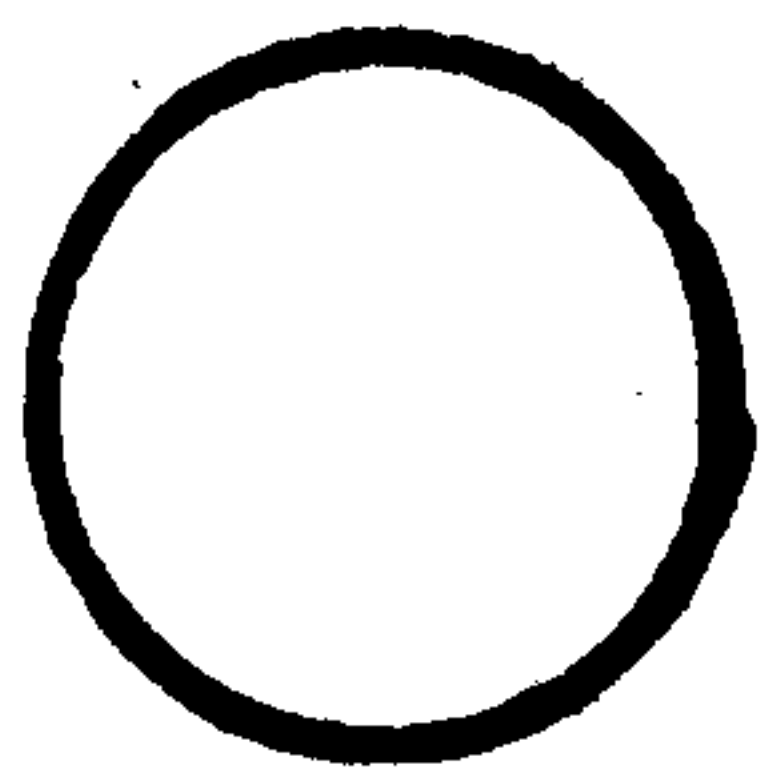
د خيگ و شنان

خدای دې تران د مهنه یات د شاخلوکړي
چې په نړۍ ورکېوتې دي لوی غسرته
د کلیم د پیرې خلق هم هغه دی
نیمگړتیاوې چې د خدای رسې سرته

بیا پینځه د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیرې بیا ورولی
دا جنده د کلیمې چې چرته راپي
دا د بدر له میدان راغلي ستسولې
د کعبې په توره کته لوظ کوونکو
د سرو نو په بازو غاړې خلاصولې
صدقه د وینو سرود پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکۍ خبرې کولې
د سمسور فصل رښه پیمانه کېږي
د تش توري پیماني کله چاکولې
سندرې خیرې غوڅ کا خپلې غېږکې
که اوبه د الکه و ورځي خټولې
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خوکه سترگې لېونو بیا وغړولې

۱- خټولی، چې د خټو له وېکې وي.

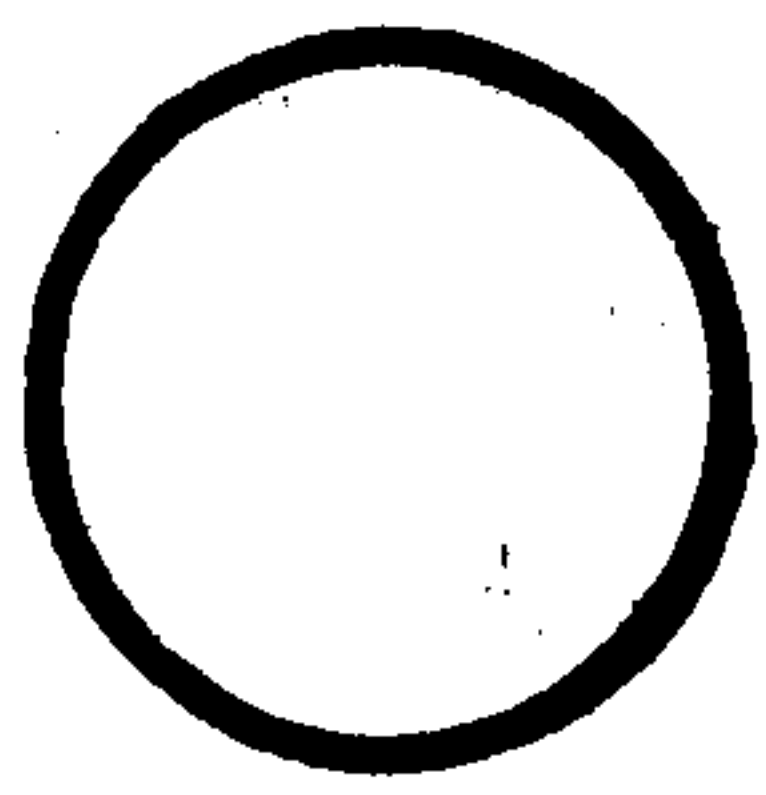

پڅه مه شه د تور يال دمردی توره
 دمنکړه لا ولاړ دی سنگرونه
 د شروندی مفکورې خپله دومره ځواک وي
 بې لښکرو کړی رالاندې هېوادونه
 انقلاب د کلیمې راغلی نه دی
 ځي راجي بورې بورکي انقلابونه
 یو بیرغ د محمد^ص به تل رپانده وي
 نور د خیلې دې باد وړي بیرغونه
 هم پورنگ د کلیمانو پوخ تلن دی
 رارځې پري نور او مه او پړه رنگونه
 سرچینه یې چې شي وچه، دنده او شي
 په غرمبا روان لا کاو^۱ او سیندونه
 د تاریخ په اوږدې پلنې هدیره کې
 بې له شناختې دې پراته دېر اولسونه

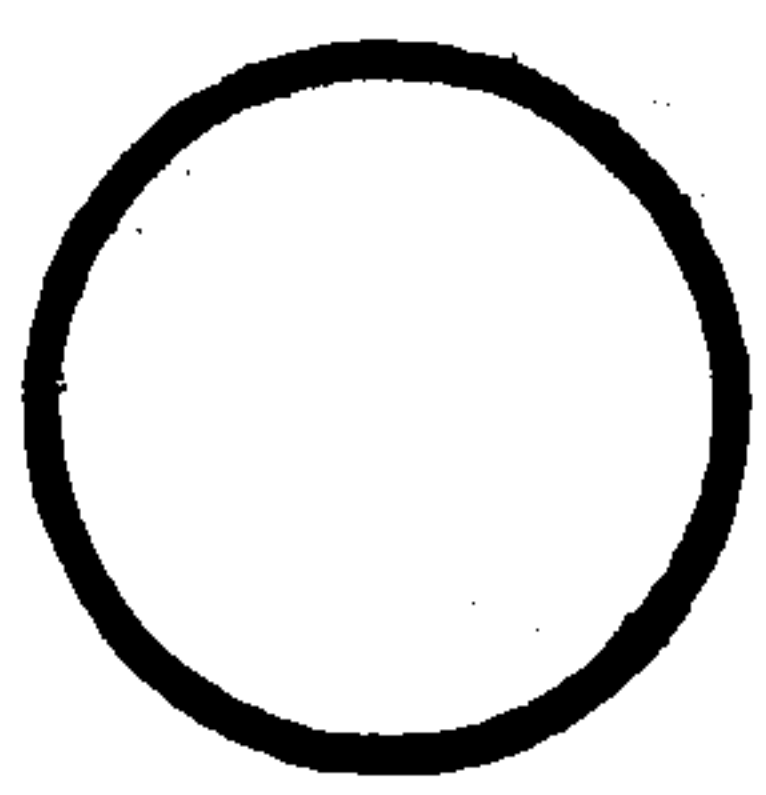
۱- مفکوره = نظریه - فلسفه، ۲- ځواک = زور - قدرت،

۳- د خیلې = ټول - سراسر، ۴- لا کاو = بودم - دک،

۵- شناختی = خازې

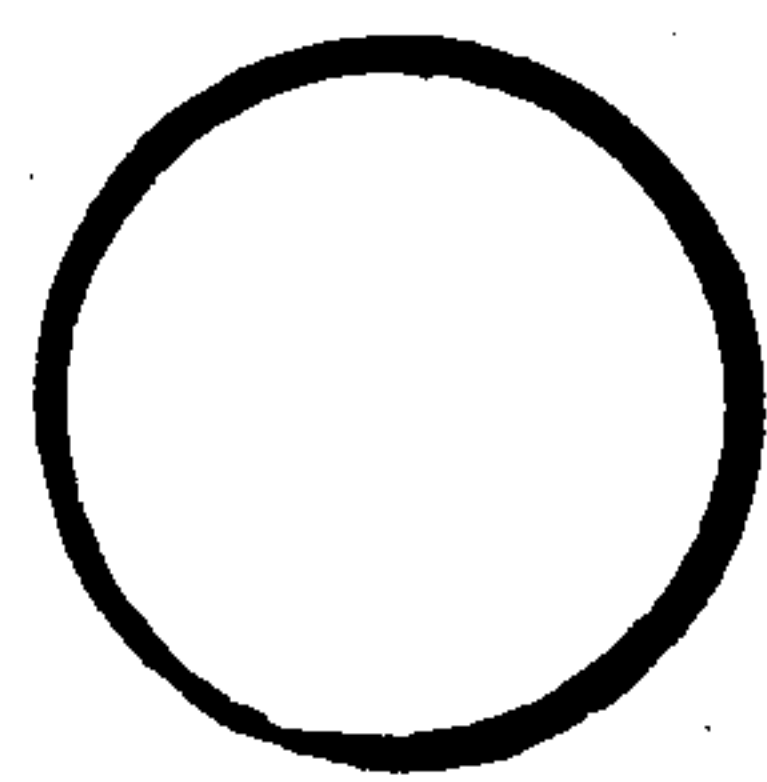
دهوقامونوبنه^(۱) د بښې شي
 چې ليندي يې د خلوشه روڼي پرکې شي
 چې يې گدې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو د خپلو لکۍ کوزې جنله يې شي
 د اسمني د مشرانو چې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې^(۲) بڼې شي
 لاشه تورې بنياد م تشې گاتې شي
 چې په برخه يې بې ژونده عقيدې شي
 د شادو غونډې پيښې کړي د قامونو
 چې يې جس د نوښتون بڼې بڼې شي
 چم په چم دی له خاورينې ډيوې کرځه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملې سره بېل بېل کړي
 زه مانده د شروند شاريل کړي
 دمېر لاره يې وه وي
 چې څه کاندي هغه تل کړي

۱- بڼه، رنگ، ۲- بڼې بڼې، ريښې ريښې، ۳- شوملې، تروې، شلومي.

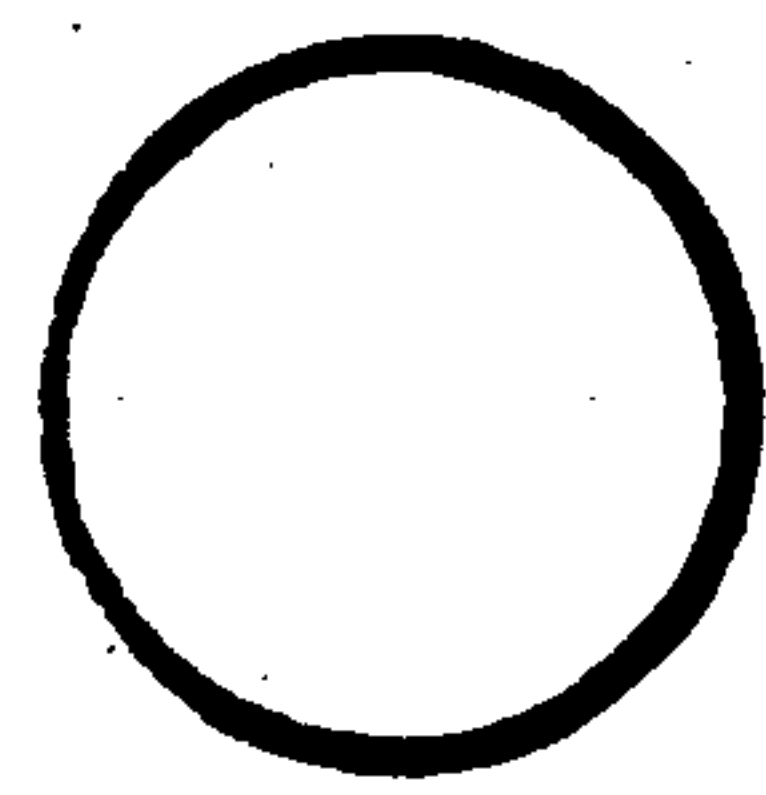
چي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبي ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چې دستور د کليم خپل کړي
 دړه يونيم په نېره وړي
 که آسونه د پرتې خل کړي
 د بڼې وړخې په تکل کې
 خلق تورې هم کال کړي
 د کالاکوټرو ته کوره
 چې په نمرېسي غيل کړي

د باتورانو نوغې دې خورکړ
 د رته دي پاتې تش پيخالونه
 دلېه موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتونې کارې دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي بازونه

۱- شهزاده = ليکياولي دکتاب نوم ، ۲- نوغې = اصل - نوغې خورول - بېخ
 ورکول ، ۳- دلېه ، غوښه - طعمه ، ۴- سود = مينه

چې پرې ادې وي د باقورانو
نه ښکاري هغه دنگ نښترو
له خدای اگاه شول او نه له خان
طالبان وايي کوم کتابونه؟
غرابين زنگ شه، اوتورې پڅې
پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگړي کور په غورځو وپورنو
نمري له يو بل راشو کول کړي
کارونه واړه د لاس بري دي
څوک شي سکون دلی او څوک سکون لکړي
دشته منانو د ینکان راپند دي
د نښمنانو ونډې ویشل کړي
يو پښور هم خپل نوځي نه خوري
آدم لکيادی آدم خو هل کړي
څوک په خمچو پسې رانده شول
څوک په اوبز مکو کې شونډه^(۳) وهل کړي

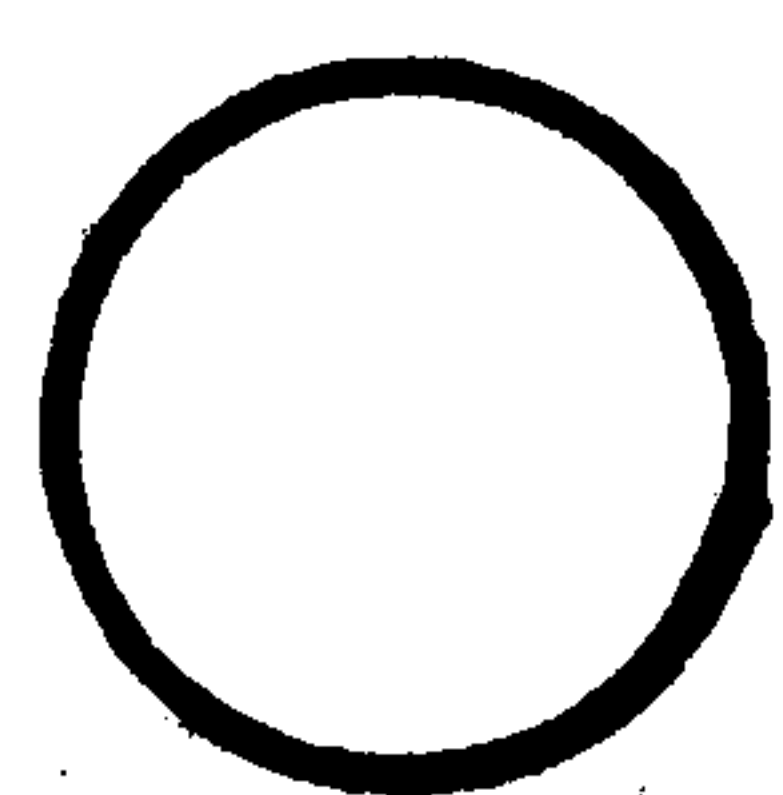
۱- خمچې = د نرو جوړو دودې - خوار خواره، ۲- اوبز مک = غوره زېړه خوراکه - شاهي خواره، ۳- شونډه وهل = لکه څاروي چې په کيابه کې تشه خوله ووهي، ولې خوري يې نه.

د قبر خای د لولن کړنشته

حُکمکه وال حُکمکې را انفارل کړي

د ورهتو غوښو د دوزې خپشې

خالق آخر به منځ ته کېدل کړي

د حُکمکې منځ چې په بله واړي

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپور او پلي سره یو سیال کړي

هغه ریښتیني کاروان سا لاری

وارته دې خوله زرغی زرغی کړي

نن را اوچت شه هم نن دې وارې

مېړه د عقل، غوښې د ښکار خوري

د عقله پلي پخپله ښکار دی

هرسې حُانته ترخه توښي

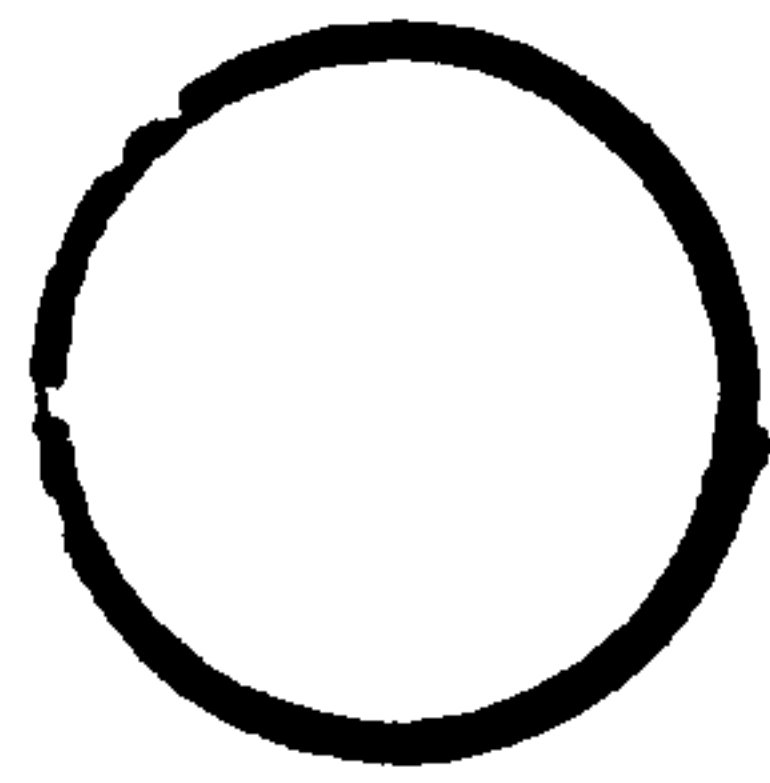
یو شو ماره دی، نور ولس خولوی

کلیمه وايي په شرنګ یې نه دی

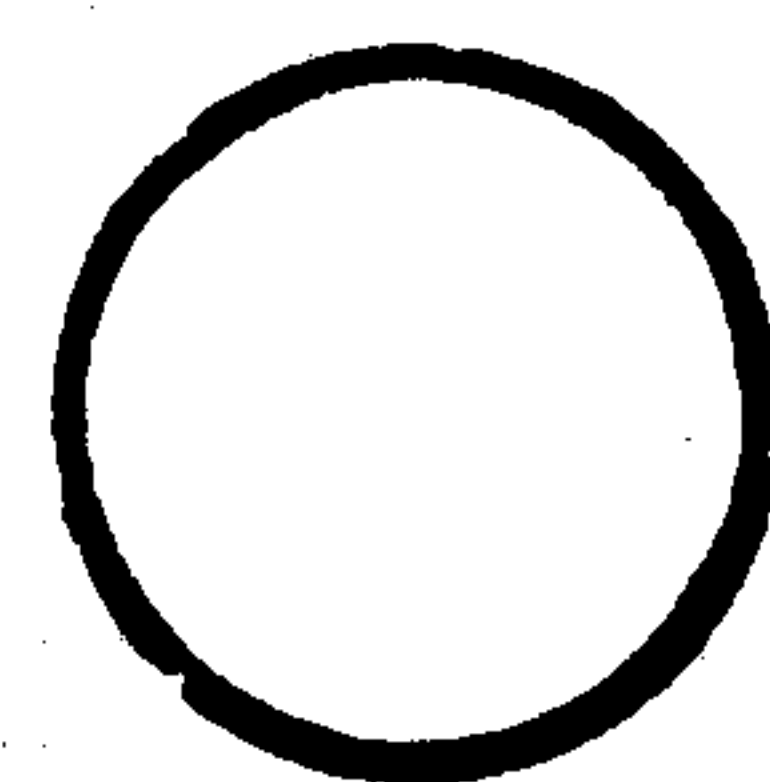
یو سړ او بل سر عالم یې لاری

د ننه په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنګ بهسار دی

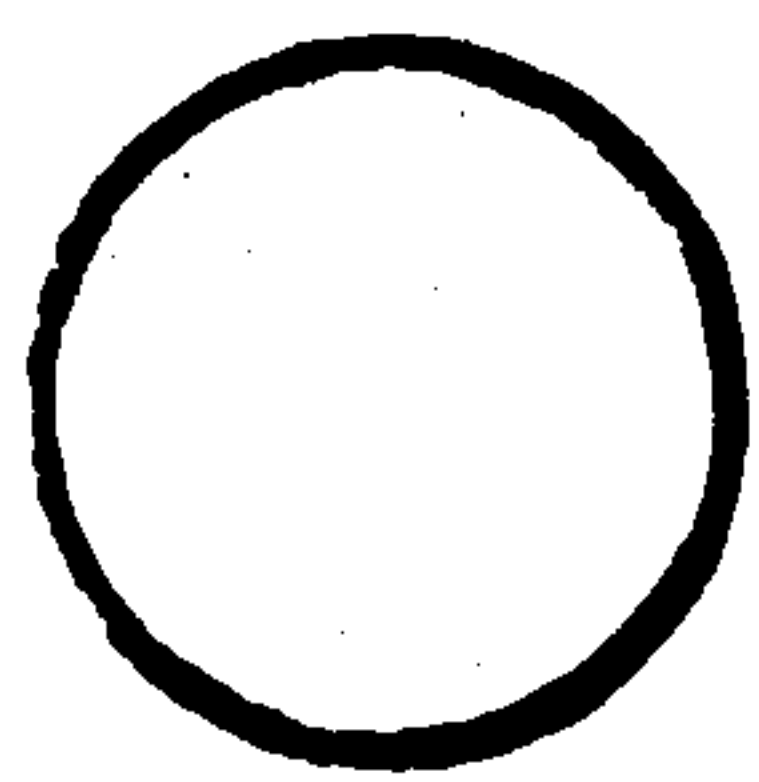

شروندانه ڪله پلٽون ڪله گهوندي
 ڪله مل شه دتولي ڪله بئيل
 ڪه دې زور د نه پاني بدلولو نه وي
 د دوران کوخري خوره لوشه بدل
 درناوي اوسپڪاوي په جسواردي
 ستا په لاس ده ڪه گني اوسي ڪه نل
 نشه توره گوري لار دگتې نه ده
 تورياليه! چي خونه شولي حق مل
 ساد، هغه چي په خولوي دتندي خوري
 تيار خورگي د هبه ولسي سا غل
 ديکونکو گل پاڪ وي تل له ويري
 درغلان او دورنگان وي په زلسزل
 ته ويه وي چي کوچي ماهيوان بارکي
 اوس وهي به بي دايل بند شمال اور بل

حقتولي ڪي پرت هر نظام کي
 بنيادم له خپله حايه راغورن پوري

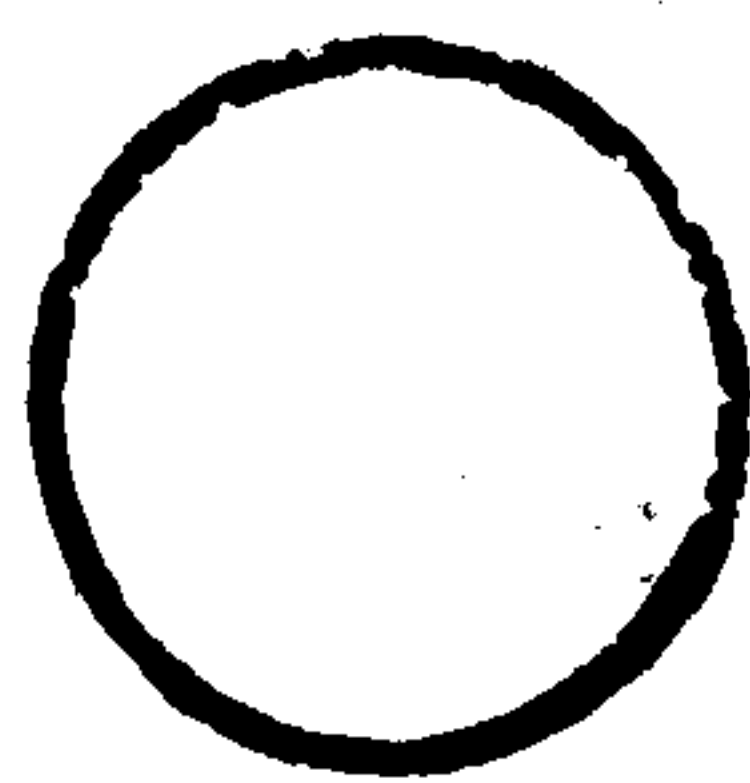
دڪوري دسري ٻٽوڪري دياره
 آدم زويي بل آدم وٽه ٿيٽي پري
 يوشته من دي چي ٽولنه کي ٽولوڪي دي
 نپسمنان خوڀه جڻج شوي تل اوس پري
 دنا چاروڪت باندې ڪٿوي باندې
 د چار منوڪتوي بي گتي پڇي پري
 د بي وسو د خولو پي تر موخا شڪو
 دوسدارو ماڻهي رنگ، خبي ٻٽوڪري
 درناوي چي پي موري يا پي دوتروي
 لونگر به پي ڪنجهه خود ارز پري
 بي اسري آسمان ته غوندي غوندي اري
 پي ظالم چي به لاکه نسڪور پري
 پي زوخر به پي غرونه شي ٽول ويلى
 پي لرمون دڄمي داسي اور ختي پري

بي ٽولني ٿرون دون شه دي؟ شند پسرلي دي
 بي ٽولني بنياد م شه دي؟ نه شي دي
 ٽولنيزه ژوند سمسور دسري جس کا
 د ٽولني مدعا وار پسرلي دي

۱- موري = پانگه،

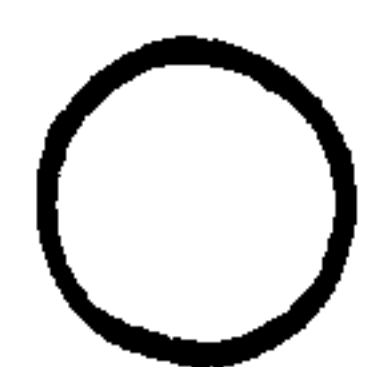
په ټولنه ريزنكي لوى قهرمان شي
 بې ټولنې قهرمان هم لښتكي دى
 چې ټولنه دې اډام په كلمه وي
 هله وايه چې خپلواك د آدم زى دى
 د ټولنې سره مل، د خان خانان شه
 چې ستا «زه يم» د شروندون خانگري شى دى
 چې ټولنه يې باره دارپتيا^{۲۰} ناخلي
 هر بنجمنى خپل چاروكى هندوكى دى
 كلمه وارې نړۍ يوه كورمه كړي
 د يوې كورمې خوتل يوانگرى دى

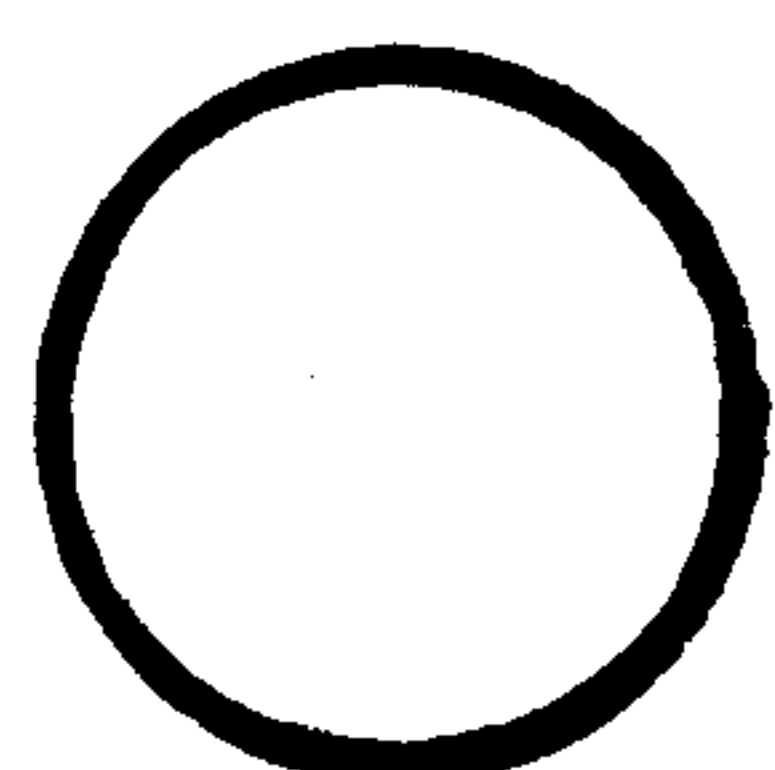
د ازغوله ويځه سترگې را ټوكېږي
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خړويږي
 سرې لښې د خپلا نو خوراكه وي
 سامرى د زرو نو پټ غلونه را نيسي
 د منډو پيت پر ك' هم په تپچه وي
 شرق نا تاريې د وختونو نيمه خوا كړي
 انقلاب چې يې په نيمه كلمه وي

۱- باره = پېښتى، ۲۰- اړتيا = ضرورت - نيگرتيا - كومه .

ارکجه چي نظامونه دنري دي
ولسونه خو خود يپ ارکجه وي

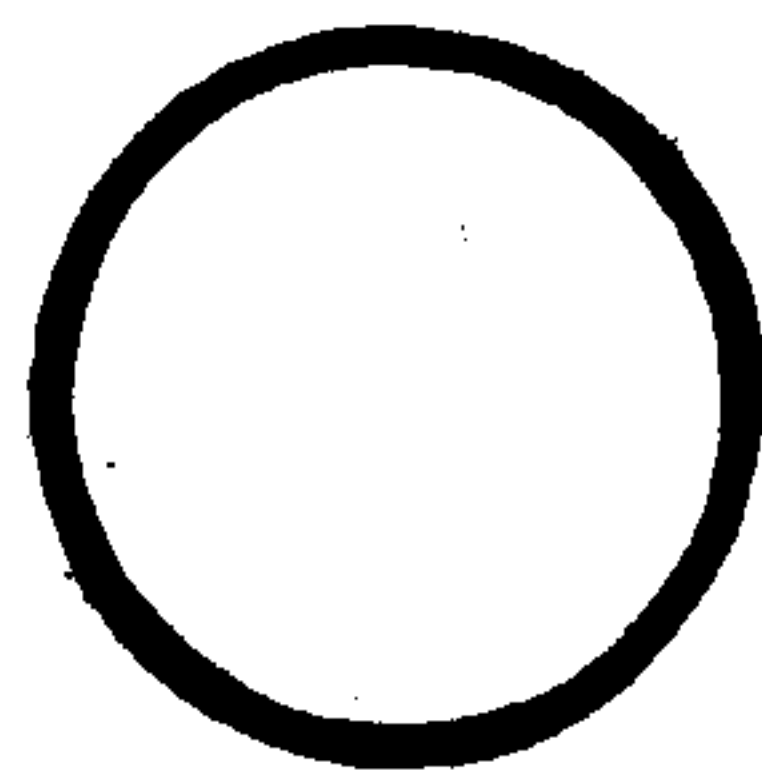
دشندي تخم کرونکي عقوبت وي برخه شسندو
خېزي خه کړي اچي نه موي خوکي وي وېزي له درست ونډه

چي د کمال او شړوندانه دواړه مرکات شي
سرلوي به دي هله په ولسات شي
چي نېستي د نېسمنانو نه غوڅېږي
اور دي پورې په داهسي خير خيرات شي
ولسونه په مېړونو شړوندي اوسي
چي مېړونه په نيش کي، خود ميرات شي
شرعيت چي په اندول دخپل وخت نه وي
عقيدې واره دکتنې لات منات شي
د شړوندون پانې په خپلي سگي کېږي
هغه ورک دي اچي پيري يې په ميرات شي^(۳)
چي يې منده نه له دين نه له سادينه
د شړوندون خوا به په داسي ولس قات شي

۱- اندول = توله، ۲- سکه = سرمايه - راس المال، ۳- ميرات = Grace - لږه ورېځينه.

دهغي اوني ملا ماتہ عقوبت شي
چي پي بار له خيله توانه خني نريات شي

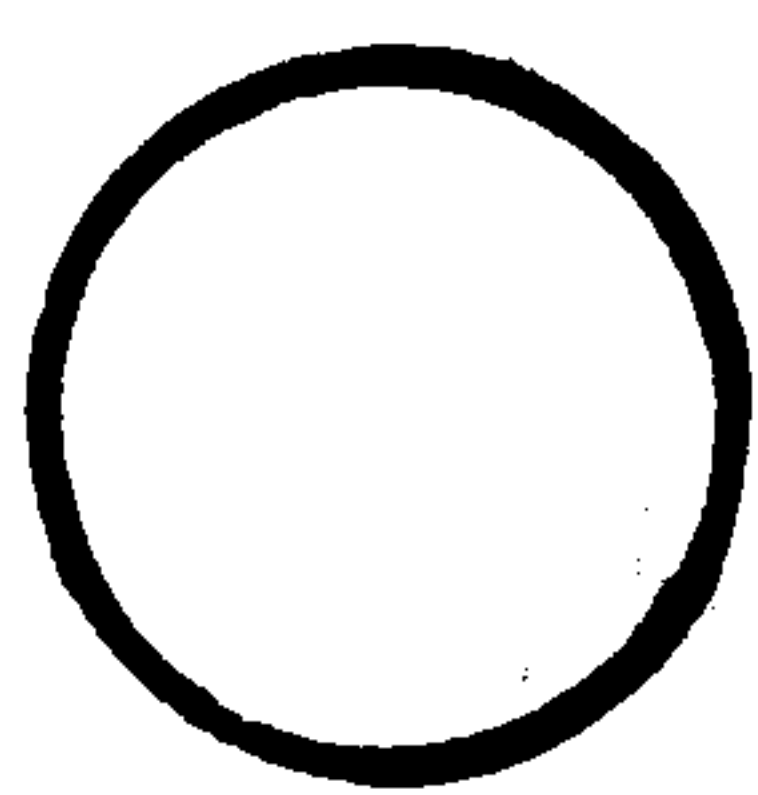

هر غورخنگ ته دوزنگان ورنوخي
خان دي پوهه په دي تكي هر سالار کړي
تابيا کرانه دبهر دغليم نه ده
کور غليم په اتبار اتبار گونراو کړي
ددورنگو وي نظريه خپلو کتو
کله غاړه کي تسپي کله نرناو کړي
چي دنگ خبره راشي کور غاري شي
تش ميدان کي به ددو زوتود بازار کړي
تاته لاپي ديارى وهي سوکند خوري
شاپه شادي له دښمن سره روزگار کړي
دوه مخيزه شروند په نه شروند وليکه^۳ دي
يومخيزه شاه خلې يومخيزه کار کړي

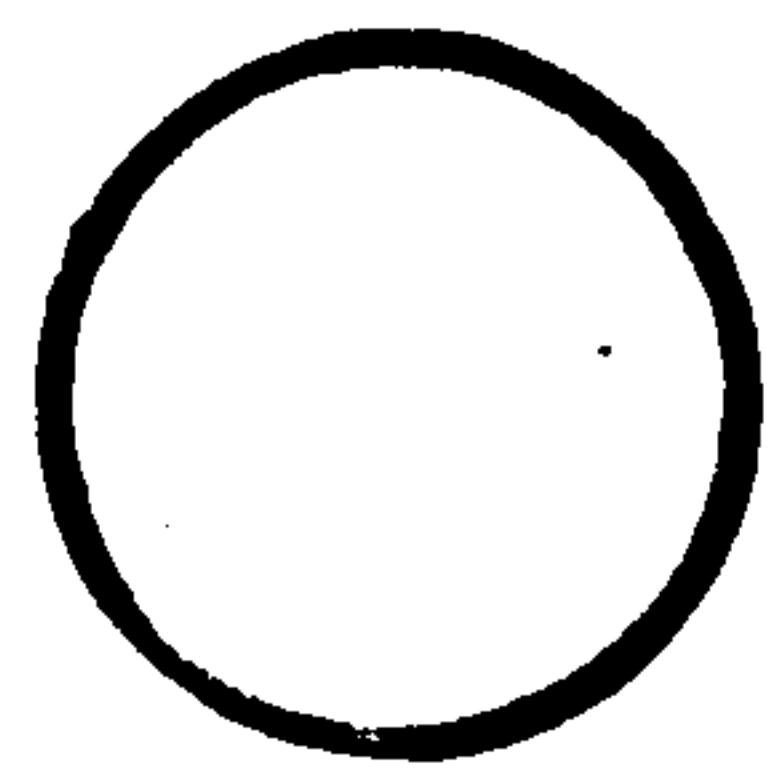
۱- غورخنگ، تحريک - خوځند

۲- دورنگ، دوپرک، دوه شري - منافق

۳- ليکه، حساب

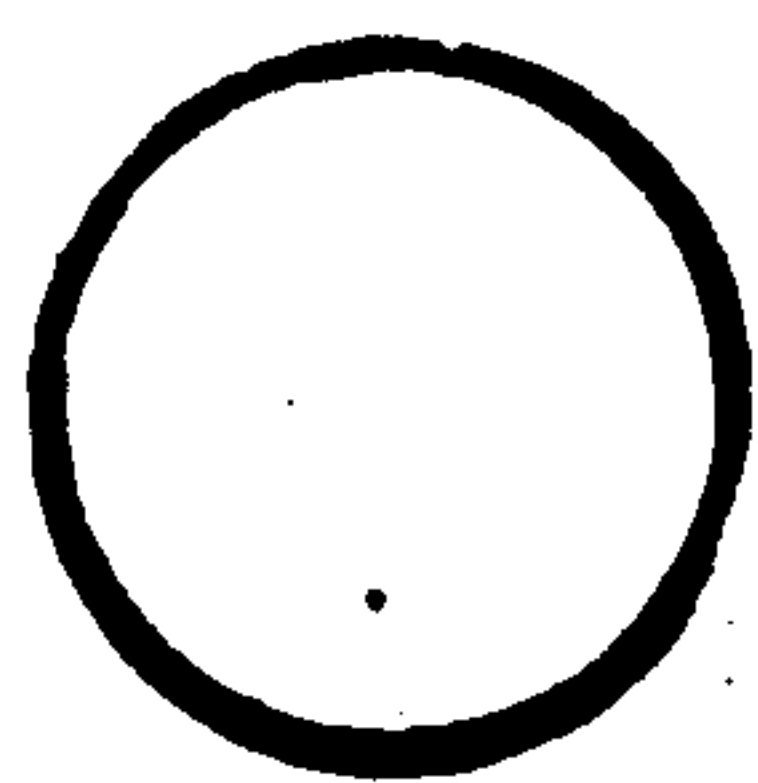
هم ځپل جس دی سره ټوب خاوري ايرې کړي
 د دوزنگ عمر په ځان باندې ستم دی
 څښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يو سړي د بل سړي نه په څه کم دی
 تر ټيټه د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور تليز و ته چې لاس شي رسولي
 ولي سوديې په کلونو د شرېشم دی
 با توران چې د کونټروځای له راشي
 اې وپوړولو! نر هره چاودی دغه غم دی
 دې ټولنواو دودونو لښتکی کړ
 گڼی لوی له کائناتو بنيادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله رڼايي ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تور تم دی

نر ټيټار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړ کول کړي

۱- تر ټيټه د ولس تر ل، ۲- نر ټيټار د بل دود ته ناست.

چي بي جسه وي جابروته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابر را بغول كري
 چي دبل په سترگو ويني تولى واندې
 روغ هغه چي بي پخپله خيول كري
 نه سري شو چي سري بي خدايان كرل
 چي سري وي نوبتان نسكورول كري
 چي بلزونه كري تنري، بازوان نه دى
 بازوان هغه چي تنري بازول كري
 ننگيالى د شروند نيمكړي هم پوره كري
 او ولس په خداى رنگ كې رنگول كري
 په ذروكي بي چي ستوري زرغون نكل
 هغى خوشى لور په لوته تېرول كري

ډكي ډكي جولى خلق ئي له درمن
 برکت دې شه ننگياله په رشي
 بنا پېرک په تور و خمشو سرنسباسي
 سور پيا شه ختيخ رانولي پلوشي
 د بازونو با تورانو پدي قات كې
 تپوسانو جني غوره دى باشي

د دروغو، د ناحقونو لنډ دی

ترخو پښې راتینګوي بېرې مېشې^(۱)

لا لیدلې بېرې سترګې کلیم نه دی

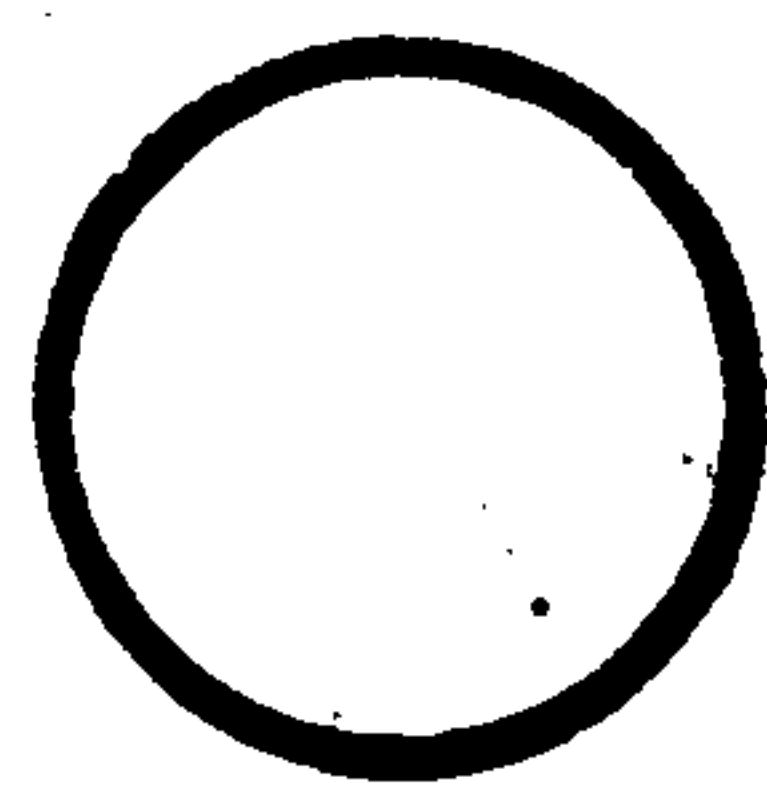
حکله ګرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وګه له خپل ځای رېغولی نشي

د باطل د اشد تونه خرخشې^(۲)

اروپیچ چې له نقشي دکا نئات وي

په بل مخ شوی دنړۍ هغه نقشي

جې دنم سترګه وېرېښي

غرونه واورې کاندې ویلي

حق بریال پرون هم نن دی

که پښته شوک په سیلي^(۳)

داوېد مخ کيل نه دی

کلیمه دکا نهې کیلي^(۴)

دنېتر د سیالی نه شوې

که په خېر شوې دېرې د یلي^(۵)

۱- مېشته، پروپاګنده، د نورو، ۲- خرخشې، جنګونه، ۳- سیلی، ملا تر

۴- کیلی، کرښې، ۵- دیله، یوواښه.

بدخوک بدو ته نه وايي

خلقي شوې داسې ايلي

چې رنځور باوږي وکړي

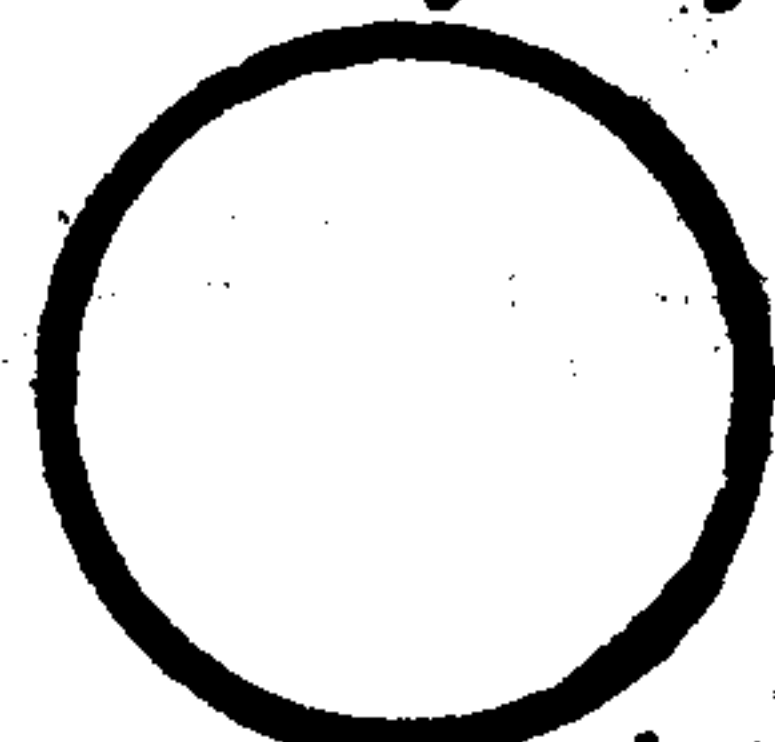
پوچې شي د دارو هيلي

له پولاد اصلي نريزي

خړي نه نريزي اصلي

چې نسترله بومه درومي

نه ټينگېږي په يونيلي

لکه کس کړي په ځان غاړي

هسې قام په ځان ځاني کړي

د هرچا تبر له تن دی

خپلي سپينې خپله پرې کړي

هرڅوک قبر ځان له کني

هرڅوک خپلي جنازې کړي

غليان له کوره نريزي

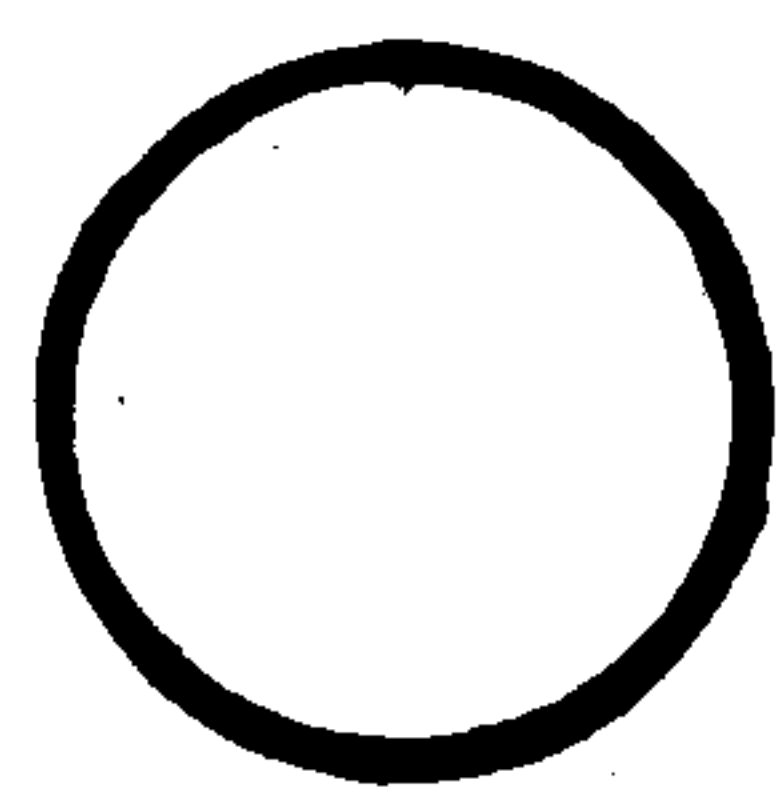
پلمه بازڅه له پلمې کړي

هرڅوک ځان ته تې^(۳) سرې کړي

بياي ځان باندې سرې کړي

۱- باويري: د ناروغۍ بياتاندېدل، ۲- کاني: شندې، غاړې، ۳- تې: دگتۍ تبخۍ

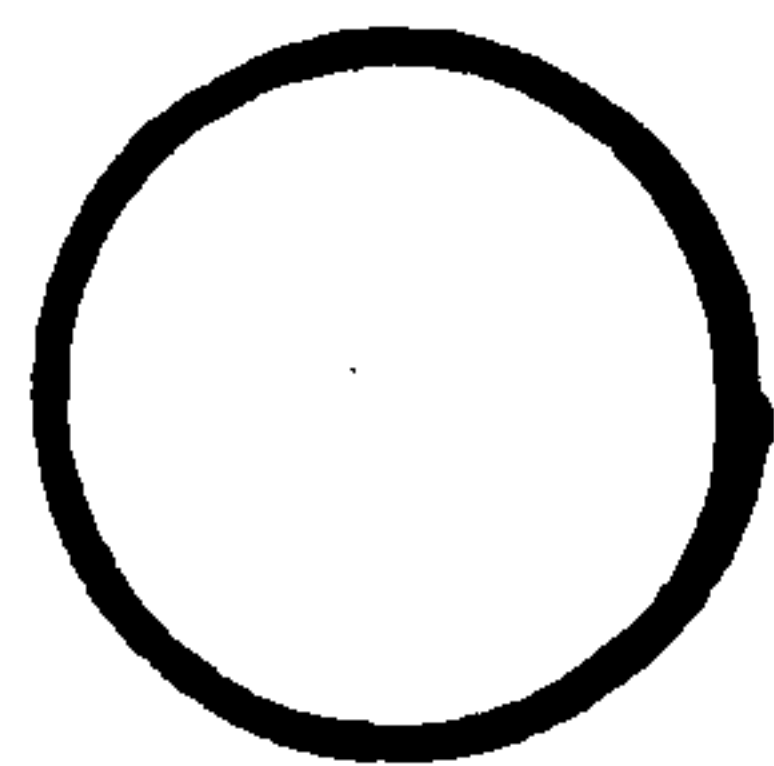
خپل عمل بری بښن دی
 خپل عمل په غاړه پسرې کړي
 څښتن ظلم تیري نه کړي
 هر څوک خپله د یوې مړې کړي
 د فرعون د کور له درنده
 کلیمان جگې نږې کړي

په مسور و با توره زه کوي نوکې
 د تنزو تودې وینې پي مسوروي
 د ننگيال کړي خپري ، مسور پري
 ميري واره اوسنې خپري که سوسروي
 د دوران تابيا دهغه چا دوس ده
 بڼه نښتو د شرونو د چپي نظروي
 د تاريخ ټول نښري پر کونه ښي
 چې مدام د ننگيالو موتي لښکروي
 منکران به خود حق د لاري تبتي
 د هريو لاري به آخر پدي خيبروي

۱- درنده = غولی - جوس .

۲- مسور = د فوگونو رنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکیا کېدونکی اور .

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی باز دی وهنده اودامیشکار یې

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکي یې ټول عمر په لار یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینودڅه

هسې لوت یې اود حُکمې په مخ باریې

څه که خان په سرو مهرانو باندې نیسې

په نظر د صرافانو گټ بڼکار یې

حج، موخونه، تلوت کړې روژې نیسې

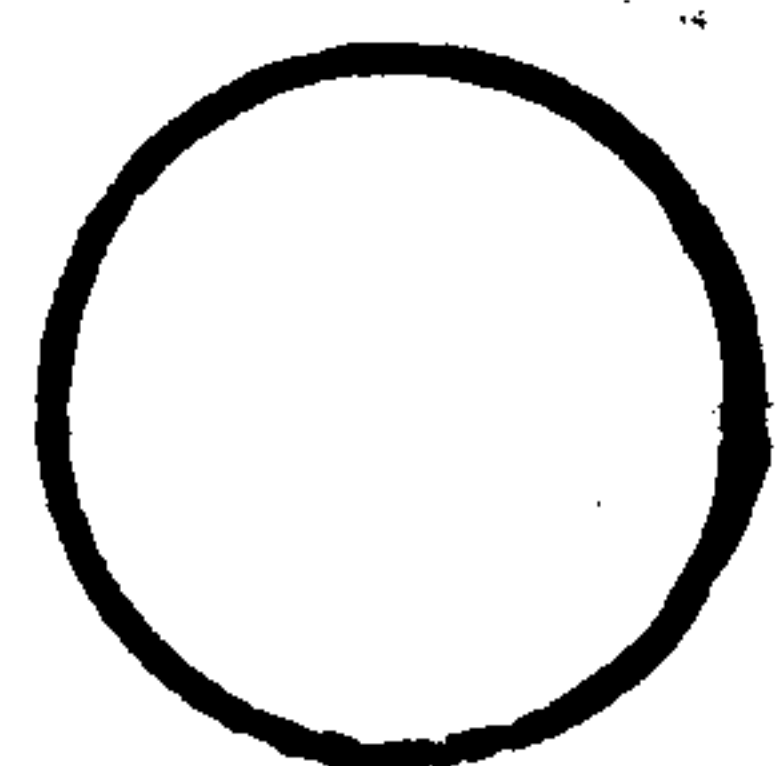
ولې اوس هم زرنار یې، بُت گزاری یې

لږه پښه ونیسېد فکر له خان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هرونډله کړنګونو به غوزار یې

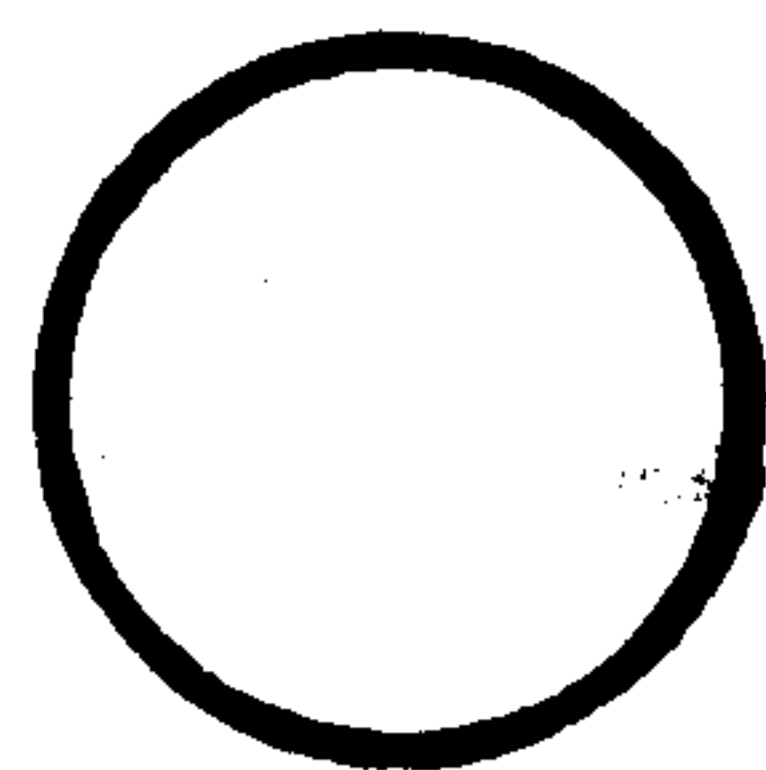

د غلیمانو په مسودونن

چې زارونه و، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړی ښکار کول، ۲- لوت = بې هډو کوځاندو.

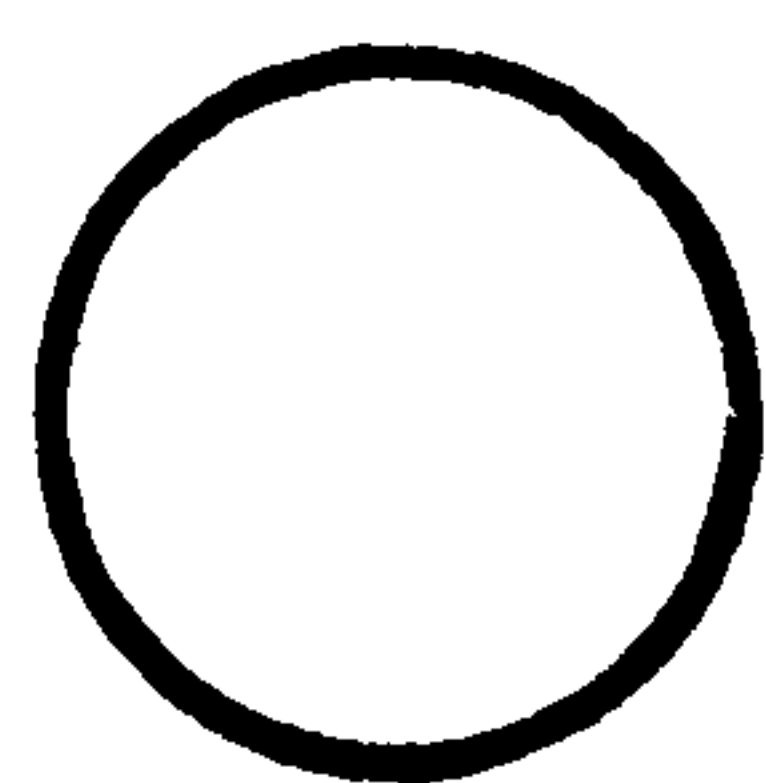
کتاب کبرلی، باطله کړې
 د کتاب مینځ نن هغه کیسې دي
 انځور هم هغه خدای انځور دی
 ولې پرې شوې پوچ کښېدې دي
 چې خلیلا نور رڼکې ولې
 د امتیانو هغه کعبې دي
 دا چې یې نړۍ د کلیمو حیثي
 چې ويځ یې کورې یې کلیمې دي
 د مذهب شړونکي لیندې په لاس دی
 حکم یې ویشتي تل موندې دي
 چې حق ننګي وه حلمي وغشې
 چې یې ننګي شوه حلمي درې دي

د باتورو دور تر لمر
 لږه ناسته یې په حاله
 د شړوند برېدکې، راځي پټې^(۲)
 د نصیب لیک ته ایتاله
 چې نېستي په هستي ماړي^(۳)
 څه به خلاص شي له زواله

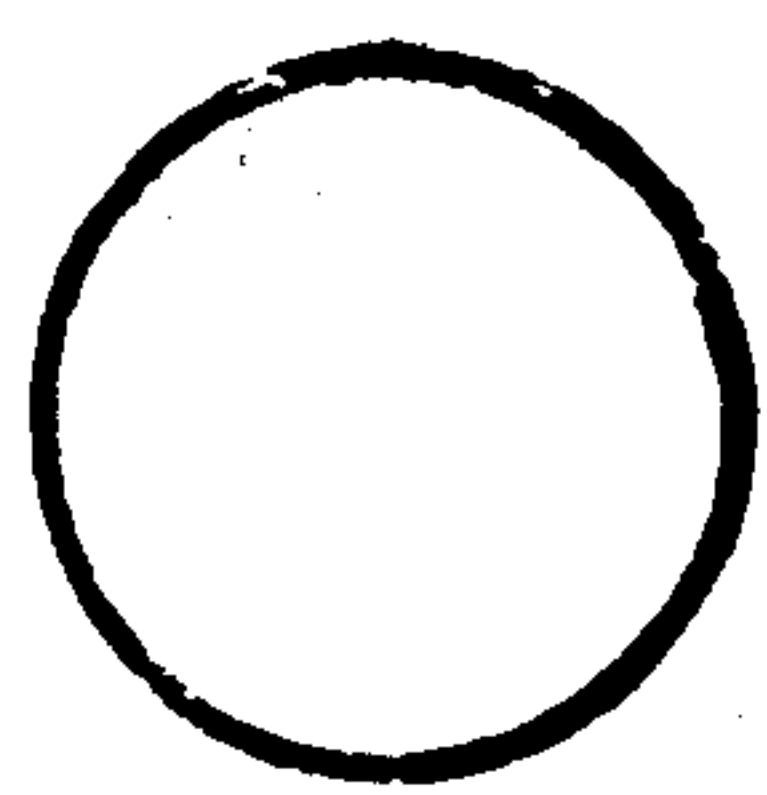
۱- برېد = سیالی، ۲- پټی = وروستی، ۳- مارل = حسابول.

چې بي چکره کلیمه ده
 ولې نه دي ټول راتاله؟
 بازداري دې خپله ستاينې
 په دېوال له تش پېخاله!!
 په نړۍ باران پسخه شي
 اوم غرن لوبښی کلاله!
 دبل کتې ته په طمع!
 هيڅوک نه کتې يې تاله

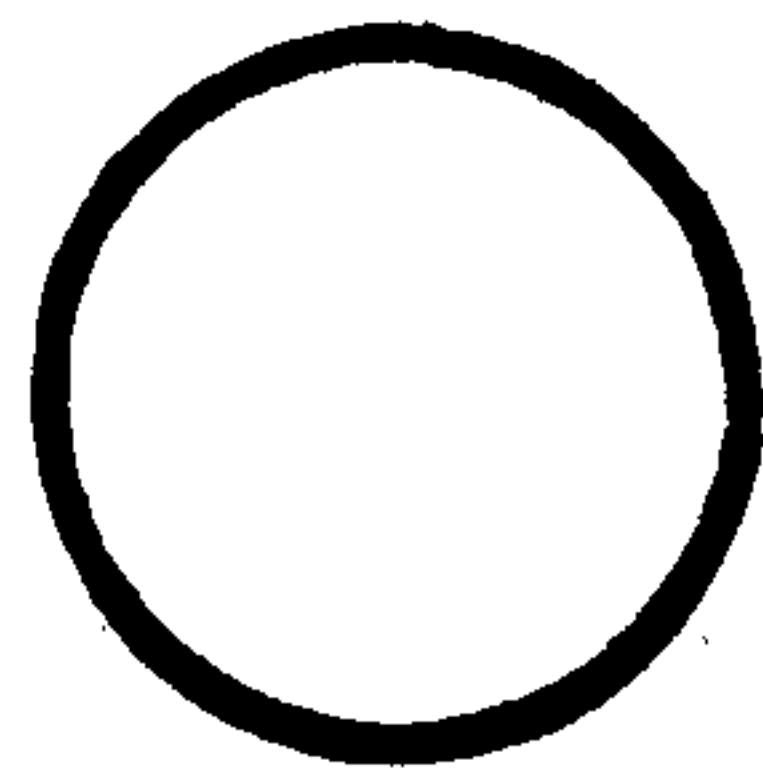
خوانه برسېره کا، تراخه به ورک شي
 چاپېر ټولنه که هرڅو ترخه ده
 تيرې به وي ترهغې خلی خلی
 چې دې ديوت باندې ديوه څوپره ده
 حېره، جومات کې يې رېښتيا وويل
 له يوغيز نه ولسيا خپه ده
 درابياگۍ بورجل ته خان رسوه
 که لار د سروغنو چاپه چاپه ده
 د صبالره څوک د بکولۍ نه شي
 مننه داوخت تکه تور شپه ده

په سپوږمۍ کوزښته مېړنی وویل
داد برنگ لارې لومړۍ کرپه ده

ښه عمل "زه یم" نرغون کړي
بد عمل "زه یم" نرنگ شي
چې په "زه یم" شهسري شي
دوه جهانه یې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه یم"
چې دوه مخی شي دورنگ شي
بیا د "زه یم" شروندانه دی
چې کالبوت دخاورو ورنگ شي
چې سمسور یې "زه یم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ یې هېڅ کولی نه شي
چې دخدای په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه یم" باندې ننگ دی
په خښتن که دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = سترسري - لوی سري .

کښيده پرې ستاعمل دی

که دې «نره» سرانخور دی

شور هسکه دلې هورې

چې په «نره» یم «کې» مسور دی

چې حوانکه یې شي تورکې

تش لمنی، هم مختور دی

ای د خېټې غم خورکوا!

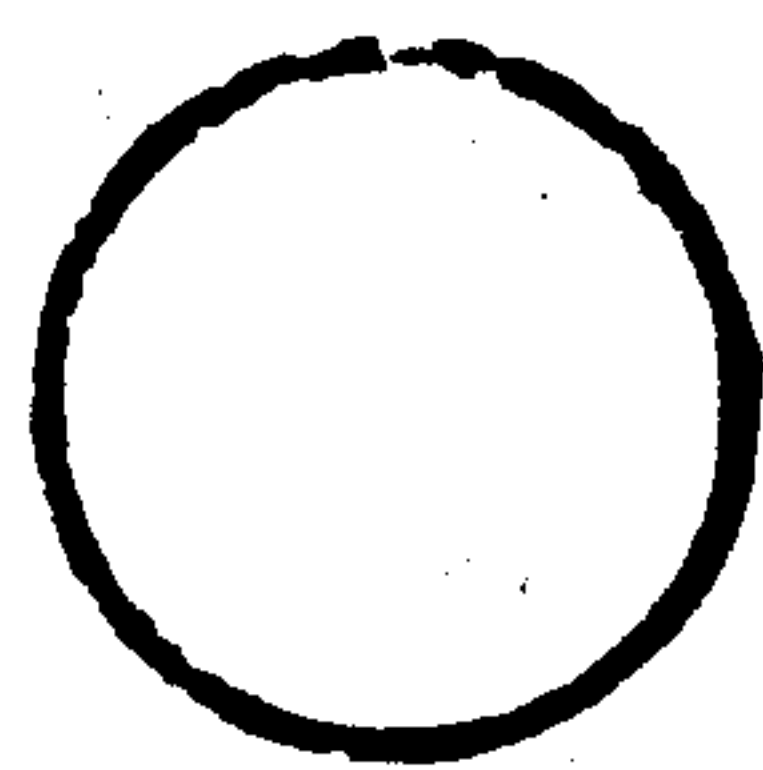
خېټه هم، خوږوندڅه نور دی

دې آدم، آدم په نره یم

بې له نره یم دا خور دی

چې د تش نس او د نوس شي

سړی ذات پورې پیغور دی

د مېړنو تېرو تورو چورنگ یوړل

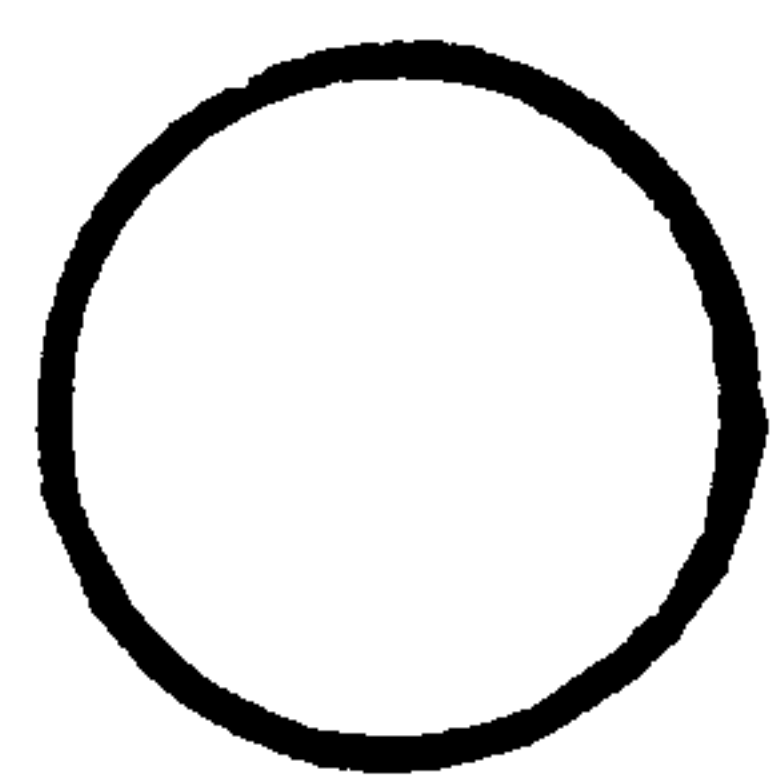
د آتی په امبالې چې غور مې پدل

د هغو څارو بڼه بڼه الوزي

سرچپه چې جړه باز ته نېغ پدل

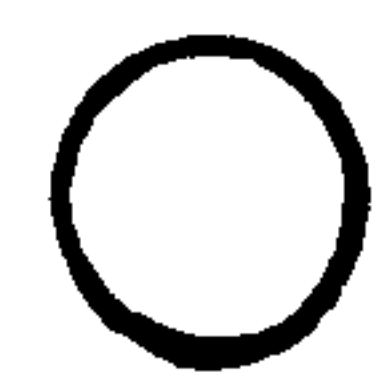
۱- حوانکه = د زړې یا تخم هغه شونې تیا چې زرغونه ترې کېږي.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق ځني ناحق ته اوږېدل
 چې خورلی سوکندونه یې د وفا وو
 داري یې ښی په اوښو وگرځېدل
 د هندو کلی کې کړاني خر مېرې وې
 اولالونه په سوپیا کوخو خږېدل
 دکليم په برخه دارنگی مژغواک و
 چې له واکه بې واکي ته پسخېدل

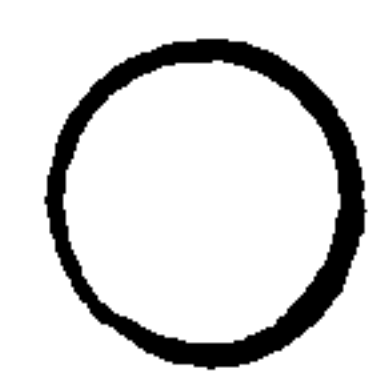

د مېړونو پولادي مټې سنگر وي
 تور برېښونه یې شملې د قام د سروی
 په پوره نو د جومات خوبونه نه کړي
 یرغلونه د باطل چې یې په سروی
 د مېړونو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري وارې یو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی یې په درستی نړی وروي
 د زهزم چینه به یې هم چرې تاندن کړي
 چې پخپله هروستی جلی دنښتروي

په نېزوکې يې دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پينګان لري هر خوشترې وزرې
 لويې مارې د باتورو په ځيګرو وي
 چې کاسيرو وي په پړونې کې بربنډ وي
 حيا خپله حيانا کوله خاډرو وي
 پردې بد شي دکټوۍ خپلې ننګولې
 بدې کړونې خپلو بدوله اشرو وي
 د مېړونو د څنګوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهرو وي

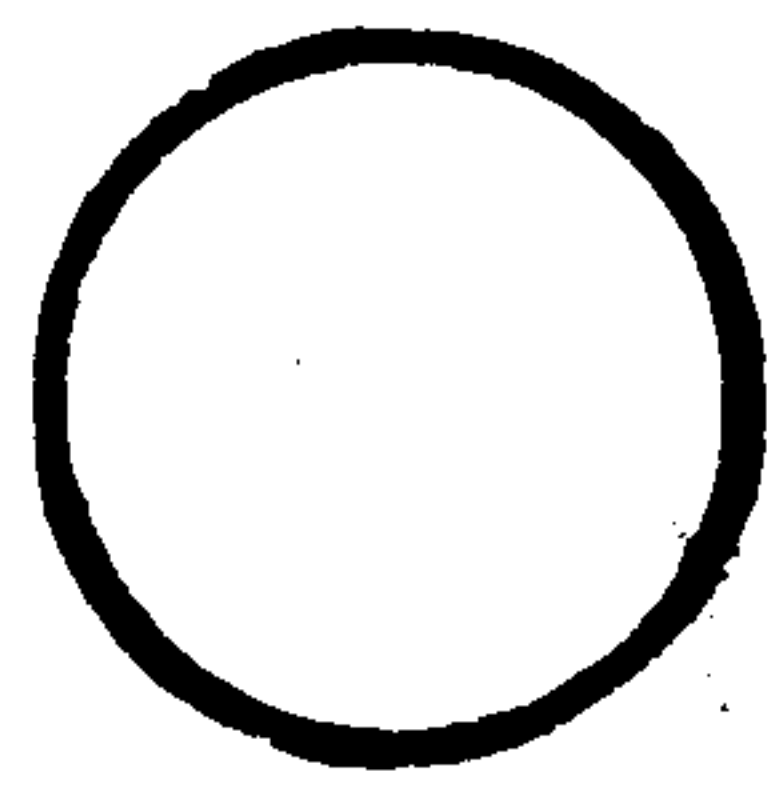

چې يوه يې مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سر کې کنجی^۱ لاس وي
 په توده کې يک^۲ جلب وي

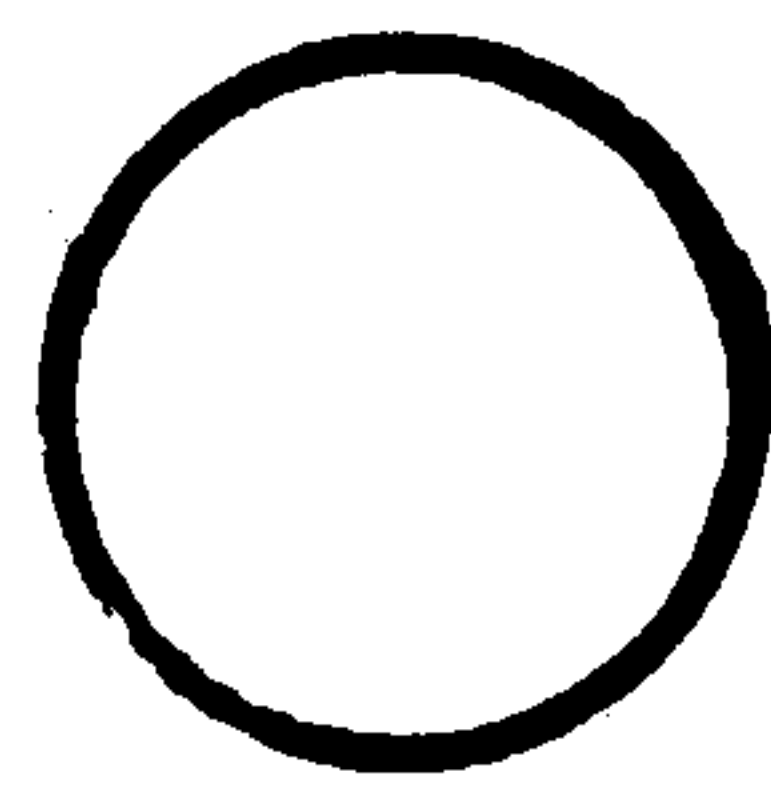
نه توره دکائنات ده نه د شروند دستور اولاره
 چې يوڅو دې په ول^۳ه وي اود نورو برخه خواره

۱- ننګولی - پنځکړی - لمده بل، ۲- کنجی لاس - خپلو کې کلک لاسونه ورکړي.
 ۳- يک جلب - چې آسونه يې څنګ تر څنګ روان وي، ۴- په وله - مارو - هوسا.

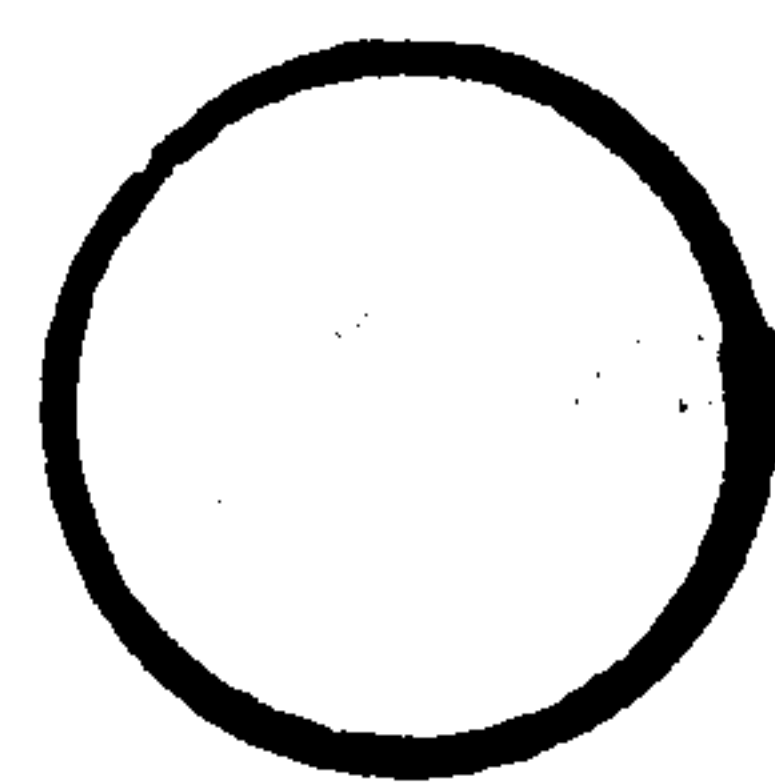

د مېړونو لار لومړۍ تورۍ وهل دي
 چې نړۍ په ولکه واخلي نو ویشگر شي
 د مېړه نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغی مېتهې بدې را کابزي او شر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټي
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلعي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلقي خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند، ټول سربېری
 دیوې دونهې ترخه یو تېر شي
 برغوپوک وهه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجځی که لښکر شي

-
- ۱- لار= قانون، ۲- بویه= پکار دی، ۳- برغو= ښکر- تودم،
 ۴- بنجځي= درې خچې (په اصل کې دوې بوی سرغوته وائی).

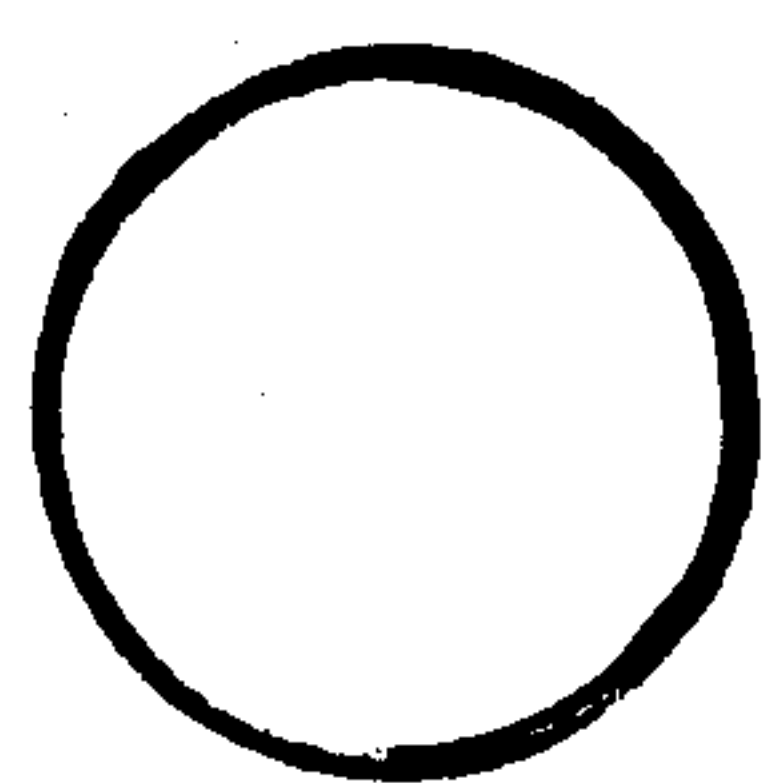

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کليم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هره غاړه مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوله، په لاس کي بمبل توره
 د سپرو نوخو هم دغه دوه کالي وي
 که لوی شي دی هغه منډه ابدالي دی
 په داڅه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خټه کي پي گډه بلالي وي

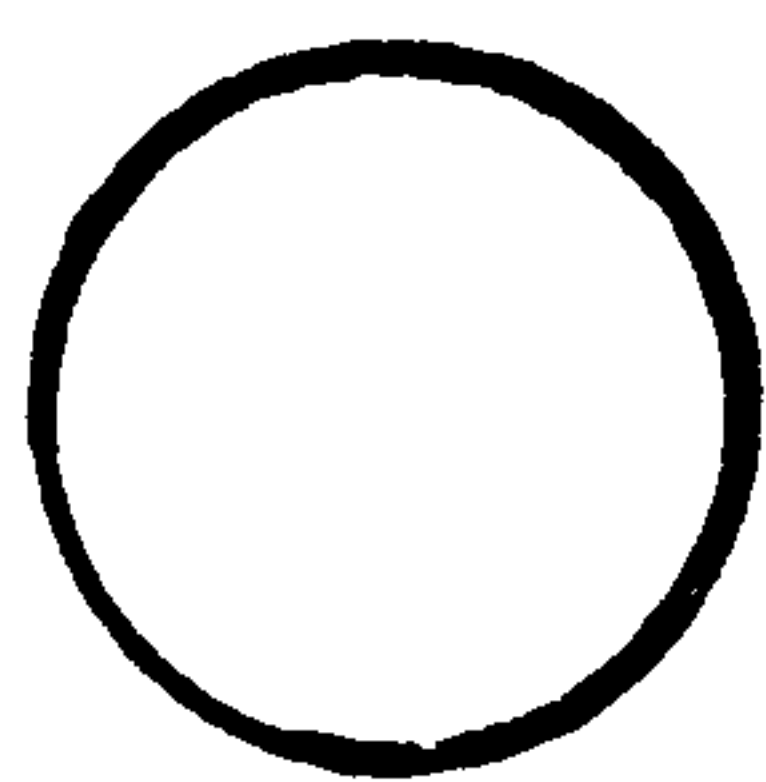
بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رڼا پوښي راغلله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل كوره
 پدې شخړو كې يوڅو كه كليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلرینې واخستلې
 دمېرې له حايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خر سپاره درته له پامه وزېكان شول
 نرمریالی له خپلې ماري په شان شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ كه ناكسان شول

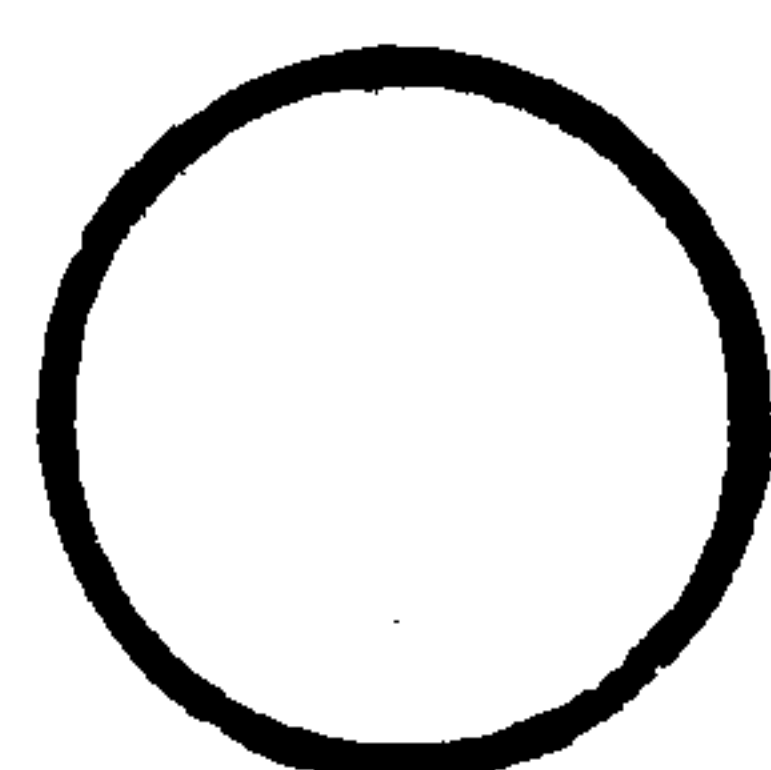
ای تورانکی اوردزې ونـولـه
 ستایوه کوکه ورکېدلی نه شي
 تېره شلونه دا زغـو که وي تل
 دسترگو لاره څوک نیولی نه شي
 دگیدرانو په اور روکې چرې
 د زمري غوړمب خطا کېدلی نه شي
 چې شي لاس بری د فطرت په لارو
 په هغو چرک را پرېوتلی نه شي
 دنن په گټه چې سې سودگرېدی
 د صبايي میدان کتلی نه شي

چې له دې ځمکې پورته شوی نه دی
خبر د بل شوي سرور نه شي
په شاه مېړه يې انگازه شوې ده
که يې بنجځی نن ليدلی نه شي

چې د لېچونو زور پيدا کړی توره دار شي
چې چنگېز يې وټړي نو هغه لار شي
چې وسلو متوسره کليمه نه وي
که د غر پشان تومن وي تار پتار شي
له دستور د کائناته څنگ وختی
د کند و انبار شته من قامونه خوار شي
بې وسي په دنيا لويه کوتاهي ده
چې د ښکار کولو نه وي، خپله ښکار شي
آدمزاد لويې مېړانې شي کولی
چې د خېستې د غمونو نه وزگار شي
خواري بويه خوپه حقې لارې بويه
خړېک کله په خولو وينو چنار شي
ته پخپل بڅرکي ولې ناوېسايې
هم بڅرکي چې خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هیچری خیم نه خوری
که پری تیرد خزانو تر پیمار شیی

د باطل د ویرتکی خو کلیم ده

له نیمگرو مفکورو هیڅ نه ویر پری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ وک و و

خود ته که سره تبغ نه ویزی کپری

نرېز پری ټول سمسور بدل شوی تونج کړی

تلوار گړندو! دیک پوار باندې تود پری

پلویانو دروسو اولین! واورې

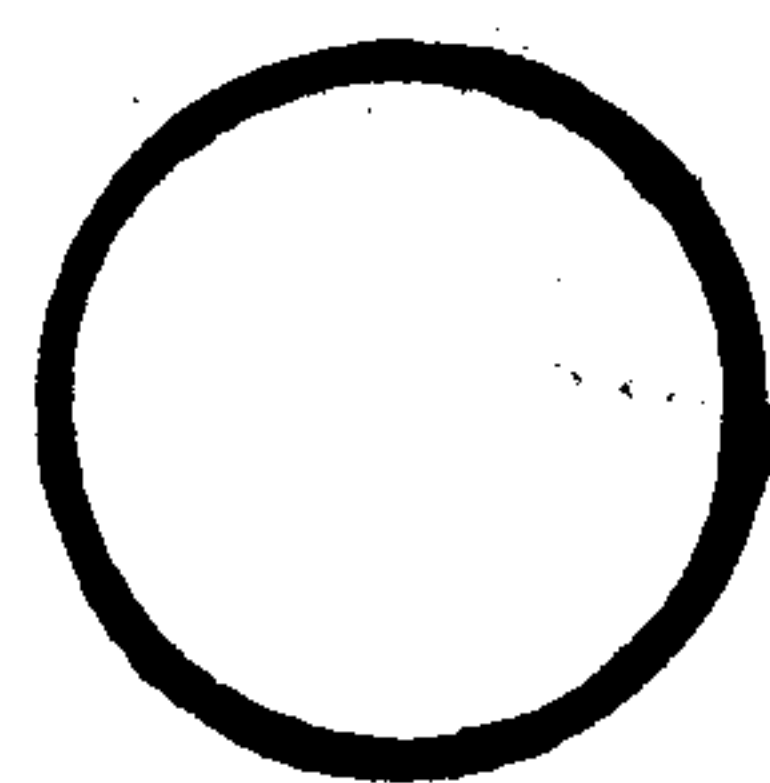
دانری ستاسوپه وړاندې به نور پری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پری

ټول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یو لور ته څنگن پری

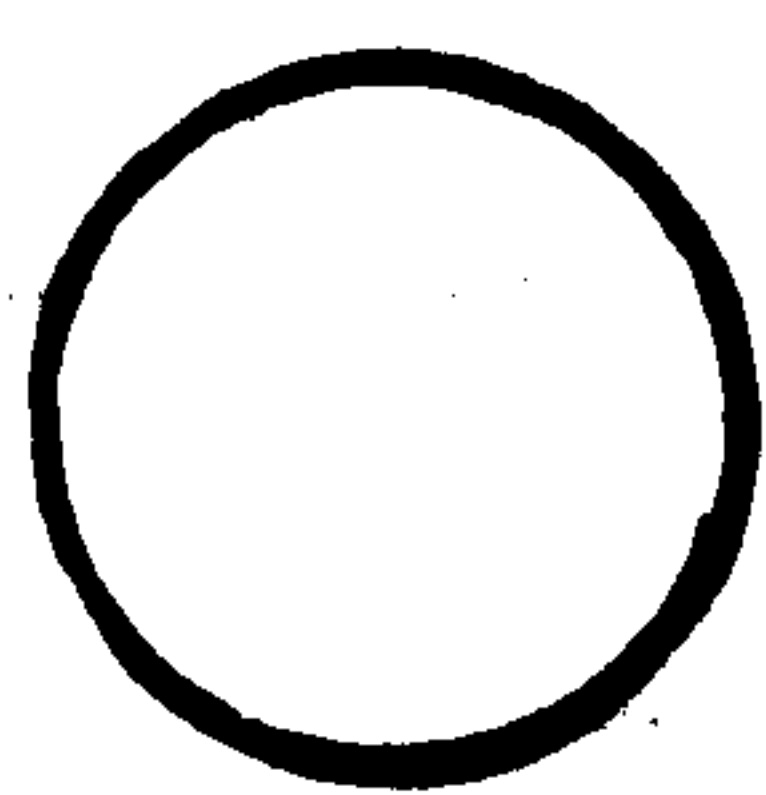

په شونکار د اباسین چې شوی پورته

ولې چې پې د مانگی سندو نه کړه

۱- زېږېکا = زهیا.

تارا کونه دخزان نهر گونه تېر شول
 خود سروې شنه جامه يې زړه نه کړه
 چې رښتيا ويل دکومو خولو توږوه
 برېه دار يې له رښتيا و بله نه کړه
 راغلل دېر انقلابونه دلې هوري
 ولي درسته يوسا لار کليمه نه کړه
 مېرني په مېرني پسې لوگي شه
 خراباطل سره توده يې سره نه کړه
 تېر و تېر و ته متونواو خونې هم
 هېڅ کچه د پتيا لوعقیده نه کړه

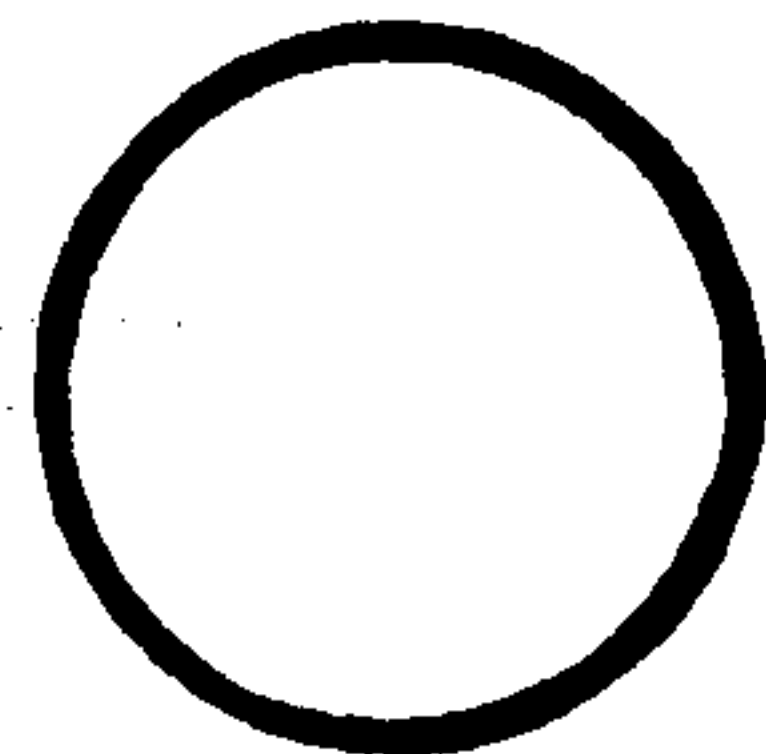

چې د سرووینو پياشې پکې حلېږي
 شاه حلېي هم په هغولارو چلېږي
 سر سجدې د جماتونو په پوره وښو
 د مېر په يوه هڅه نه ارزېږي
 ککړۍ دکليمانووي تل هسکې
 ښکروړې ککړۍ ورته تېته پېږي
 حتملان له زمانې وي پېرې غنکې
 خلق نور زمانې پر دود تېر پېږي

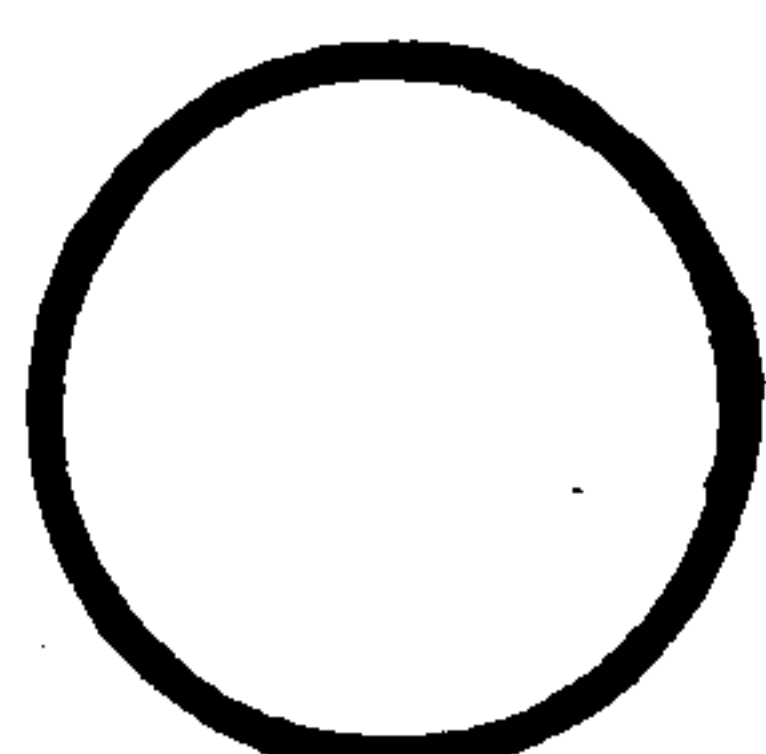
کليمه دکائنات سر جنګرېز دی

غل درغل به له جنګ غالي پشاکېږي

ته دې خپله غاړه خلاصه په مړۍ کا
دې ته مه ګوره چې کله صبا کېږي

دمېړه له متو پاڅه دناحق جهان نسکور کا
په چينجنوروستو ګرګو يود هيږه پورې اور کا
دا خدايان د ټينګې نه دی ولې ته سترګې دبټور کا
د قامونو نډۍ حمله د آدم تاليزه کور کا
دا د غوښو تش لوتونه په خلقا د جسو نور کا
د خښتن په کښېدو کې
خپلې چارې دې انځور کا

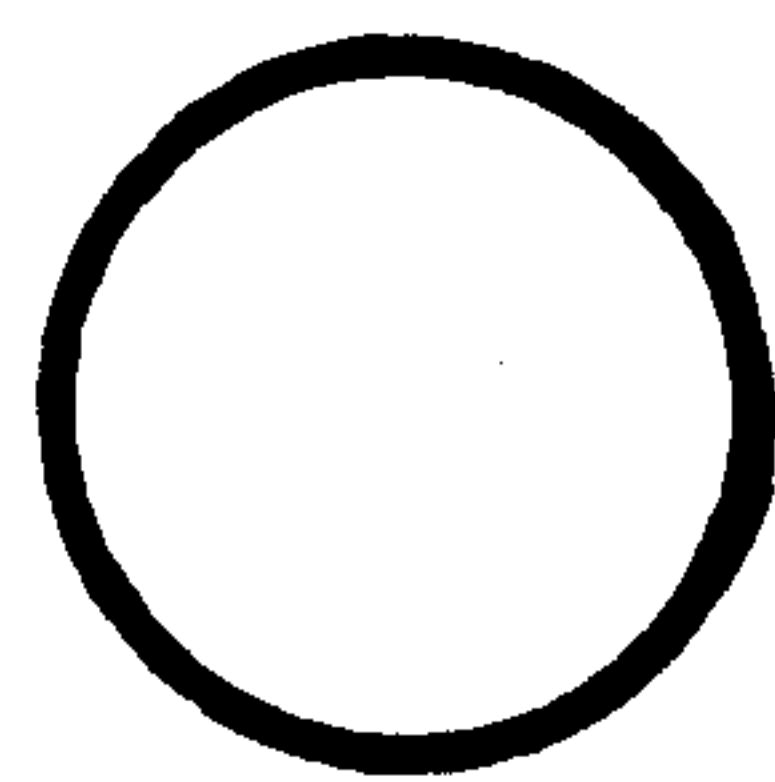
په تيرو تورو برغندځي
ننګيالي ځي په خپل منډه ځي
دمېړه د خولې وروښم
د سپر لوله ګرځېده ونډه ځي

له خښتنه چې هم غږ وي
هغه کار هم کله شنډ شي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرگندو شي
د تسپو خاوند ته خيړ دی

که شي دارلره، لوند شي
وسپنيزې خټې راوړه
د کليانو آخرگندو شي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډو شي

چې له اوره لاشه مومي
خټې ويره بيا له اوره
زړې مات وېوکی کورکړي
شي هماغې له شهکوره
په چرسو به ترخو سودکړي
کائنات ځني پلن پسوره

د زړې ځای پکې ورک شي
چې ژوندون کړي جامه نوره

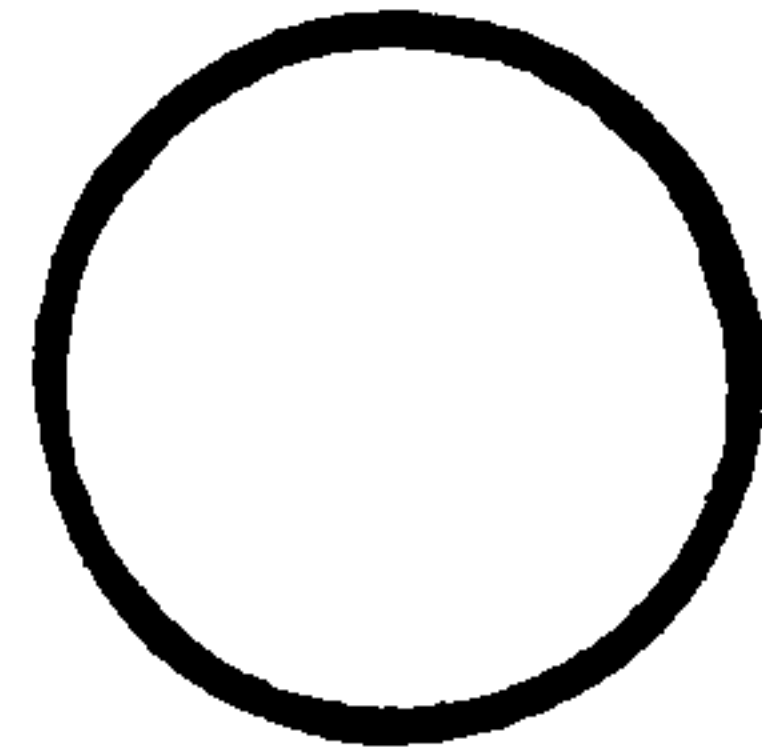
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرځيره تل پائېږي

خپر دې نشته سرځوره!

د فطرت په هنداره کې

له څښتنه ځان ته ګوره

چې ځانمن دی هغه کس دی

چې ناځانه دی ناکس دی

په سيلاب غرونه لږېږي

څه ارزښت د لې د خس دی

يو په لس، هم يو په سل دی

پياوړی چې په جس دی

د هوسو د غزالې نه

د زمري ورتېره وس دی

په زرګونو د لوستو له

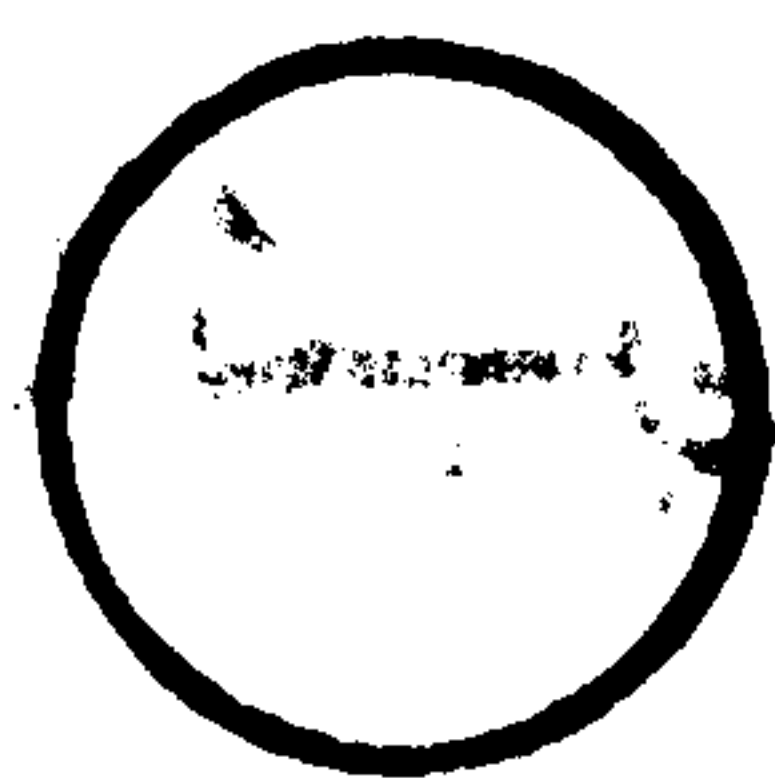
يو بشري د اور بس دی

ګرندو پړې بڼه ګل ګړه

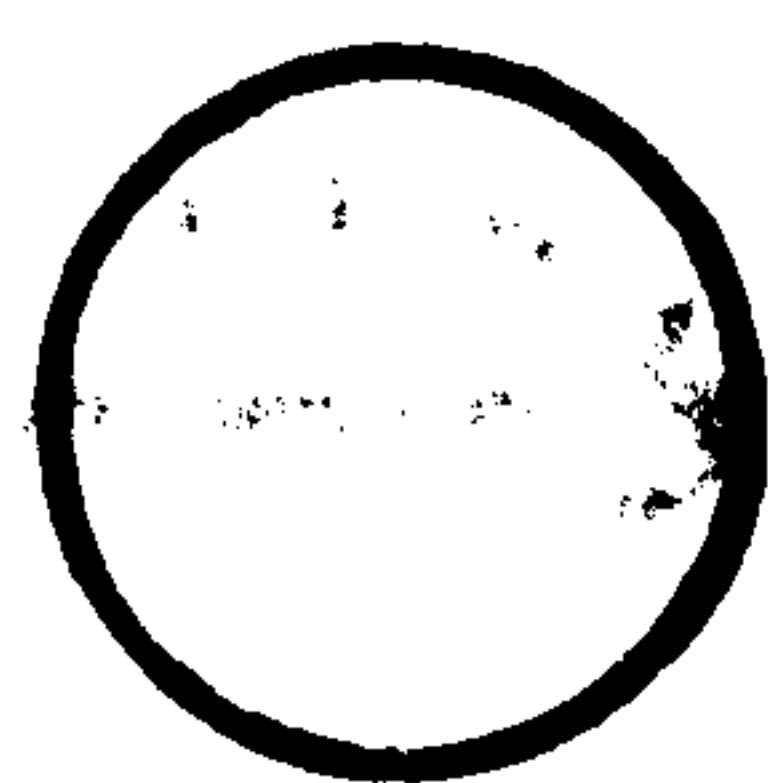
د مټه و کاروان پس دی

۱- غزاله = د هوسو سېل

۲- سرچ = يوواښه

زرداران خوري مدام غوڻبي
 دخيل قام لکه کرکس
 په درست قام پ لکولی
 له پېروراسي کرکس
 دوی رېښمين له سره واخلي
 قام له پاتې شي يکرس
 روزي د ب کاندې ولس ته
 بيا کوی مانځه او دس
 د پي وس ونډی کوونکو!
 وي ترڅو به ستاسو وس
 د «لا تر کښو» وخت لنډ دی
 لا کوی هرا وس

چې ختکوبی ظالمان شي
 سينه ځخه د جهان شي
 چې خدايان پر مخی پرېوځي
 راوچت بنيادمان شي

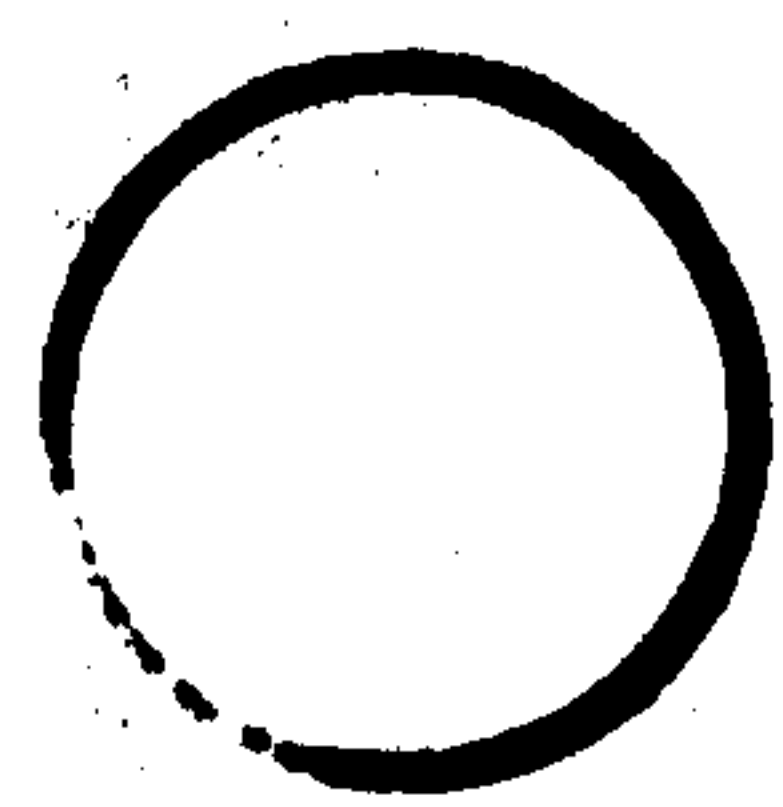
چي خانگري دوتر ورك شي
په توبنه لولنگران شي
كليمه هله په پنبو شي
د باطل بورجل چي وړان شي
زرداري كي خانا خان وي
كليمه كي ټول يو خان شي

○
پدي شخړو پرگنو كې
هر هغه حلمي انځور دي
چي د ټول نونغي دخيره
همه چارو كې حقدور دي

○
پورپه جسوشه بياگوره
چي يوتن څنگه لښكر شي
د مېړه له چارو بريښي
په تندي اخستي غوښي
هر د هغو برخېرتيا ده
چي خردك پاڅي نښتر شي
له تنې زوخ چي اوچت شي
لكه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د ښکارځله

تودی وینې خود شهپر شي
زمرین کواښه شاه ځلمو ته
سلاهی سنگر سنگر شي

ځوانان څه کړې دورې دي
ځکه یې غشی یې پلې دي
چې له باز چتو ته ناست دي
پېخالونه یې ولجې دي
ولسات لکه تنزري
د ښکاریانو په نچې دي
د بل مخه یې پټوله مخه
پرکني نه دي سرامي دي
د نمرود ویلی وایي
له آندړې عقیدې دي
چې نومړی په سرودي
د سرو تشې پېښې دي
د باتور نڅېښې یې نشته
لا ملخی تړلې جوړې دي

د یو شرق نرغملونه دي

د اېژې دومره اومسې دي

پکې زویم بوده نه شه

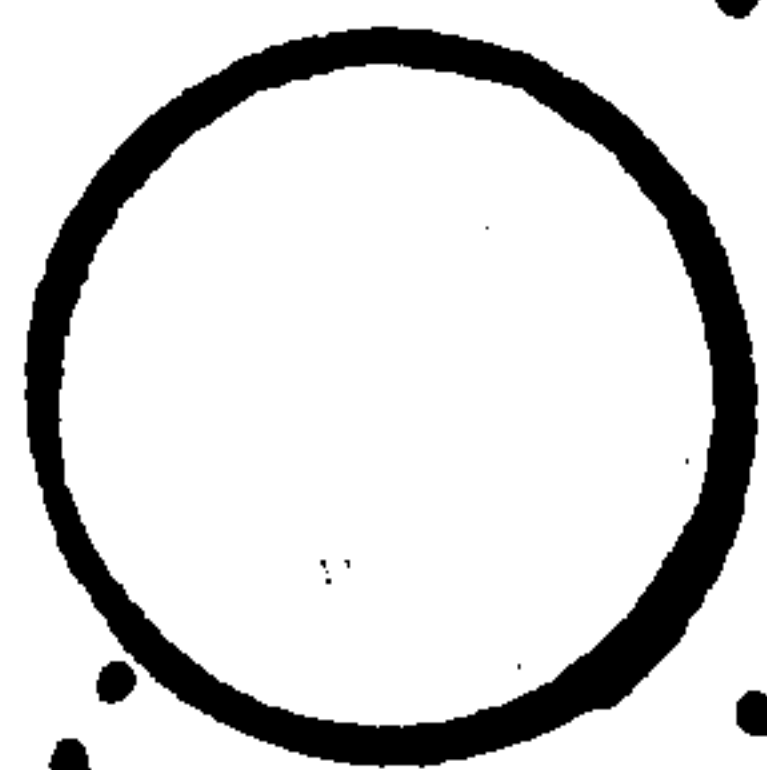
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانګړې «زه یم» لکه حق صمدا حد دی
تن نارینه دی ولې زویم» لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ دی

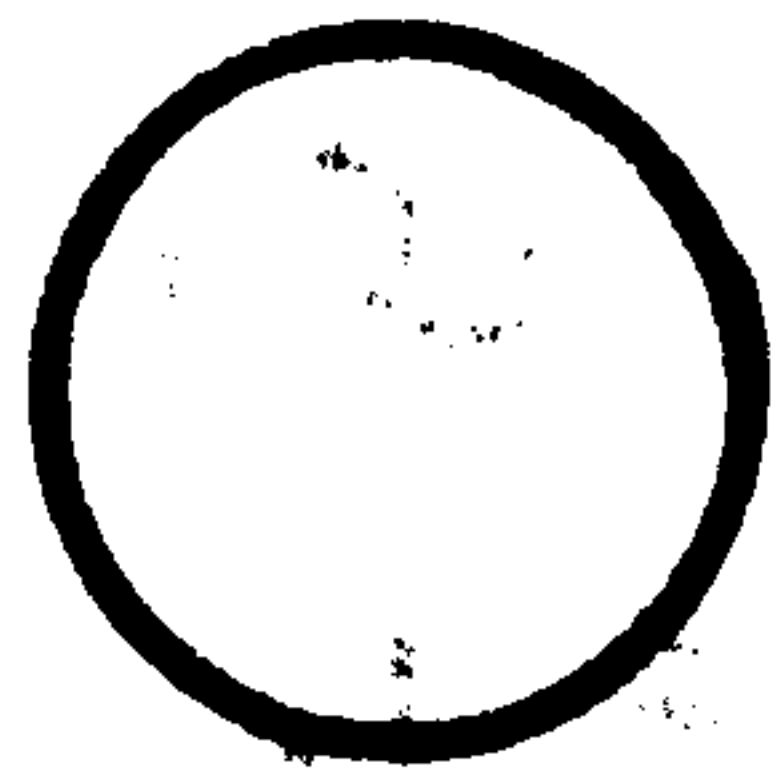
د هر څه په درون کې د خپل سترو جودانځوروي
تبغ، تنه خانګې ګلونه يې هم ګامونه په خپل لوروي

د یکرنگه برید مېړونه نیسي نور نور سنگرونه
د فطرت خواږه لېږنه دي که ساره نه شي مېړونه
لمن څه چې، څادر خور کا د سپرلي ډېر دي ګلونه
ته لا میشت په سر پړاوي شړوندې شخړې پړاونه
خونې خونې ستور تلېژي تازې نه ګړه یو خونونه
که تنه ګوټه کښېښې شي ګوټه به مزلونه
قدم تېر ګړه، چې غږ یې ستور تلوکې جرسونه

یوه ورځ به ورته راشي

ستور ګزونه بېلګونه

چي په يوهسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تورغري شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نرشي
 چي حجرې غنبتلي پاخي
 نود هگ خاندروسحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگير سر صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هڅي هڅي چي په گواښ شي
 نوحوغي نوي په سر شي
 شهوران چي يک جلب شي
 دبردونو لوی اختر شي
 تور په تور باندې شي پوري
 سترگي سترگي يو نظر شي
 لاري لاري هر آسمان شي
 چي همت همت وزر شي

«ا» برهونه ولجي، مال، غنيت.

دشرونډ پټې شي مخ لسوڅي

چې شوکیر تېره نشتر شي

چې گټل بڅښل توره شي

بيا آدم جنت ته ورشي

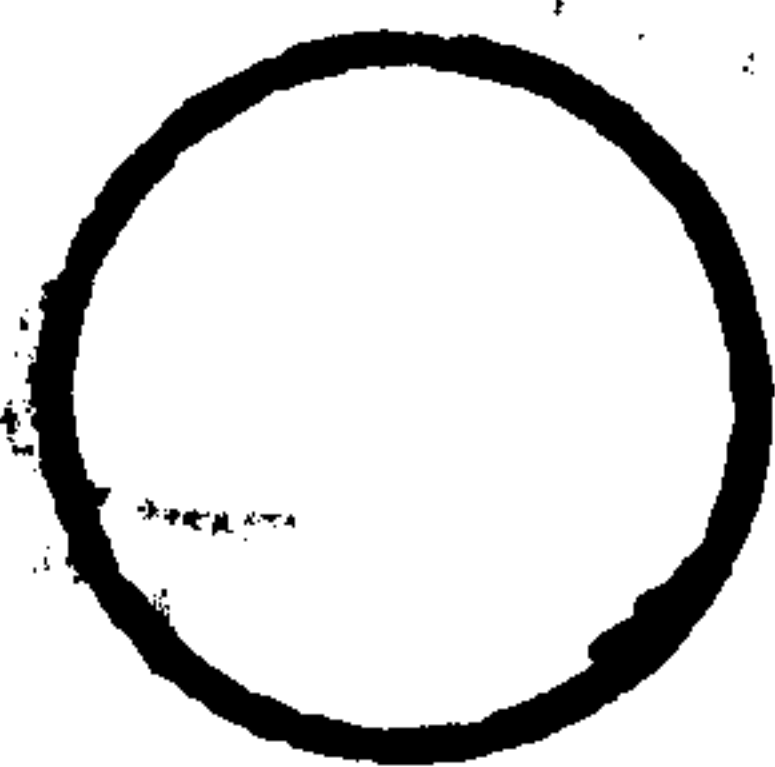
چې د عقل سپاره وينې شي

پوچ خدايان هله ډېر شي

د وجود تور زيرون دی اوډ «زه يم» نوښتون دی

نوښتون کره دشرونډ شې نوښت «زه يم» له پاڅون دی

يو غورځی دی اباسين دی غرونه غرونه دی يونين دی

يوه هڅه دی سپوږمۍ ده يويرغل دی ستور تليز دی

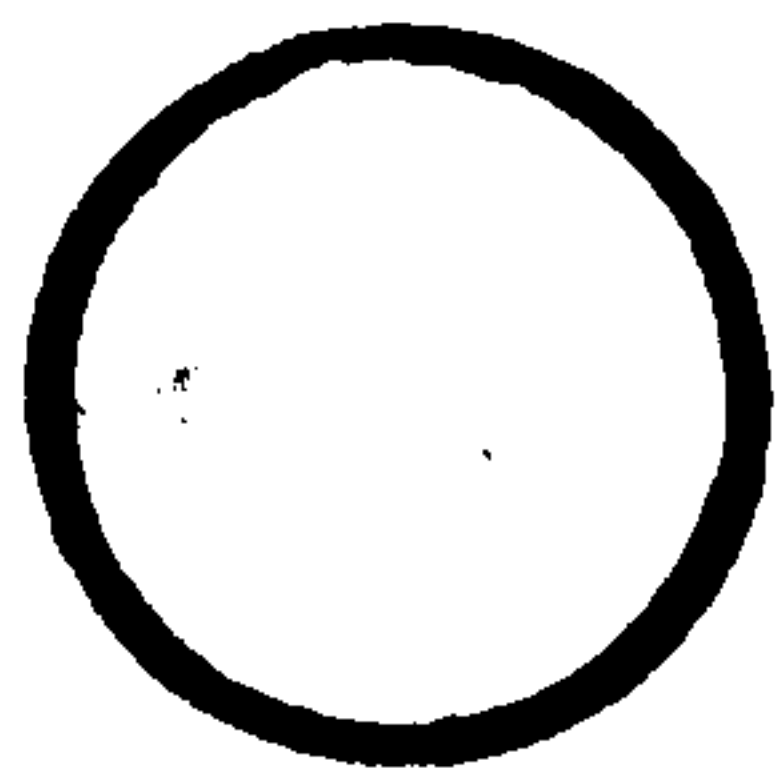
له تش شور لاس اوچت شوی اوس دهر غوره غوريز دی

ستا دتوري له تکه وړه کائنات ټول سندريز دی

غره لرغه دی له هسته گل لمني گل مخيز دی

لا دشرونډ غزمه ده لري

داخواوس لاسوړ کلهيز دی

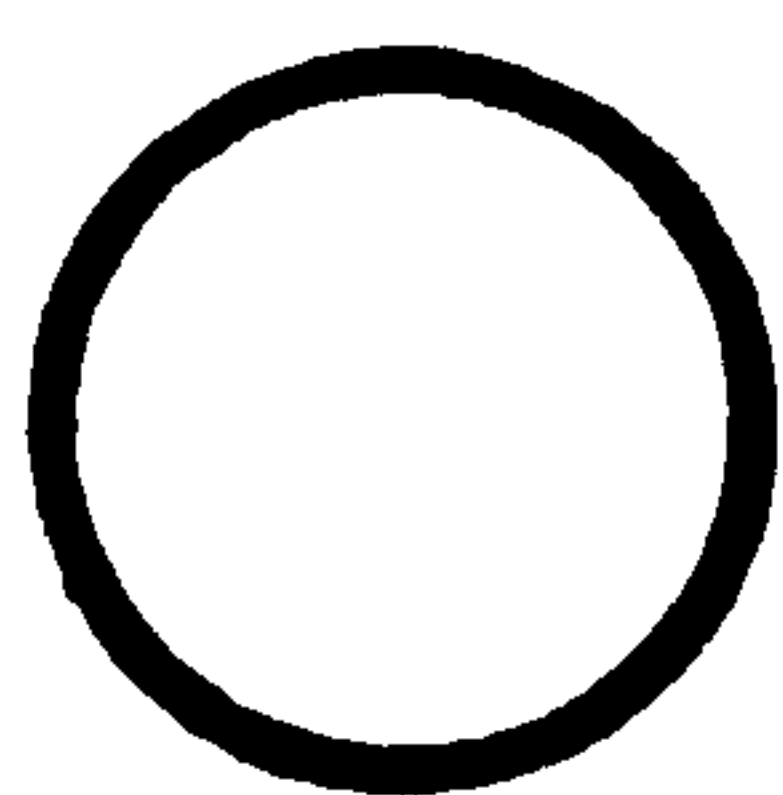
ڪه د شروند نقشونه ڊهردي
 ته د واره شروند انخوري
 نور شروندون دي همه پلي
 هم يو ته بي چي شهسوري
 واره توي يويورنگ دي
 ته لدرنگه سپرلي طور پي
 د هوسي په سترگه د ننه
 هم باتور ڪسي د بوري
 د ذري په خاندرو نمر پي
 په قطره سمندر سپوري
 ته په حمله ڪي آسمان پي
 په سهر او بو ڪي اوري
 دلشي سره پياخه پي
 لاشه توره هم تڪوري
 چي راغونده شي موتي خوري
 ڪائنات شي چي ورخوري
 د حجرو په ارونه ڪي
 له ظاهر ليده ڪه نور پي

۱- پياخه د شاتو ڊڪ گبين

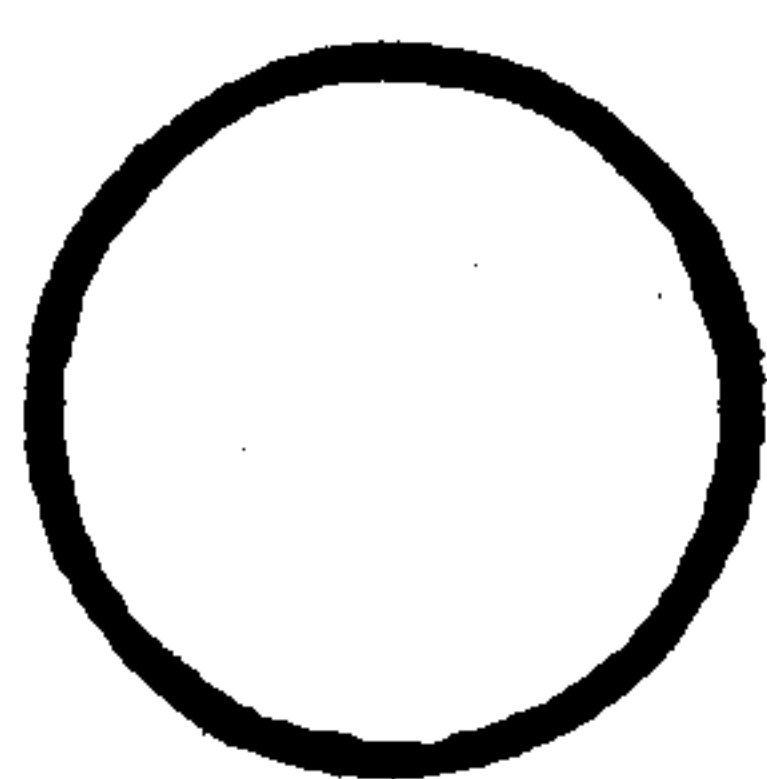
نور کورونه په تا تنگ دي
نه هم سیال د خدای د کورې

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې یو کلیمې وړاندې
چې یې نن سندرې وایي
په صبا یې وایي سا ندې

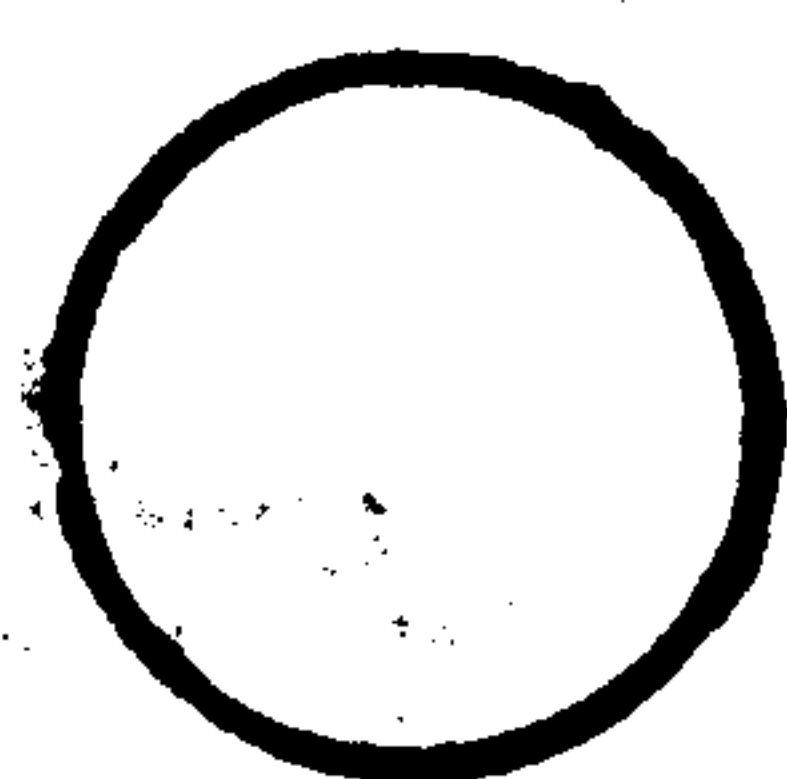
په تېلو نرغ غرونه	دا د یوې او مشالونه
د سرهنگو شاه خلمو دی	د خولووینو رانگونه
د شاه متو الامې یې	اسمانکه سنگرونه
کښېدی یې د کړاودې	ویر سپرلي شالیزارونه
د ناغوستر کوشوکیو یې	شه علمونه، حکمتونه
په نهرو د جنګر پز یې	خوړي وکړي شولانونه
د عقلي مینو د رښه یې	هڅو بونه، تهذيبونه

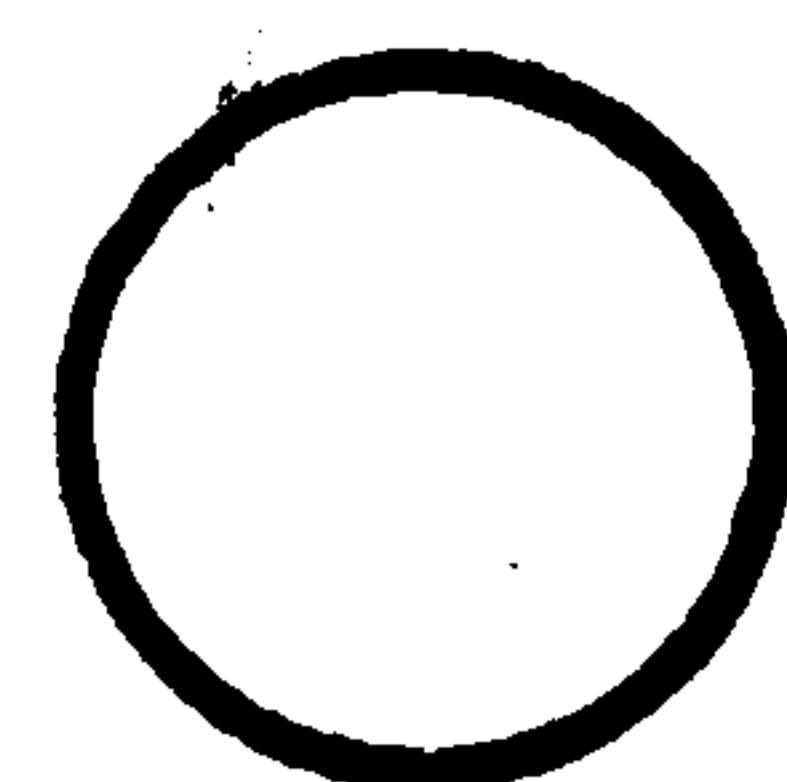
د خېلې د نرګس غښ دی	پسرلي یې تا نکه راتلی شي
په اړکه چاپېریال هم	انقلاب زرغونېدی شي
عکسونه پرکښو نه	مله د لاری ټولېدی شي

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروند را ستر کېدی شي
د فرعون له خپله درنده

کلیان را پاخېدی شي

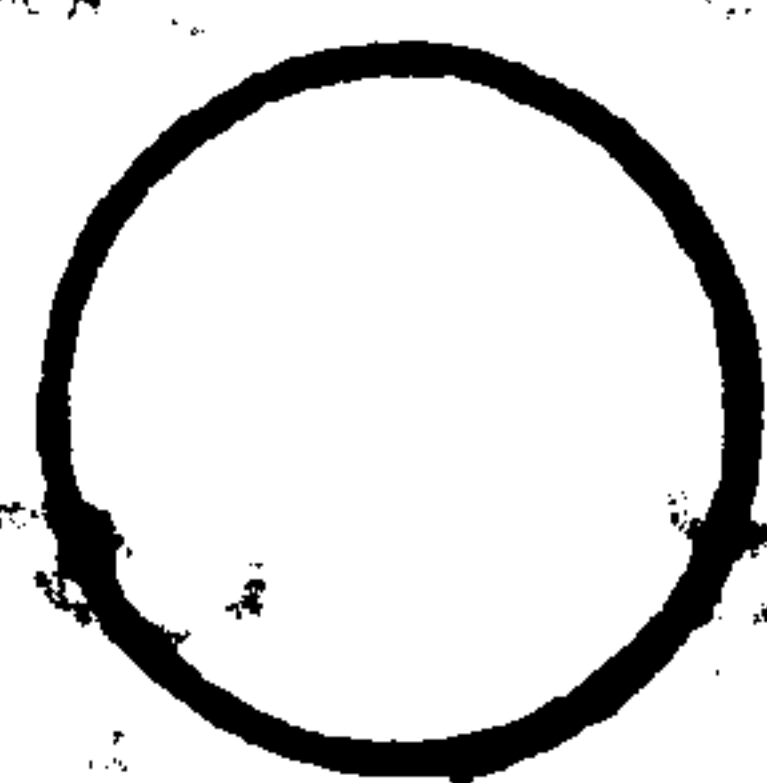
آدمزاد لا لښتینک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دي لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویرلوی کائنات کې په یو ځمکه، نمرتاوک دی
که خپلواکه دېر ځان بولي چې یې کوری لابل وک دی
د شپانه څار یې لا نه نرده شرمخان د خپل کنوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سربوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی
نر بېنیا کیان یې په جوش کې
هغه شان په امبولک دی

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، لاهامان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا دو چې دېر خدايان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پت سلمان سلمان شته

لا په دار مسيحي بخښي لا لنډ پاري مذهبيان شته
 خليلان شروني کسري د آذر لا لنډ کريان شته
 هر نوښت ته کفر وايي لا مخ تختي نر ناريان شته
 قلمونه په اور سوي لا د علم عليان شته
 آدمتهاله لا يو خوب دی لا د قام، خاورې بتان شته

سپېتوب ته لوی کمزل دی
 لا د دوو پېشويوان شته

وخت به اخلي، آدمزی چې
 له خپل ځانه اشنا کېږي

د خښتن او دخپل نره یم

په اړیکو چې رسېږي

وخت به اخلي دا حیوان چې

د سړي په پښو پاڅېږي

وخت به اخلي پوچ خدایان چې

د برېږي، نسکورېږي

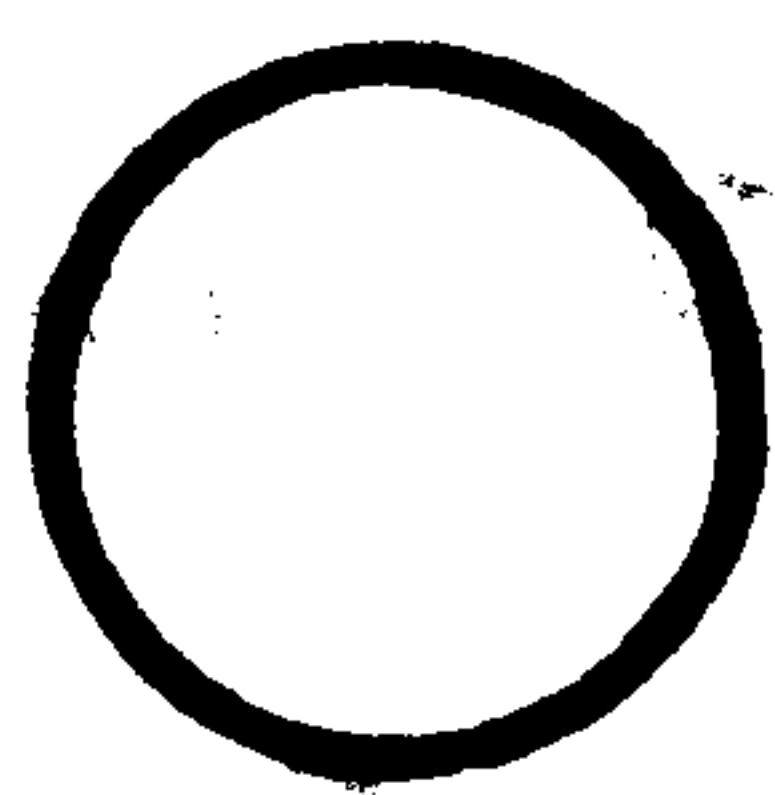
او د جهل کتابونه

د خدا توکي جوړېږي

وخت به اخلي کائنات چې

ستر آدم ته بیاتیتېږي

د آدم په پاڅېدو کې
لاد د پېر وپېر وځنډ دی
ددې دوو پېښو څاروی ته
لا په خټ کې لوی کولنډ دی

ته په ستول کائنات بریې	خوله ځانه بې خبریې
ملغلروییې په زړه یم	که سیپې په تن بهریې
په یو څاڅکي کې توپلن یې	په ذری دننه غریبې
برسېرنه که لاک ښکاري	چې په جس شي نو سره زریې
ستا تو بری توره دې "زه یم"	هم په "زه یم" ولجه کریې
که ورستی راغلی کاروان کې	خود واره کاروان سړیې
مینځ هستۍ ته دې پام نه دی	د بهر هستۍ په چسریې
لانیچه آدم یې ځکه	لاد نیم ځان روزن کړیې

انځاره کې حق ته تلیه!
دنا حقو انځور کړیې

مفکور وپوچواو خوشو
کوچنی کړې آدم زړی دي
که یې ستر کتاب په لاس شي
د خښتن د برش سړی دی

○

الکتاب په ادم نرونی

لارښودن آخرنی دی

که هر خومره لرغونی دی

خوهرنن کې صبانی دی

○

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندلی دی

فرعونی دی په خمار کې

نازېرې کلیمې دی

چرک پرپوتی سېلاب زوخی

نوح پلوی بې پرې دی

د کعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یو مذهب د گتې نه دی

دالیندی وارې بې ژی دی

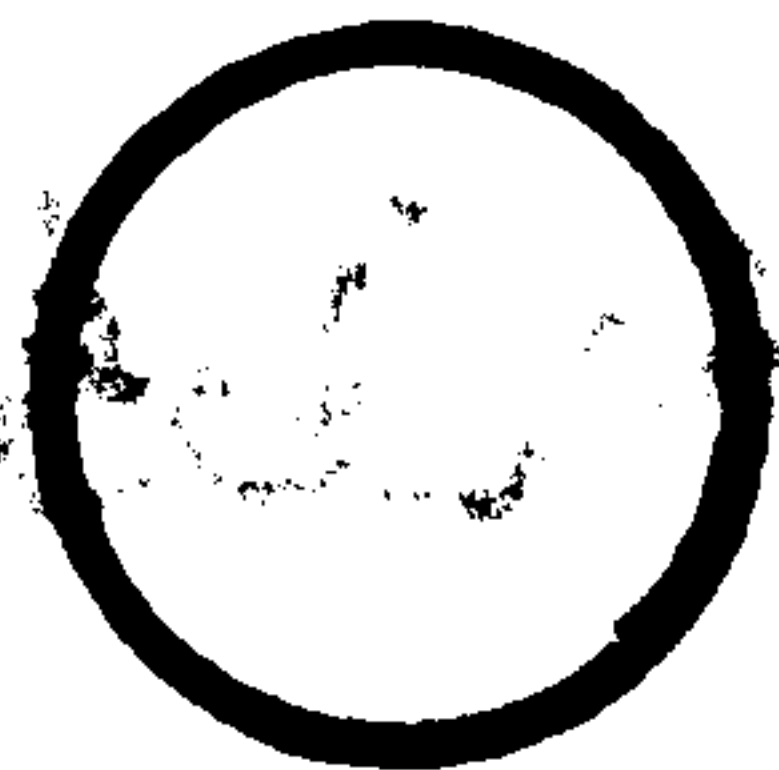
خلق خستې د بتکور دی

حکمه ښځې آذری دی

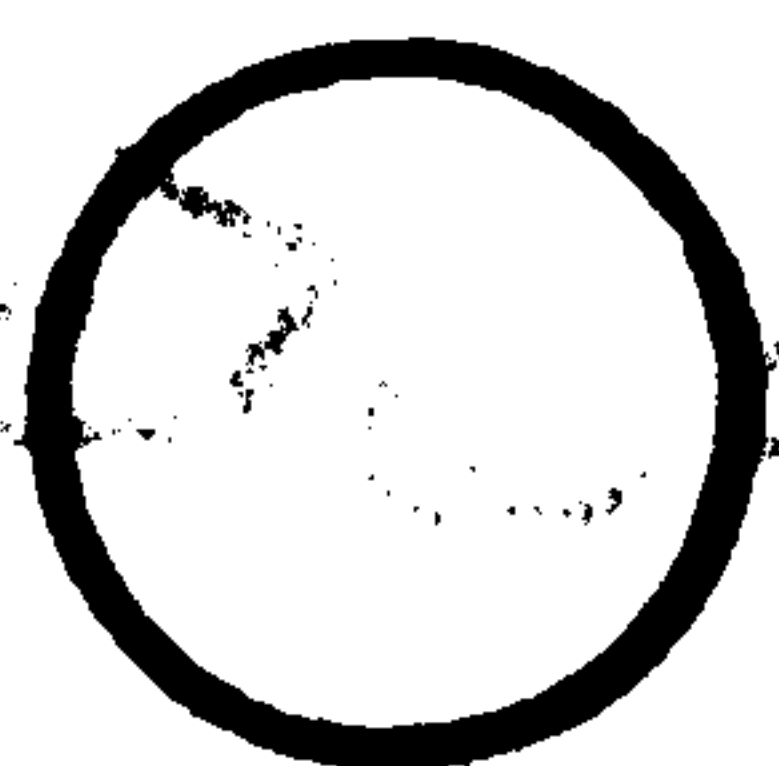
ناپوهې د هر وگړي

په وگړي په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
ښکلیکونه، تیزندی دی

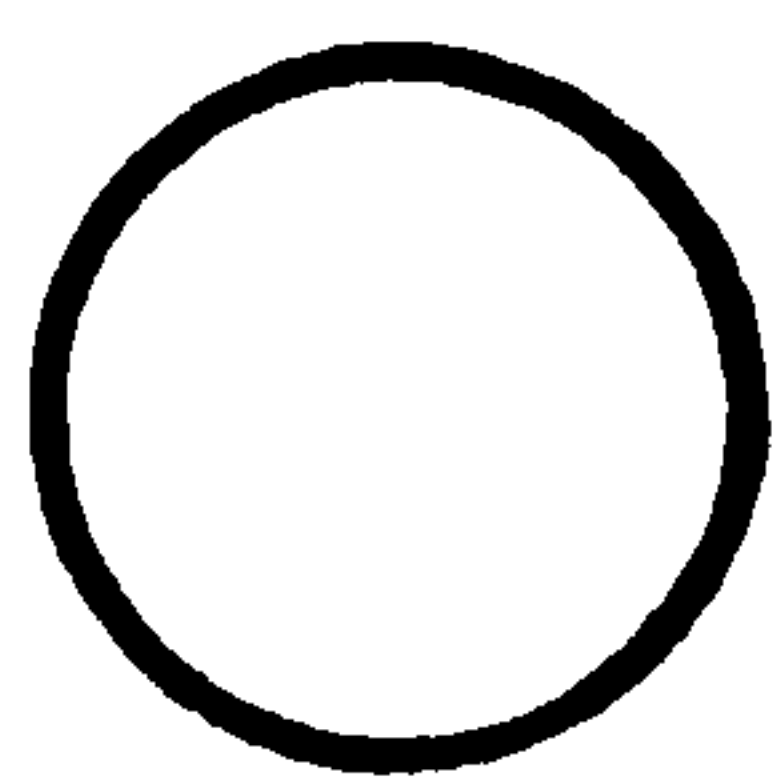

چې خوندي دې کړوږه شه
چې دې و بازه خوندي شه
لاس په ظلم پورته شوی
بېرته شرق په خپل تندي شه
د باتور و جس پي بايلل
چې د چتو وهندي شه
پوپي پاخي آدم و خوري
چې د پولو خای بندي شه
د خلیل پري ته وتی
د بتانو وهندي شه
چا تونگ د اسمان و خور
خوک پخلا په کړیندي شه

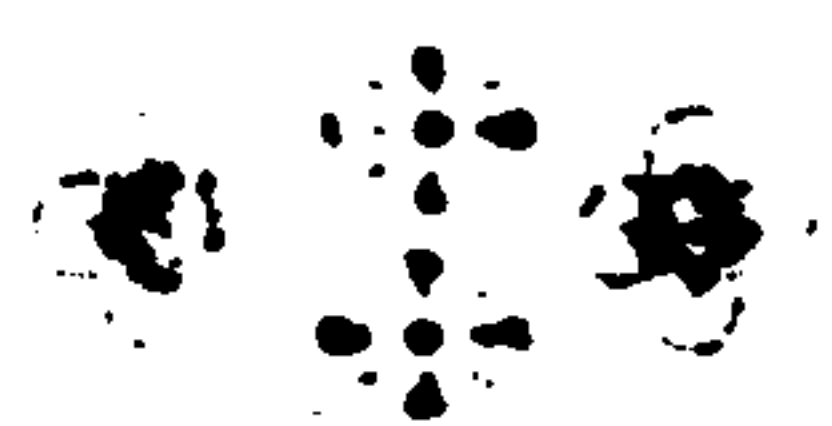
شوندانه ټول یو خانیز دی
که هر خومره گن رنگیر دی

مخ دټولو په يـو مخه
 که هر توکی بل مخین دی
 په یو بډ په زیر جبار وځي
 دار باب که زرتارین دی
 لارې لارې یو شه لاره
 تـل تلی یو شه تلین دی
 ستور تلین ستور تلین کور
 کائنات یو شه کورین دی
 پدې دومره هک خا ندره کې
 ځمکه ناشې غونډې څیز دی
 خو ځمک زی په شونی تیاو
 د هره شروند د توزین دی

په تنزومت کیر او کره
 شیش بیا واخله ویر جهان ته
 چې ذره په ولکه واخلي
 متی راسکه بیا سلمان ته
 ستا تقدیر څه ځمکه نه ده
 لارې ویا سه آسمان ته

له بېلي درياب ته واوړه
 له تنگي نه پلن دامن ته
 غوږکمنه په لينده کسره
 بيا ورکښيوزه ښځ کبان ته
 له سپرغودي ډېر شړوند وکړه
 لاس کړه اوږد نمره وښان ته
 پوهه بوځه خيړکتيا له
 خيړکي راښکته ايمان ته
 په نري ورځور پدوځي
 گرځېدلی اوسه ځان ته

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library